

**Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy
i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy
w 2014 roku**

Poznań, 2015 r.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

ul. Kościelna 37

60-537 Poznań

tel. 61 846 38 19

e-mail: wup@wup.poznan.pl

www.wup.poznan.pl

ISSN 1730-7392

SPIS TREŚCI

1. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze w 2014 roku i ich wpływ na rynek pracy	5
1.1. Demografia – z uwzględnieniem prognozy zmian demograficznych do 2030 roku.....	6
1.2. Pracodawcy na rynku pracy.....	7
1.3. Zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw	7
2. Charakterystyka zmian w stanie i strukturze bezrobocia.....	9
2.1. Stan i poziom bezrobocia	9
2.2. Nowe rejestracje i wyłączenia z rejestrów urzędów pracy.....	11
2.2.1. Grupowe zwolnienia pracowników	13
2.2.2. Bezrobotni rejestrujący się po okresie zatrudnienia poza granicami Polski	15
2.3. Bezrobotne kobiety.....	17
2.4. Bezrobocie na wsi.....	18
2.5. Bezrobotni z prawem do zasiłku	18
2.6. Bezrobotni według wieku.....	19
2.6.1. Bezrobotni do 25 roku życia.....	21
2.6.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia	22
2.7. Bezrobotni według poziomu wykształcenia	23
2.8. Długotrwale bezrobotni	24
2.9. Niepełnosprawni.....	25
2.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności.....	26
3. Aktywizacja osób bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy.....	28
3.1. Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych	28
3.2. Oferty pracy.....	29
3.2.1. Oferty pracy według rodzaju działalności gospodarczej.....	31
3.2.2. Oferty pracy według zawodów	32
3.2.3. Rejestracja cudzoziemców z zamiarem zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.	36
3.3. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.....	37
3.4. Poradnictwo zawodowe (w tym szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy)	39
4. Współpraca w ramach kreacji i realizacji polityki rynku pracy	42
4.1. Samorządy	42
4.2. Zadania wynikające ze Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020	42
4.3. Raport z realizacji Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007-2013.....	43
4.4. Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2014 rok..	45
4.5. Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Poznaniu.....	46
4.6. Agencje zatrudnienia	47

4.7. Akademickie biura karier i gminne centra informacji.....	48
4.8. Instytucje szkoleniowe	49
4.9. Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Wielkopolskiego Rynku Pracy	49
4.10. Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy II.....	49
4.11. Badania socjologiczne, opracowania i raporty	50
4.11.1. Zrealizowane przez Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy II.....	50
4.11.2. Inne badania, opracowania i raporty	51
5. Realizacja programów rynku pracy	53
5.1. Programy rządowe finansowane z Funduszu Pracy	53
5.2. Program Operacyjny Kapitał Ludzki.....	53
5.2.1. Ewaluacja Europejskiego Funduszu Społecznego w 2014 roku	63
5.2.2. Działania informacyjno-promocyjne Europejskiego Funduszu Społecznego w 2014 roku.....	64
6. Podział i wykorzystanie Funduszu Pracy.....	71
6.1. Zasady podziału Funduszu Pracy w 2014 roku	71
6.2. Fundusz Pracy i struktura jego wydatków.....	71
6.3. Wydatki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	72
7. Inne zadania realizowane na rynku pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu	73
7.1. Współpraca Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi	73
7.2. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	73
7.2.1. Ochrona świadczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.....	73
7.2.2. Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń.....	74
7.2.3. Przyznawanie i wypłata świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy.....	77
7.3. Poradnictwo Zawodowe	77
7.4. Zatrudnienie obywateli polskich w ramach umów i porozumień międzynarodowych oraz w ramach EURES	79
7.5. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	81
7.5.1. Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski.....	82
7.5.2. Transfer zasiłku dla bezrobotnych do Polski.....	82
7.5.3. Sumowanie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia	83
8. Istotne zmiany i ich skutki dla działania urzędów pracy wniesione nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.....	84
9. Podsumowanie i wnioski.....	87

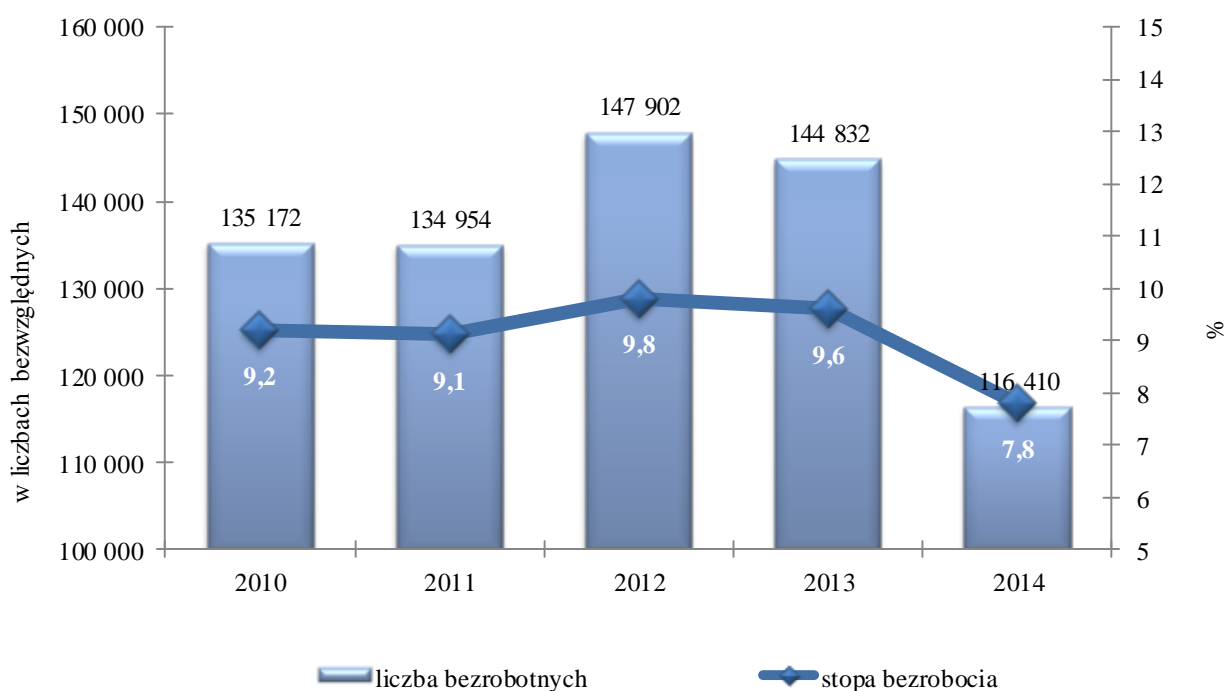
1. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE W 2014 ROKU I ICH WPŁYW NA RYNEK PRACY

W 2014 roku stopa bezrobocia, tj. liczba zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo, ukształtowała się na poziomie 7,8% i kolejny rok była na najniższym poziomie w kraju. W porównaniu ze stopą bezrobocia dla Polski była niższa o 3,7 punktu procentowego. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia 2014 roku wyniosła 116 410 osób i była o prawie 20% niższa niż w 2013 roku, była też najniższa na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Na podkreślenie zasługuje też nowa od lat sytuacja, kiedy po okresie wakacyjnym bezrobocie nie wzrastało, jak to miało miejsce w poprzednich latach. Dopiero w listopadzie 2014 roku zanotowano minimalny wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do miesiąca poprzedniego.

Na poprawę na rynku pracy istotny wpływ miała dobra koniunktura w gospodarce, co m.in. znalazło odzwierciedlenie w liczbie zgłoszonych ofert pracy, zaangażowanie wyższej o 18,1% kwoty Funduszu Pracy, przeznaczonej na aktywizację bezrobotnych, a także wprowadzone do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zmiany wyzwalające większą aktywność i efektywność urzędów pracy.

Wykres 1.1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia w Wielkopolsce w latach 2010-2014 (według stanu na 31 grudnia danego roku)

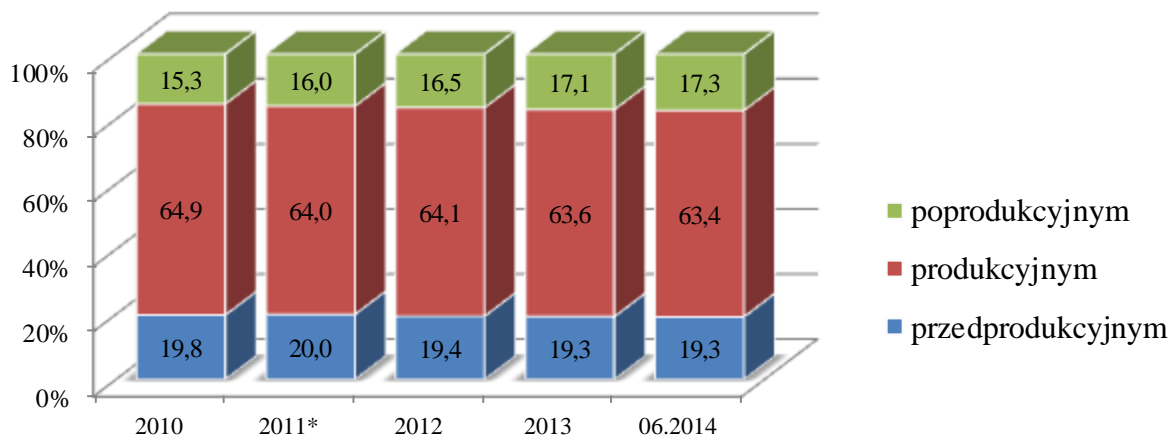
W 2014 roku nie zaobserwowano większych zmian w migracji ludności za granicę w poszukiwaniu pracy. Z pracy za granicą powróciły i zarejestrowały się jako osoby bezrobotne w wielkopolskich urzędach pracy 5 892 osoby, tj. 6 więcej niż rok wcześniej.

1.1. DEMOGRAFIA – Z UWZGLĘDNIENIEM PROGNOZY ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH DO 2030 ROKU¹

Na koniec czerwca 2014 roku województwo wielkopolskie zamieszkiwały 3 469 464 osoby, z czego 51,2% stanowiły kobiety. Na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. Większość ludności stanowili mieszkańcy miast – 55,2%. Dostrzega się nieznaczny wzrost liczby mieszkańców wsi, która w końcu czerwca 2014 roku stanowiła 44,8%. Tendencja taka może wynikać z postępującego procesu suburbanizacji, czyli wyludniania się centrów miast i rozwoju stref przedmiejskich.

W strukturze ludności, według ekonomicznych grup wieku, nie nastąpiły większe zmiany. Utrzymały się tendencje obserwowane w ostatnich latach przejawiające się niezmiennym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1.2. Ludność Wielkopolski według wieku w latach 2010-2014

*dane z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku

Zmiany demograficzne są charakterystyczne dla całej Polski, te zachodzące w Wielkopolsce wskazują, iż struktura ludności z zastoju przejdzie w regresywną, czyli taką, która charakteryzuje się niską liczbą urodzeń przy równoczesnym wydłużaniu się przeciętnego

¹ Źródło: GUS i badania własne WORP.

dalszego trwania życia. Wiąże się to ze wzrostem udziału ludności starszej w ogólnej liczbie ludności przy spadku udziału ludności w niższych kategoriach wiekowych. Sytuacja ta będzie miała swoje bezpośrednie przełożenie na sytuację na rynku pracy, ponieważ zmiany ulegną proporcje w ekonomicznych grupach wiekowych. Zgodnie z wynikami prognozy demograficznej, stworzonej w ramach projektu Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, do 2035 roku obserwowany będzie:

- spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym – średnio o 0,4% rocznie,
- wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym – średnio o 2,1% rocznie,
- wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym do około 2020 roku, a w późniejszym okresie jej spadek – średnio o 1,7% rocznie.

1.2. PRACODAWCY NA RYNKU PRACY²

W końcu 2014 roku liczba podmiotów gospodarczych w Wielkopolsce wyniosła 404 419 i była o 6 980 (1,6%) wyższa niż w końcu 2013 roku.

W ogólnej liczbie podmiotów spółki handlowe stanowiły 10% i było ich 40 486, w tym z udziałem kapitału zagranicznego 6 635.

W Wielkopolsce dominują mikroprzedsiębiorstwa, których według stanu na koniec 2013 roku było ponad 95%.

1.3. ZATRUDNIENI W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW³

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Wielkopolsce wynosiło w całym 2014 roku 636,6 tys. osób i zwiększyło się o 4,8% w porównaniu z rokiem 2013.

W regionie w ciągu roku przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – o 17,1%, administrowanie i działalność wspierająca – o 16,2% oraz handel, naprawa pojazdów samochodowych – o 9,6%, natomiast największy spadek odnotowały przedsiębiorstwa związane z górnictwem i wydobywaniem – o 22,9% oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 15,2%.

² Źródło: GUS.

³ Źródło: GUS.

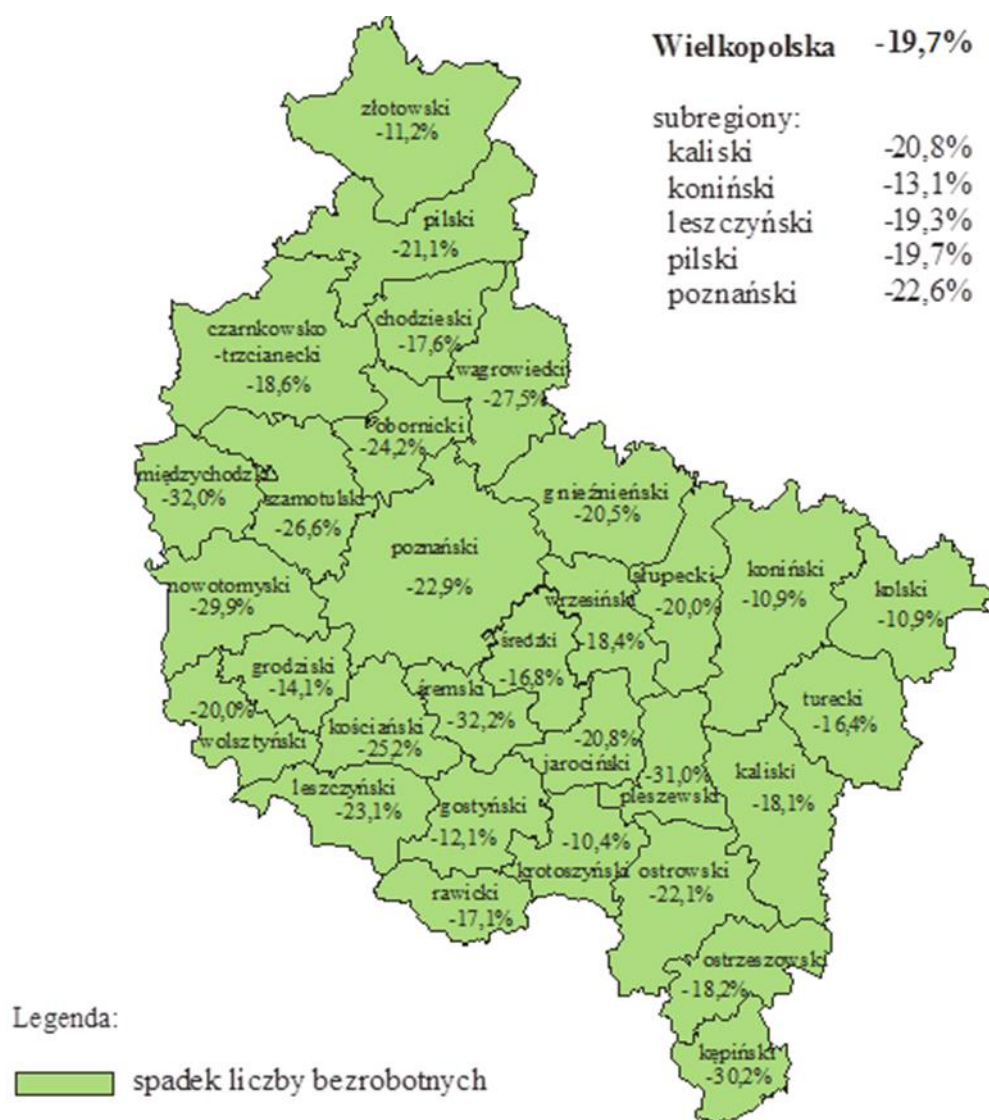
W strukturze zatrudnienia w województwie wielkopolskim niezmiennie dominowały dwie sekcje: przetwórstwo przemysłowe – 42,8% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw oraz handel, naprawa pojazdów samochodowych – 29,9%.

2. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA

2.1. STAN I POZIOM BEZROBOCIA

Na koniec grudnia 2014 roku status bezrobotnego lub poszukującego pracy, zarejestrowanego w powiatowych urzędach pracy posiadały 118 422 osoby, tj. o 29 066 osób (19,7%) mniej niż w roku poprzednim. Osoby bezrobotne stanowiły dominującą część tej populacji (116 410 osób – o 28 422 osoby, tj. o 19,6%, mniej niż w roku poprzednim).

Zmiany w liczbie bezrobotnych w latach 2013-2014

Dane obrazujące wielkość i kierunek zmian liczby osób bezrobotnych, zarówno w subregionach, jak i w powiatach Wielkopolski, charakteryzowały się widocznym zróżnicowaniem. I tak:

- największy spadek liczby osób bezrobotnych miał miejsce w subregionie poznańskim (o 22,6%), natomiast najmniejszy w subregionie konińskim (o 13,1%),
- największy spadek bezrobocia na poziomie 30% - 32% zanotowano w powiatach: kępińskim, międzychodzkiem, pleszewskim i śremskim , natomiast najmniejszy spadek w powiatach krotoszyńskim, konińskim i kolskim (odpowiednio o 10,4%, 10,9% i 10,9%).

Stopa bezrobocia dla województwa wielkopolskiego na koniec grudnia 2014 roku, w stosunku do analogicznego okresu 2013 roku, zmalała o 1,8 punktu procentowego i wynosiła 7,8%.

W powiatach województwa wielkopolskiego zanotowano zmiany tego wskaźnika w przedziale od – 4,9 (powiat wągrowiecki) do -1,0 (powiat poznański i krotoszyński) punktu procentowego, a zatem w prawie wszystkich (w 33 na 35 powiatów) różnice przekroczyły 1 punkt procentowy.

Wykres 2.1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa wielkopolskiego – stan na koniec 2013 i 2014 roku

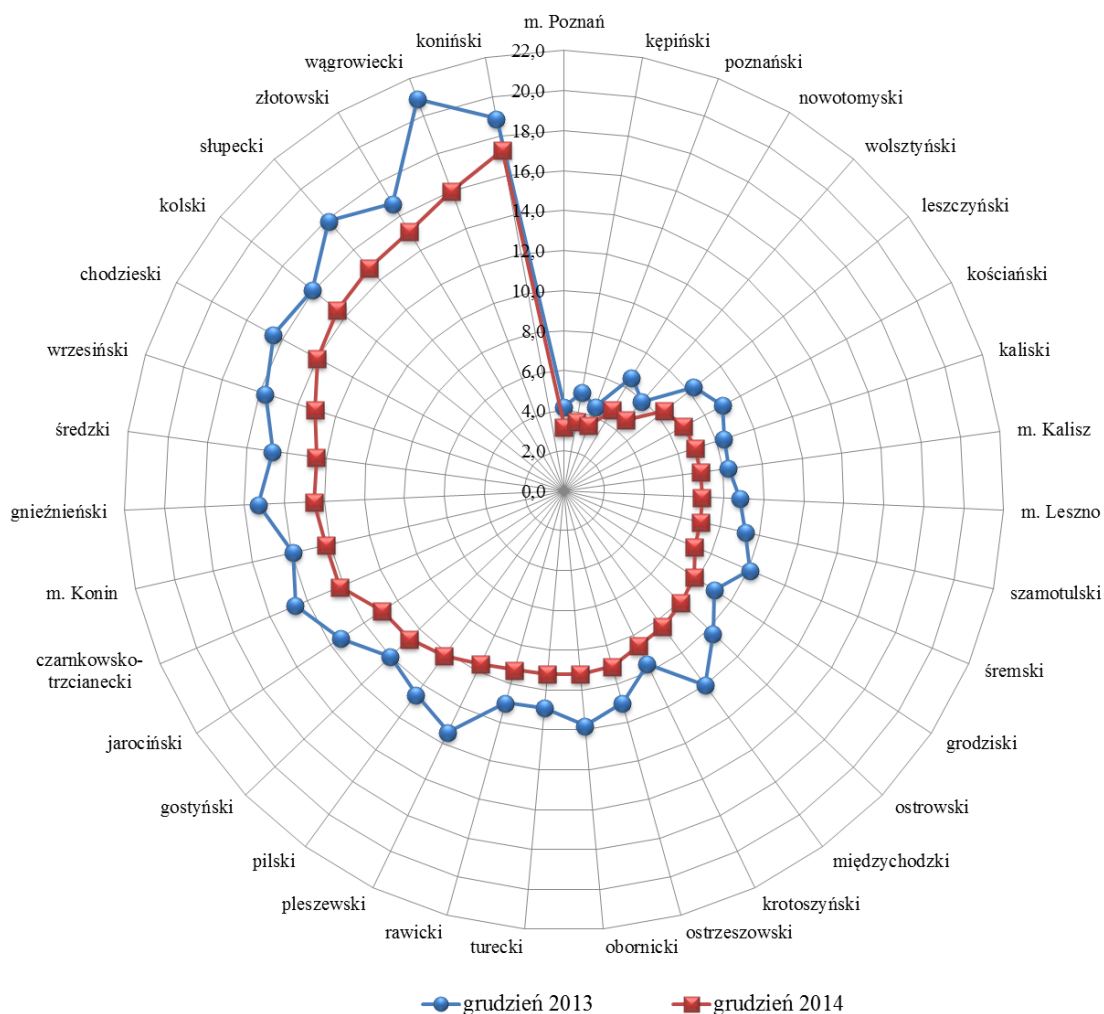

Tabela 2.1 Stopa bezrobocia w powiatach województwa wielkopolskiego w latach 2013-2014

powiaty		XII 2013	XII 2014	wzrost/spadek 2014-2013
1	m. Poznań	4,2	3,2	-1,0
2	kępiński	5,0	3,5	-1,5
3	poznański	4,5	3,5	-1,0
4	nowotomyski	6,6	4,7	-1,9
5	wolsztyński	5,9	4,7	-1,2
6	leszczyński	8,3	6,4	-1,9
7	kościański	9,0	6,8	-2,2
8	kaliski	8,4	6,9	-1,5
9	m. Kalisz	8,3	6,9	-1,4
10	m. Leszno	8,8	6,9	-1,9
11	szamotuński	9,3	7,0	-2,3
12	śremski	10,1	7,1	-3,0
13	grodziski	9,0	7,8	-1,2
14	ostrowski	10,3	8,1	-2,2
15	międzychodzki	12,0	8,4	-3,6
16	krotoszyński	9,6	8,6	-1,0
17	ostrzeszowski	11,0	9,1	-1,9
18	obornicki	11,8	9,2	-2,6
19	turecki	10,9	9,2	-1,7
20	rawicki	11,0	9,3	-1,7
21	pleszewski	13,4	9,6	-3,8
22	pilski	12,6	10,2	-2,4
23	gostyński	12,0	10,7	-1,3
24	jarociński	13,4	10,9	-2,5
25	czarnkowsko-trzcianecki	14,6	12,2	-2,4
26	m. Konin	13,9	12,2	-1,7
27	gnieźnieński	15,3	12,5	-2,8
28	średzki	14,7	12,5	-2,2
29	wrzesiński	15,7	13,1	-2,6
30	chodzieski	16,5	14,0	-2,5
31	kolski	16,1	14,5	-1,6
32	śłupecki	17,9	14,8	-3,1
33	koniński	18,9	17,3	-1,6
34	złotowski	16,7	15,1	-1,6
35	wągrowiecki	20,9	16,0	-4,9
województwo wielkopolskie		9,6	7,8	-1,8

2.2. NOWE REJESTRACJE I WYŁĄCZENIA Z REJESTRÓW URZĘDÓW PRACY

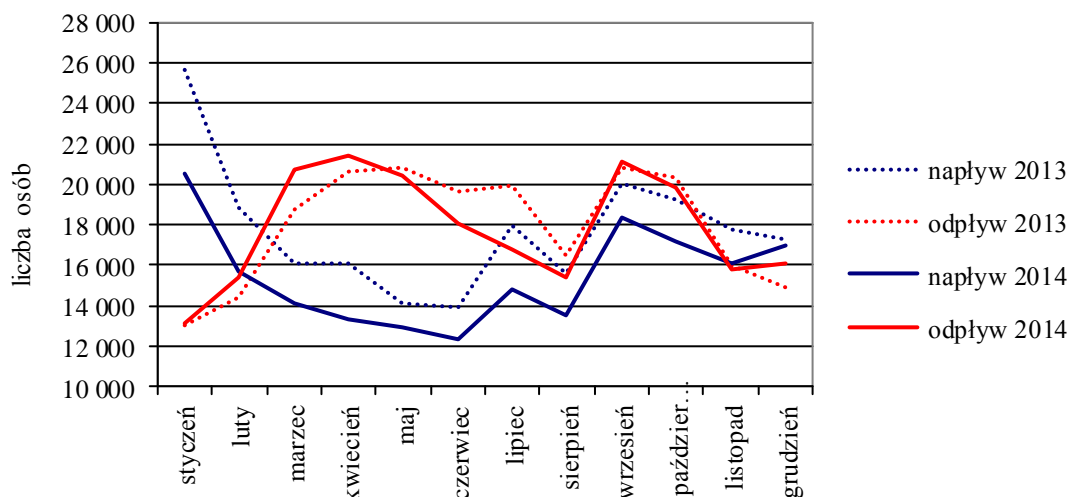
Napływ do bezrobocia stanowił w 2014 roku 86,7% odpływu, co w efekcie przełożyło się na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w rejestrach urzędów pracy Wielkopolski.

Zmiany zachodzące w wielkości rejestrowań i wyrejestrowań w poszczególnych miesiącach wskazywały na sezonowość tych zjawisk. Najwięcej osób rejestrowało się

w pierwszym i czwartym kwartale roku. Natomiast w okresie od kwietnia do sierpnia liczba bezrobotnych uległa zmniejszeniu.

W 2014 roku liczba bezrobotnych rejestrujących się w ciągu roku wyniosła łącznie 185 833 osoby i w porównaniu z rokiem 2013 była niższa o 26 800 osób, tj. o 12,6%.

Wykres 2.2. Napływ i odpływ osób bezrobotnych w latach 2013-2014

Z grupy osób, które zarejestrowały się w urzędach pracy w 2014 roku, 20,8% stanowiły osoby rejestrujące się po raz pierwszy, natomiast 79,2% to osoby rejestrujące się po raz kolejny. Udział kolejnych rejestracji w ogólnej ich liczbie wzrósł o 2,3 punktu procentowego.

Główną przyczyną ponownych rejestracji była utrata zatrudnienia, często sezonowego, w kraju i za granicą. Po raz kolejny rejestrowały się także osoby kończące uczestnictwo w organizowanych przez urzędy pracy programach aktywizujących. Notuje się również tendencję wzrostową (o 0,3 punktu procentowego) odsetka osób poprzednio pracujących, w ogólnej liczbie rejestracji, do poziomu 84,8%.

Zmniejszyła się liczba osób nowo rejestrujących się, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W 2014 roku zarejestrowane z tego powodu były 12 322 osoby, co stanowiło 6,6% ogółu rejestracji (o 1 punkt procentowy mniej niż w 2013 roku).

W ogólnej liczbie osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy znaczącą grupę (30,7%) stanowili ludzie młodzi do 25 roku życia.

Wśród osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, liczną grupę stanowiły również osoby długotrwale bezrobotne⁴. W roku 2014 należała do niej, podobnie jak w wypadku ludzi młodych do 25 roku życia, co trzecia osoba zarejestrowana w urzędzie pracy (35,9%).

Wielkości odpływów z bezrobocia w 2014 roku również uległy zmniejszeniu. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu 2014 roku wyniosła łącznie 214 255 osób i w porównaniu z rokiem 2013 była niższa o 1 448 osób, tj. o 0,7%.

Główne przyczyny odpływu z rejestrów powiatowych urzędów pracy Wielkopolski były następujące:

- podjęcia pracy przez 107 323 osoby, tj. 50,1% ogółu wyłączeń, co w stosunku do roku 2013 stanowiło spadek o 4 282 osoby, tj. o 3,8%,
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy przez 52 877 osób, tj. 24,7% ogółu wyłączeń. Liczba ta zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 1 817 osób, tj. o 3,3%. Jednocześnie zmalał jej udział w łącznej liczbie odpływów (o 0,7 punktu procentowego),
- rozpoczęcie szkoleń, staży, przygotowania zawodowego dorosłych oraz prac społecznie użytecznych przez 23 026 osób, czyli o 1 965 osób, tj. o 9,3% więcej niż w 2013 roku,

Z ewidencji bezrobotnych wyłączono 62 580 osób do 25 roku życia (29,2% ogółu wyłączeń), z których pracę podjęło 29 427 osób, tj. 47,0%. Ponadto wyrejestrowano 74 637 osób długotrwale bezrobotnych (34,8% ogółu wyłączeń), z których 32 135 osób, tj. 43,1%, zostało wykreślonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy.

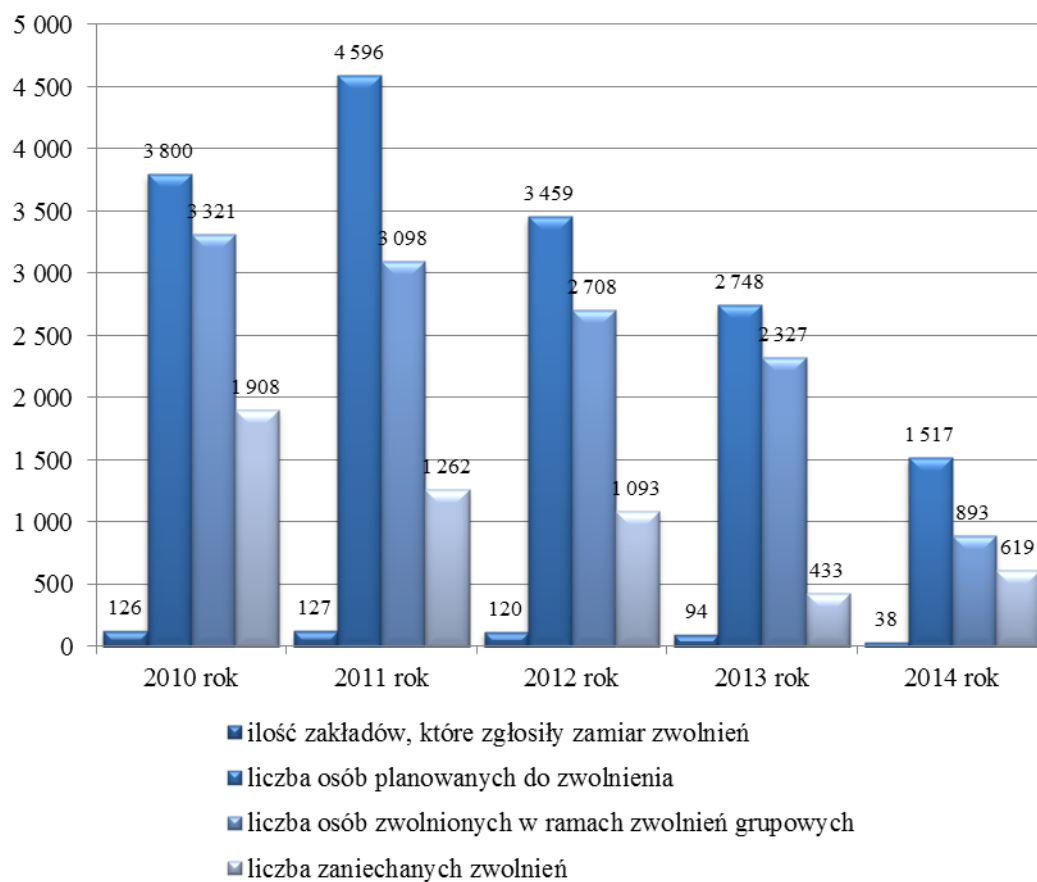
2.2.1. GRUPOWE ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW

W 2014 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy zamiar dokonania zwolnień grupowych 1 517 osób, tj. o 1 231 osób (44,8%) mniej niż w roku poprzednim.

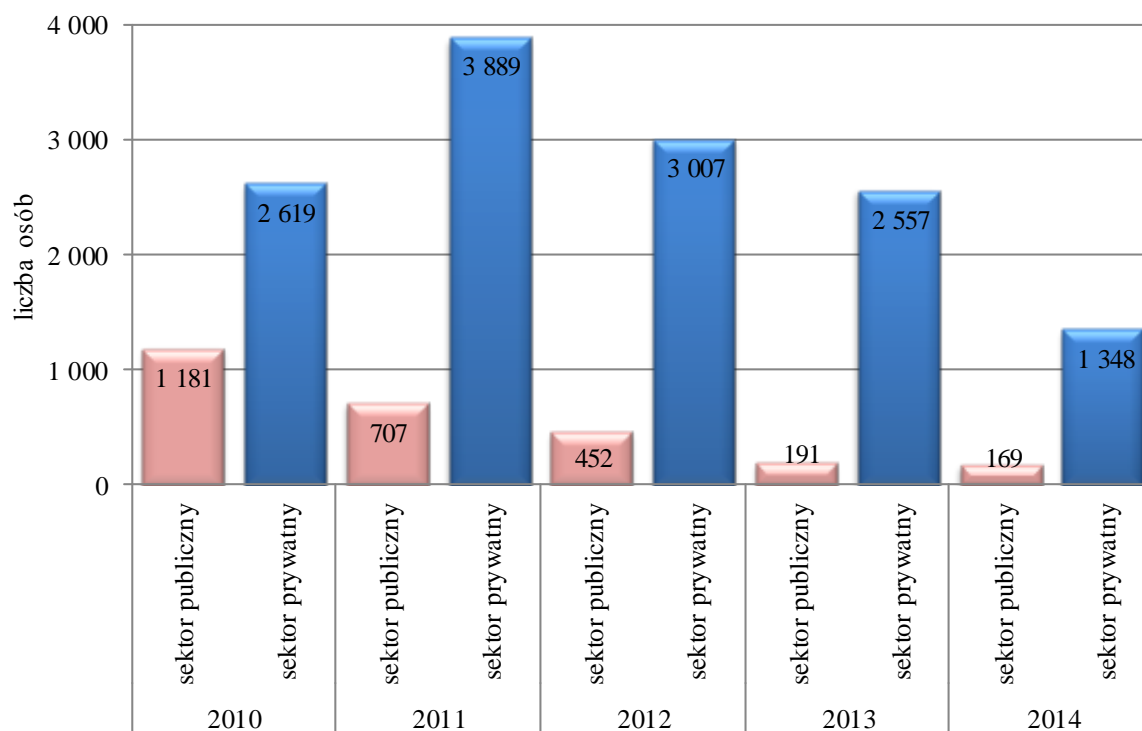
Największe nasilenie zgłoszeń zwolnień grupowych nastąpiło w powiatach: poznańskim, konińskim, kaliskim i czarnkowsko-trzcianeckim.

⁴ Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) długotrwale bezrobotny to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wykres 2.3. Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w latach 2010-2014

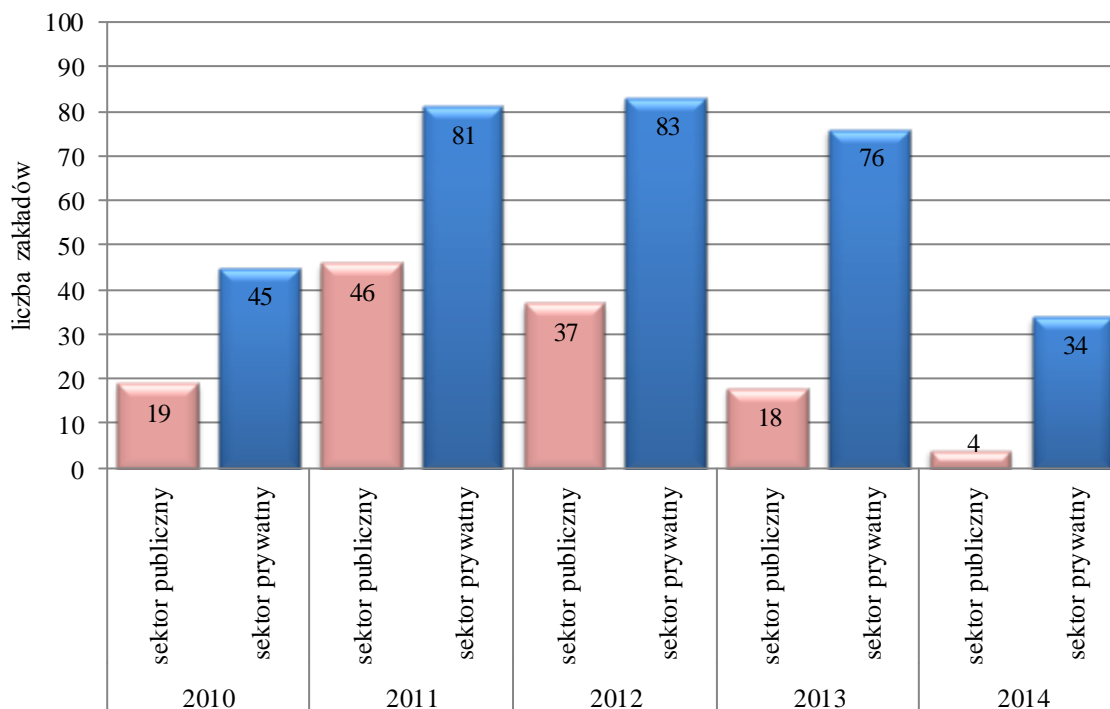

Wykres 2.4. Zgłoszenia zwolnień w latach 2010-2014 (liczba osób), w podziale na sektory publiczny i prywatny

Zamiar zwolnień zgłosiło 38 zakładów pracy, czyli o 56 zakładów mniej niż w roku poprzednim. Firmy prywatne stanowiły 89,5% tej liczby i zamierzały wypowiedzieć warunki pracy 88,9% ogólnej liczby osób planowanych do zwolnienia.

Wykres 2.5. Zgłoszenia zwolnień w latach 2010-2014 (liczba zakładów), w podziale na sektory publiczny i prywatny

W 2014 roku w wyniku zwolnień grupowych pracę straciły 893 osoby, z czego najwięcej w powiatach: poznańskim – 475 osób, konińskim – 185 osób oraz kaliskim – 54 osoby.

Największą liczbę osób zgłosiły do zwolnienia firmy zajmujące się produkcją napojów – 270 osób, magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport – 140 osób oraz działalnością związaną z obsługą nieruchomości – 120 osób.

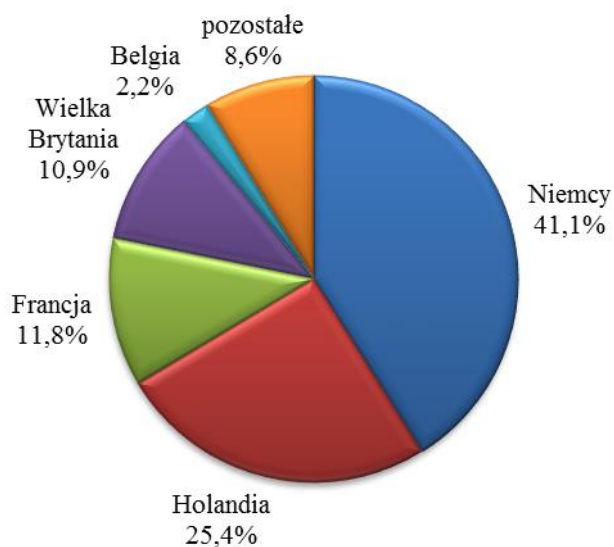
2.2.2. BEZROBOTNI REJESTRUJĄCY SIĘ PO OKRESIE ZATRUDNIENIA POZA GRANICAMI POLSKI

W 2014 roku w urzędach pracy województwa wielkopolskiego, zarejestrowały się 5 892 osoby powracające po okresie zatrudnienia poza granicami Polski. Liczba ta stanowi 3,2% (w 2013 roku - 2,7%) wszystkich osób, które w minionym roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego.

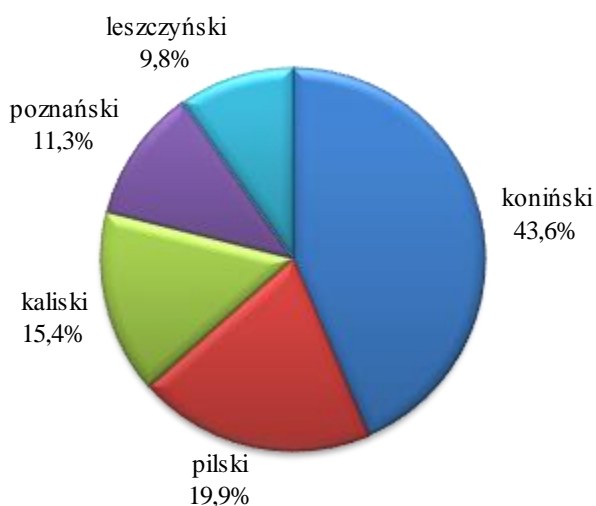
Osoby rejestrujące się w wielkopolskich powiatowych urzędach pracy pracowały wcześniej w Niemczech, Holandii, Francji i Wielkiej Brytanii. Pozostałe były zatrudnione m.in.

w Belgii, Irlandii, Norwegii, Danii, Hiszpanii, Szwajcarii, Włoszech, Szwecji, Finlandii, Czechach, na Cyprze, Islandii i w USA.

Wykres 2.6. Udział procentowy osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy po okresie zatrudnienia za granicą w 2014 roku (wg państw)

Wykres 2.7. Udział procentowy osób rejestrujących się po okresie zatrudnienia za granicą w 2014 roku do ogółu rejestrujących się w województwie (wg subregionów)

Największy udział osób bezrobotnych powracających do Polski po zakończeniu zatrudnienia za granicą do ogółu powracających notowany był w subregionach: konińskim – 43,6%,

pilskim – 19,9% i kaliskim – 15,4%. Najwięcej osób powracających z zagranicy, zanotowano w powiatach: konińskim – 19,5%, kolskim – 10,2% i złotowskim – 9,7%.

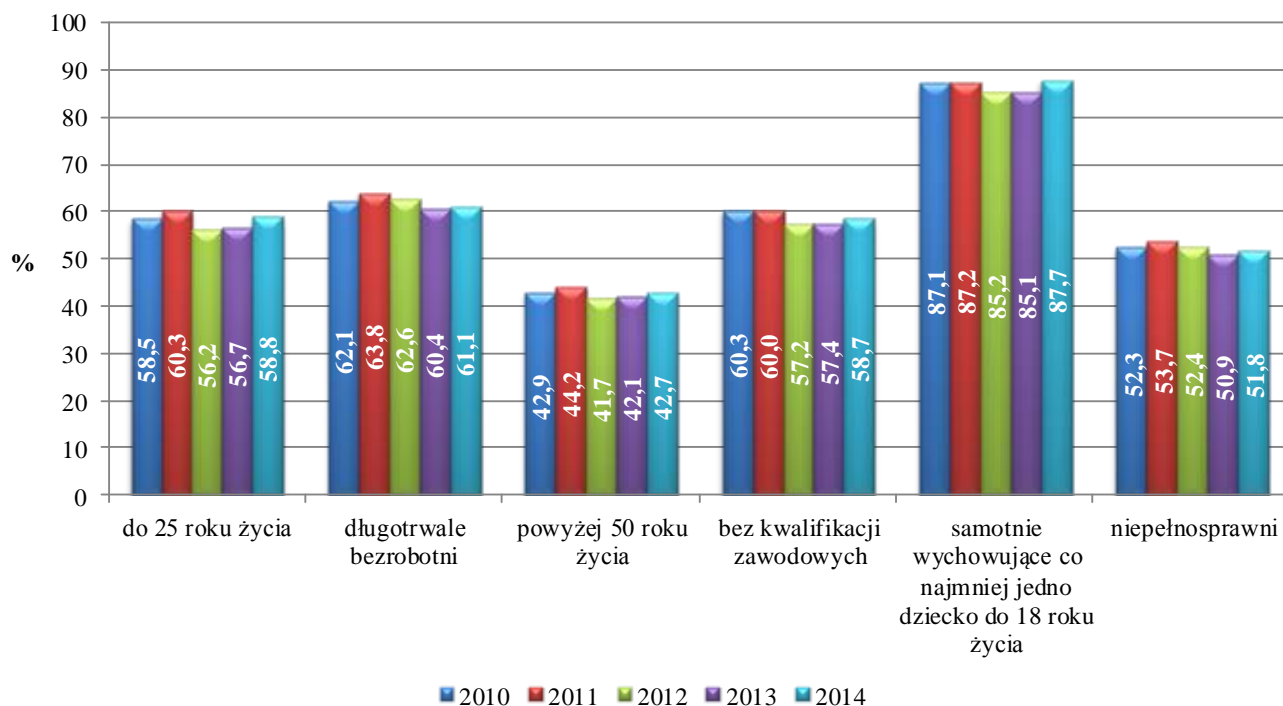
2.3. BEZROBOTNE KOBIETY

Według danych z końca 2014 roku, kobiety stanowiły 56,6% ogółu osób bezrobotnych w województwie wielkopolskim (65 842 osoby). W porównaniu z rokiem poprzednim, ich udział w rejestrach urzędów pracy, wzrósł o 1,5 punktu procentowego.

Wśród osób bezrobotnych, kobiety dominowały w takich kategoriach*, jak:

- samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (87,7%),
- bez doświadczenia zawodowego (65,2%),
- długotrwale bezrobotni (61,1%),
- osoby do 25 roku życia (58,8%),
- osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych (58,7%),
- niepełnosprawni (51,8%).

Wykres 2.8. Udział bezrobotnych kobiet w wybranych kategoriach osób bezrobotnych* w latach 2010-2014

* osoby definiowane jako pozostające w szczególnej sytuacji na rynku pracy, według przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązujących do jej nowelizacji (tj. do maja 2014 r.)

Ponadto wysoki udział kobiet zaznacza się wśród bezrobotnych:

- z wyższym wykształceniem (69,5%),
- absolwentów szkół wyższych do 27 roku życia (72,6%),
- z wykształceniem średnim (66,9%),
- zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy powyżej 24 miesięcy (65,0%),
- bez stażu pracy (65,5%).

2.4. BEZROBOCIE NA WSI

Na koniec grudnia 2014 roku zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne było 55 858 osób zamieszkałych na wsi. Stanowiły one 48,0% ogółu bezrobotnych. Udział tej grupy w rejestrach urzędów pracy w porównaniu z latami poprzednimi pozostaje na podobnym poziomie. Kobiety stanowiły w tej grupie 57,7%, wobec 56,6% udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych. Prawo do zasiłku posiadał co siódmy zarejestrowany mieszkaniec wsi.

W grupie wiekowej bezrobotnych do 34 roku życia mieszkańcy wsi stanowili 53,5%, natomiast w przypadku osób w wieku od 45 roku życia mieszkańcy wsi stanowili 41,8%.

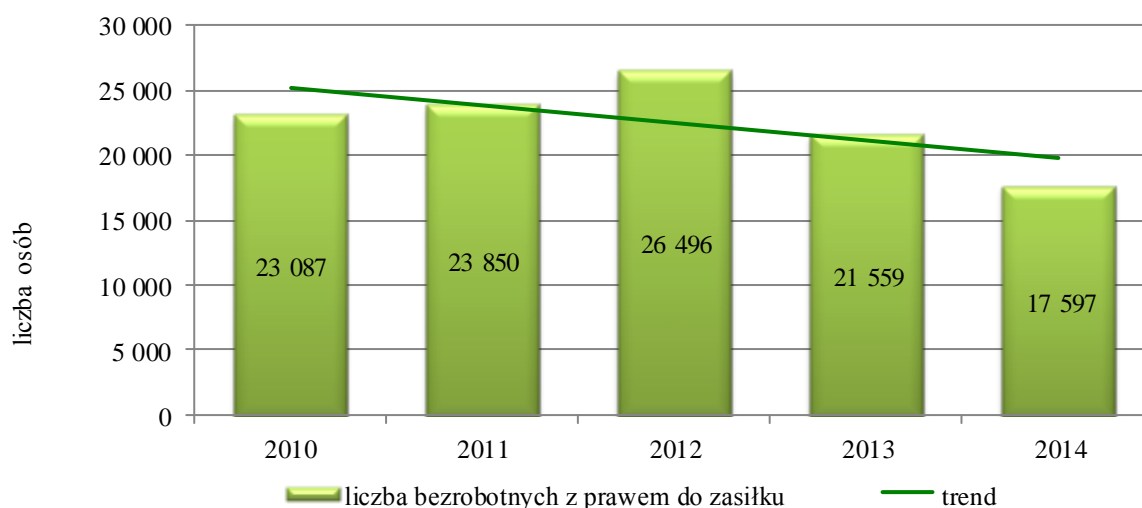
Osoby młode mieszkające na wsi stanowią najbardziej mobilną część tej populacji. Mimo utrudnień komunikacyjnych, częściej szukają pracy poza miejscem swojego zamieszkania oraz korzystają z pośrednictwa urzędu pracy przy szukaniu zatrudnienia.

Bezrobotni mieszkańcy wsi posiadali niższe wykształcenie niż ogół zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wykształcenie wyższe posiadało 9,1% ogółu bezrobotnych z tej grupy, a poniżej średniego 61,8% tej populacji. Wśród ogółu bezrobotnych w Wielkopolsce wartości te wynosiły odpowiednio 12,0% i 56,7%.

2.5. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

W końcu 2014 roku prawo do zasiłku posiadała prawie co siódma osoba bezrobotna – 17 597 osób, tj. 15,1% ogółu osób bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek tej grupy osób bezrobotnych o 3 962 osoby, tj. o 18,4%.

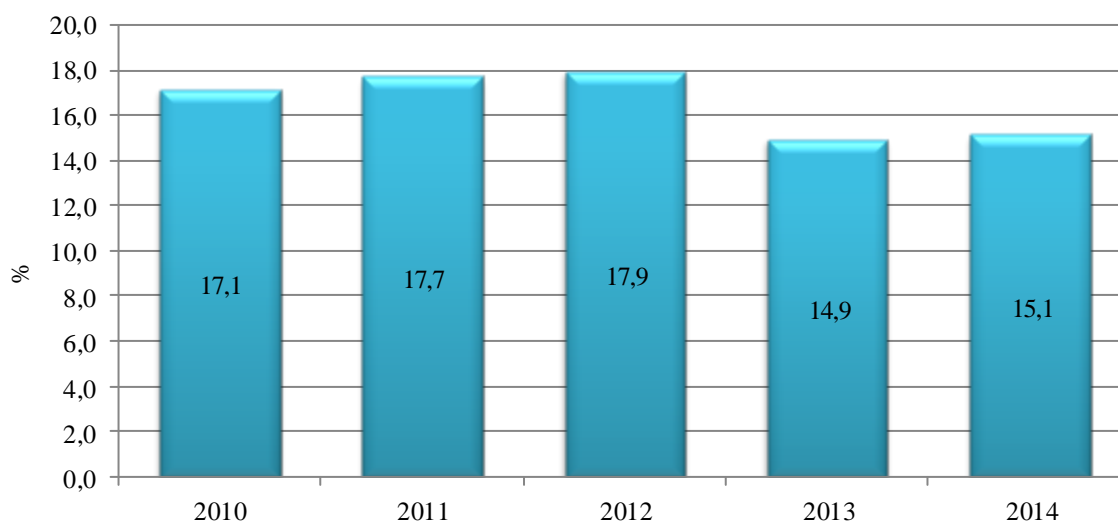
Wykres 2.9. Bezrobotni Wielkopolanie z prawem do zasiłku w latach 2010-2014

Zasiłek stanowił wsparcie finansowe dla 12,7% populacji osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W 2014 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano wyższy o 0,2 punktu procentowego udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.

Wykres 2.10. Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2010-2014

2.6. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

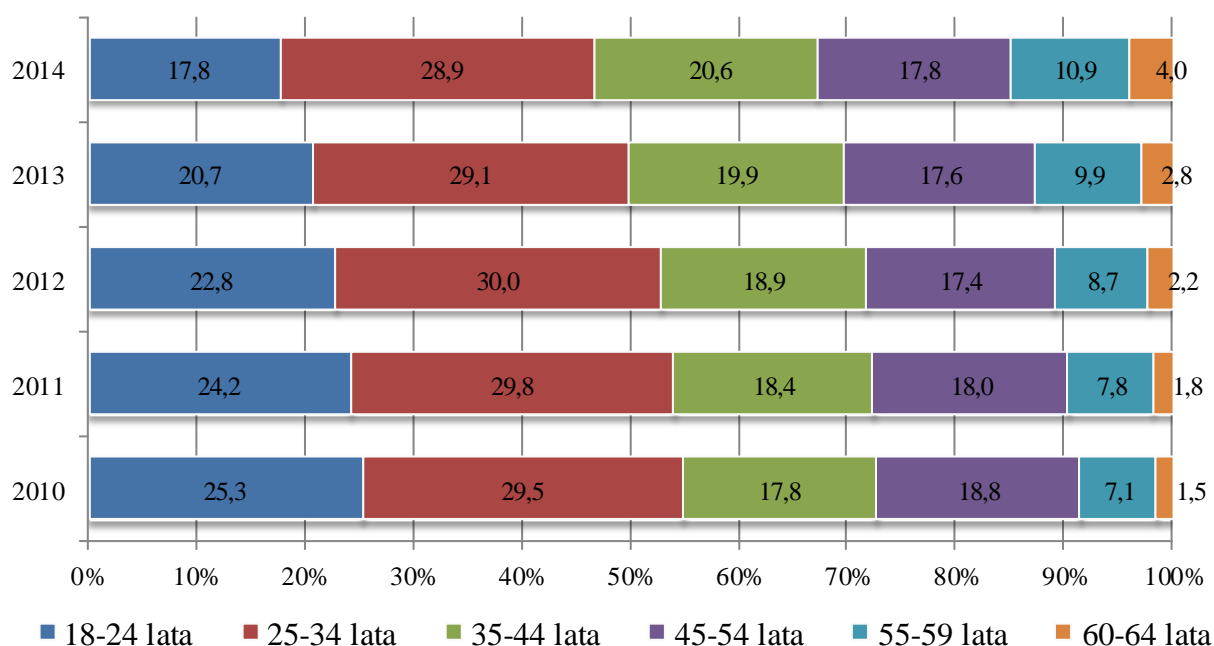
Od lat osoby bezrobotne w wieku do 34 roku życia stanowiły dominującą grupę w rejestrach urzędów pracy Wielkopolski, a jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych każdego roku przekraczał 50%. W roku 2014 udział ten zmniejszył się do 46,7%. Przyczyną

tego spadku było przede wszystkim zmniejszenie się udziału w rejestrach grupy najmłodszych osób bezrobotnych, od 18 do 24 roku życia. W latach 2010-2014 zmalał z 25,3% do 17,8%.

Istotny wpływ na spadek udziału tej grupy bezrobotnych w 2014 roku, miały działania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, który dwukrotnie objął wsparciem, w ramach konkursów z rezerwy FP, grupę młodych osób bezrobotnych do 25 roku życia.

Jednocześnie w 2014 roku w naszym kraju rozpoczęto wdrażanie programu Gwarancji dla Młodzi (GdM), który zaproponowała Komisja Europejska dostrzegając coraz wyższy poziom bezrobocia ludzi młodych w Europie. Gwarancje dla Młodzi są jednym z elementów Pakietu na rzecz zatrudnienia młodzieży. Działania w ramach GdM mają zapewnić młodym ludziom w wieku do 25 lat - którzy nie mają zatrudnienia, ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu - dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu 4 miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy.

Wykres 2.11. Bezrobotni według wieku w latach 2010-2014

W latach 2010-2014 odnotowano wzrost udziału osób bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w urzędach pracy z 27,4 do 32,7%.

2.6.1. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

Na koniec 2014 roku w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego zarejestrowanych było 20 730 osób do 25 roku życia. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek tej liczby o 31,1% i jednocześnie nastąpiło zmniejszenie udziału tej populacji w strukturze bezrobocia o 2,9 punktu procentowego (2013 – 20,7%, 2014 – 17,8%).

Udział kobiet w tej kategorii osób wynosił 58,8% i wzrósł w stosunku do 2013 roku o 2,1 punktu procentowego.

Ponad połowa osób bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 53,0%, posiadała wykształcenie średnie (44,3%) i wyższe (8,7%), co czwarta osoba zawodowe (26,7%), a co piąta osoba gimnazjalne i niższe (20,3%). Blisko 2/3 bezrobotnych kobiet do 25 roku życia (59,4%) miało wykształcenie średnie lub wyższe.

Tabela 2.2. Struktura bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w latach 2013-2014

Wyszczególnienie		2013 rok		2014 rok		% wzrost/ spadek 2014/2013
		liczba bezrobotnych	procentowy udział do ogółu bezrobotnych do 25 r. ż.	liczba bezrobotnych	procentowy udział do ogółu bezrobotnych do 25 r. ż.	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	3 601	12,0	3 066	14,8	-14,9
	1-3 m-cy	7 748	25,8	5 820	28,1	-24,9
	3-6 m-cy	7 580	25,2	4 624	22,3	-39,0
	6-12 m-cy	4 960	16,5	2 637	12,7	-46,8
	12-24 m-cy	4 154	13,8	2 874	13,9	-30,8
	pow. 24 m-cy	2 025	6,7	1 709	8,2	-15,6
wykształce- nie	wyższe	2 682	8,9	1 800	8,7	-32,9
	policealne i śr. zawod.	7 665	25,5	5 520	26,6	-28,0
	śr. ogólnokształcące	5 413	18,0	3 677	17,7	-32,1
	zasadnicze zawodowe	8 404	27,9	5 522	26,7	-34,3
	gimnazjalne i poniżej	5 904	19,7	4 211	20,3	-28,7
staż pracy	do 1 roku	7 093	23,6	5 240	25,3	-26,1
	1-5 lat	10 400	34,6	6 949	33,5	-33,2
	5-10 lat	417	1,4	314	1,5	-24,7
	bez stażu	12 158	40,4	8 227	39,7	-32,3
Ogółem		30 068	100,0	20 730	100,0	-31,1

Blisko 40% osób bezrobotnych do 25 roku życia nie miało żadnego stażu zawodowego. W 2014 roku co piąty bezrobotny z tej grupy pozostawał w rejestrze urzędu powyżej roku (22,1%), co stanowiło wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 1,6 punktu procentowego. Natomiast 65,2% osób bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych było w urzędach pracy przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, co stanowiło wzrost o 2,2 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego.

2.6.2. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia według stanu na koniec grudnia 2014 roku wynosiła 28 425 osób i zmniejszyła się o 3 621 osób, tj. o 11,3%, w porównaniu ze stanem na koniec roku poprzedniego. Ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się o 2,3 punktu procentowego (2013 – 22,1%, 2014 – 24,4%).

Jest to grupa bezrobotnych, w której przeważają osoby z niższym wykształceniem. 34,9% bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej, a co trzecia osoba wykształcenie zasadnicze zawodowe (36,5%).

Tabela 2.3. Struktura bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia w latach 2013-2014

Wyszczególnienie		2013 rok		2014 rok		% wzrost/ spadek 2014/2013
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych pow. 50 r.ż.	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych pow. 50 r.ż.	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	2 865	8,9	2 341	8,2	-18,3
	1-3 m-cy	5 160	16,1	4 488	15,8	-13,0
	3-6 m-cy	5 100	15,9	3 869	13,6	-24,1
	6-12 m-cy	6 504	20,3	5 107	18,0	-21,5
	12-24 m-cy	5 915	18,5	5 455	19,2	-7,8
	pow. 24 m-cy	6 502	20,3	7 165	25,2	10,2
wykształce- nie	wyższe	1 306	4,1	1 188	4,2	-9,0
	policjalne i śr. zawod.	6 350	19,8	5 603	19,7	-11,8
	śr. ogólnokształcące	1 586	4,9	1 350	4,7	-14,9
	zasadnicze zawodowe	11 667	36,4	10 354	36,5	-11,3
	gimnazjalne i poniżej	11 137	34,8	9 930	34,9	-10,8
staż pracy	do 1 roku	1 721	5,4	1 585	5,6	-7,9
	1-5 lat	1 827	5,7	1 751	6,2	-4,2
	5-10 lat	2 391	7,4	2 256	7,9	-5,6
	10-20 lat	7 176	22,4	6 662	23,4	-7,2
	20-30 lat	11 251	35,1	9 510	33,5	-15,5
	30 lat i więcej	6 541	20,4	5 613	19,7	-14,2
	bez stażu	1 139	3,6	1 048	3,7	-8,0
Ogółem		32 046	100,0	28 425	100,0	-11,3

Prawie połowa (44,4%) osób reprezentujących tę grupę pozostawała bezrobotnymi powyżej 12 miesięcy, przy czym co czwarta (25,2%) pozostaje bez zatrudnienia ponad dwa lata. 33,5% osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiada staż zawodowy w przedziale 20-30 lat, a 23,4% osób w tym wieku od 10-20 lat. Równocześnie jednak 11,8% osób posiada staż pracy nieprzekraczający pięciu lat, a 3,7% osób nie posiada żadnego udokumentowanego stażu pracy.

Udział kobiet w tej grupie osób bezrobotnych wyniósł w 2014 roku 42,7% i wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 0,6 punktu procentowego.

Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia były lepiej wykształcone niż mężczyźni z tej kategorii bezrobotnych. Według stanu na koniec 2014 roku 62,6% kobiet i 77,9% mężczyzn bezrobotnych z tej grupy posiadało wykształcenie zawodowe i niższe.

Spośród kobiet po 50 roku życia 44,1% pozostawało bezrobotnymi powyżej 12 miesięcy, natomiast dłużej niż rok nie pracowało 44,6% mężczyzn z tej grupy.

Opisany powyżej okres pozostawania bez zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia, jak też posiadany przez nich poziom wykształcenia, przyczynia się do trudności na rynku pracy. Jednocześnie osoby te czują się dyskryminowane przez pracodawców, co nasila pasywność ich postaw na rynku pracy.

2.7. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

W 2014 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem poniżej średniego.

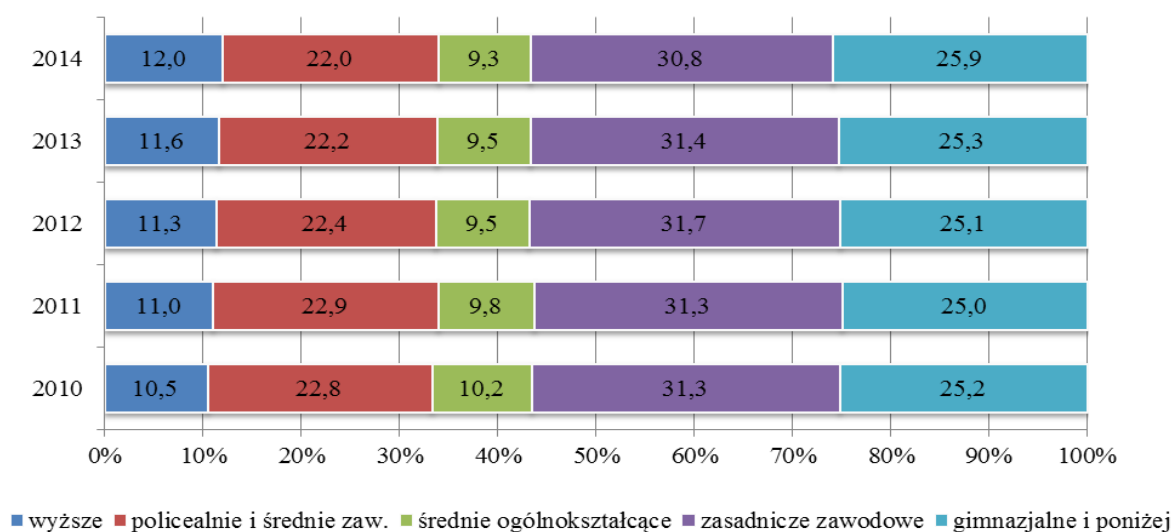
W 2014 roku prawie co trzecia osoba bezrobotna posiadała wykształcenie zawodowe. Udział osób mających takie wykształcenie w rejestrach bezrobotnych od pięciu lat utrzymuje się na podobnym poziomie (w granicach 31%).

Co czwarta osoba (25,8%) zarejestrowana posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Rok 2014 był kolejnym rokiem, w którym zanotowano nieznaczny spadek udziału w rejestrach osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

W roku 2010 osoby bezrobotne ze średnim i wyższym wykształceniem stanowiły 43,5% ogólnej liczby. W 2014 roku co druga osoba bezrobotna miała co najmniej średnie wykształcenie.

Wykres 2.12. Bezrobotni wg wykształcenia w latach 2010-2014

Maleje udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, choć ciągle wartość tego wskaźnika przekracza 30%. Obecność coraz większej liczby osób z wykształceniem wyższym w ewidencji urzędów pracy może świadczyć o niedostatecznym uwzględnianiu przy wyborze kierunku edukacji tzw. rynkowych aspektów tych decyzji. Rezultatem tego jest obserwowany obecnie na rynku pracy brak pracowników o wysokich kwalifikacjach technicznych przy równoczesnych znacznych nadwyżkach absolwentów kierunków humanistycznych. Powyższe tendencje są także wynikiem wzrostu poziomu wykształcenia w społeczeństwie, gdyż coraz większy odsetek osób posiada wykształcenie wyższe i trend ten będzie się utrzymywał.

2.8. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

W rejestrach urzędów pracy w końcu 2014 roku znajdowały się 60 223 osoby długotrwale bezrobotne, stanowiły one 51,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych. Udział ten w stosunku do 2013 roku wzrósł o 4,6 punktu procentowego.

Tabela 2.4. Struktura bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych w latach 2013-2014

Wyszczególnienie		2013 rok		2014 rok		% wzrost/ spadek
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu długotrwale bezrobotnych	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu długotrwale bezrobotnych	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	2 291	3,4	2 312	3,8	0,9
	1-3 m-cy	5 393	7,9	4 753	7,9	-11,9
	3-6 m-cy	5 328	7,8	4 342	7,2	-18,5
	6-12 m-cy	7 892	11,6	6 131	10,2	-22,3
	12-24 m-cy	25 442	37,3	20 205	33,6	-20,6
	pow. 24 m-cy	21 823	32,0	22 480	37,3	3,0
wiek	18-24 lata	9 952	14,6	7 406	12,3	-25,6
	25-34 lata	19 813	29,0	16 892	28,1	-14,7
	35-44 lata	14 669	21,5	13 502	22,4	-8,0
	45-54 lata	13 682	20,1	12 108	20,1	-11,5
	55-59 lat	7 679	11,3	7 415	12,3	-3,4
	60-64 lata	2 374	3,5	2 900	4,8	22,2
wykształcenie	wyższe	6 381	9,4	5 626	9,3	-11,8
	policjalne i śr. zawod.	14 438	21,2	12 376	20,6	-14,3
	śr. ogólnokształcące	5 758	8,4	4 951	8,2	-14,0
	zasadnicze zawodowe	21 683	31,8	19 232	31,9	-11,3
	gimnazjalne i poniżej	19 909	29,2	18 038	30,0	-9,4
staż pracy	do 1 roku	10 701	15,7	9 755	16,2	-8,8
	1-5 lat	16 911	24,8	14 588	24,2	-13,7
	5-10 lat	10 095	14,8	8 877	14,8	-12,1
	10-20 lat	11 153	16,4	10 107	16,8	-9,4
	20-30 lat	7 567	11,1	6 591	10,9	-12,9
	30 lat i więcej	2 272	3,3	2 056	3,4	-9,5
	bez stażu	9 470	13,9	8 249	13,7	-12,9
Ogółem	68 169	100,0	60 223	100,0	-11,7	

* przepisy ustawy o promocji zatrudnienia (...) dopuszczają kilkukrotną rejestrację w PUP osoby długotrwale bezrobotnej, pod warunkiem spełniania wymogu figurowania w ewidencji bezrobotnych łącznie 12 miesięcy przez okres 24 miesięcy. W tabeli czas pozostawania bez pracy liczony jest także w trybie ponownej rejestracji dla osób długotrwale bezrobotnych.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych 40,4% stanowiły osoby do 34 roku życia. Ponad 60% ogółu osób z tej kategorii legitymuje się wykształceniem poniżej średniego (61,9%).

70,9% osób długotrwale bezrobotnych pozostawało w ewidencji urzędów pracy co najmniej 12 miesięcy, przy czym dla kobiet udział ten był wyższy i wynosił 73,2%. Co siódma osoba długotrwale bezrobotna nie posiadała stażu pracy.

Długotrwale bezrobocie ma szereg negatywnych aspektów, w szczególności utrwała ono syndrom tzw. „wyczonej bezradności”, a zdobyte wcześniej umiejętności zawodowe dezaktualizują się. Wobec szczególnie trudnej sytuacji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy, powiatowe urzędy pracy promują aktywizację tej grupy bezrobotnych poprzez programy finansowane zarówno z Funduszu Pracy, jak i ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2.9. NIEPEŁNOSPRAWNI

Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim na koniec 2014 roku wynosiła 8 524, tj. 7,3% ogólnej liczby osób bezrobotnych i było to o 6% mniej niż w 2013r. W grupie tej przeważały kobiety, które stanowiły 51,8% ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych.

Tabela 2.5. Struktura bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych w latach 2013-2014

Wyszczególnienie		2013 rok		2014 rok		% wzrost/ spadek
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	753	8,3	670	7,9	-11,0
	1-3 m-cy	1 525	16,8	1 410	16,5	-7,5
	3-6 m-cy	1 504	16,6	1 322	15,5	-12,1
	6-12 m-cy	1 724	19,0	1 552	18,2	-10,0
	12-24 m-cy	1 753	19,4	1 549	18,2	-11,6
	pow. 24 m-cy	1 808	19,9	2 021	23,7	11,8
wiek	18-24 lata	695	7,7	523	6,2	-24,7
	25-34 lata	1 301	14,3	1 144	13,4	-12,1
	35-44 lata	1 633	18,0	1 486	17,4	-9,0
	45-54 lata	2 771	30,5	2 589	30,4	-6,6
	55-59 lat	2 036	22,5	2 020	23,7	-0,8
	60-64 lata	631	7,0	762	8,9	20,8
wykształce- nie	wyższe	516	5,7	477	5,6	-7,6
	policealne i śr. zawod.	1 843	20,3	1 647	19,3	-10,6
	śr. ogólnokształcące	603	6,7	557	6,5	-7,6
	zasadnicze zawodowe	3 382	37,3	3 252	38,2	-3,8
	gimnazjalne i poniżej	2 723	30,0	2 591	30,4	-4,8
staż pracy	do 1 roku	979	10,8	895	10,5	-8,6
	1-5 lat	1 454	16,0	1 298	15,2	-10,7
	5-10 lat	1 194	13,2	1 104	13,0	-7,5
	10-20 lat	2 017	22,2	1 941	22,8	-3,8
	20-30 lat	1 909	21,1	1 855	21,7	-2,8
	30 lat i więcej	744	8,2	758	8,9	1,9

	bez stażu	770	8,5	673	7,9	-12,6
Ogółem		9 067	100,0	8 524	100,0	-6,0

Wśród zarejestrowanych niepełnosprawnych przeważały osoby w wieku 45-54 lat. Natomiast udział osób młodych do 34 roku życia w tej populacji stanowił 19,6%. 41,9% osób niepełnosprawnych pozostawało w rejestrach osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy.

5,6% osób z tej grupy posiadało wykształcenie wyższe, a co czwarta osoba wykształcenie na poziomie średnim i policealnym. Większość osób niepełnosprawnych posiadała wykształcenie zawodowe (38,2%) oraz gimnazjalne i poniżej (30,4%).

2.10. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Lista zawodów w największym stopniu generujących bezrobocie od lat jest niezmienna, notowano tylko okresowe zmiany ich pozycji.

Tabela 2.6. Zawody najliczniej występujące wśród osób bezrobotnych (porównanie lat 2010-2014)

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku					wzrost/ spadek 2014-2013
		2010	2011	2012	2013	2014	
1.	sprzedawca	11 822	12 970	13 979	13 925	11 467	-2 458
2.	technik ekonomista *	3 602	3 564	3 490	3 311	2 679	-632
3.	ślusarz	3 383	2 953	3 399	3 242	2 662	-580
4.	krawiec	3 117	2 984	2 920	2 850	2 274	-576
5.	kucharz	2 531	2 652	2 704	2 632	2 102	-530
6.	murarz	2 221	2 141	2 565	2 489	1 994	-495
7.	robotnik gospodarczy	1 826	1 838	1 991	2 052	1 669	-383
8.	fryzjer	1 313	1 628	1 825	1 836	1 553	-283
9.	robotnik budowlany	1 455	1 468	1 773	1 859	1 427	-432
10.	mechanik pojazdów samochod.	1 096	1 230	1 649	1 727	1 348	-379
11.	szwaczka	1 751	1 712	1 753	1 584	1 308	-276

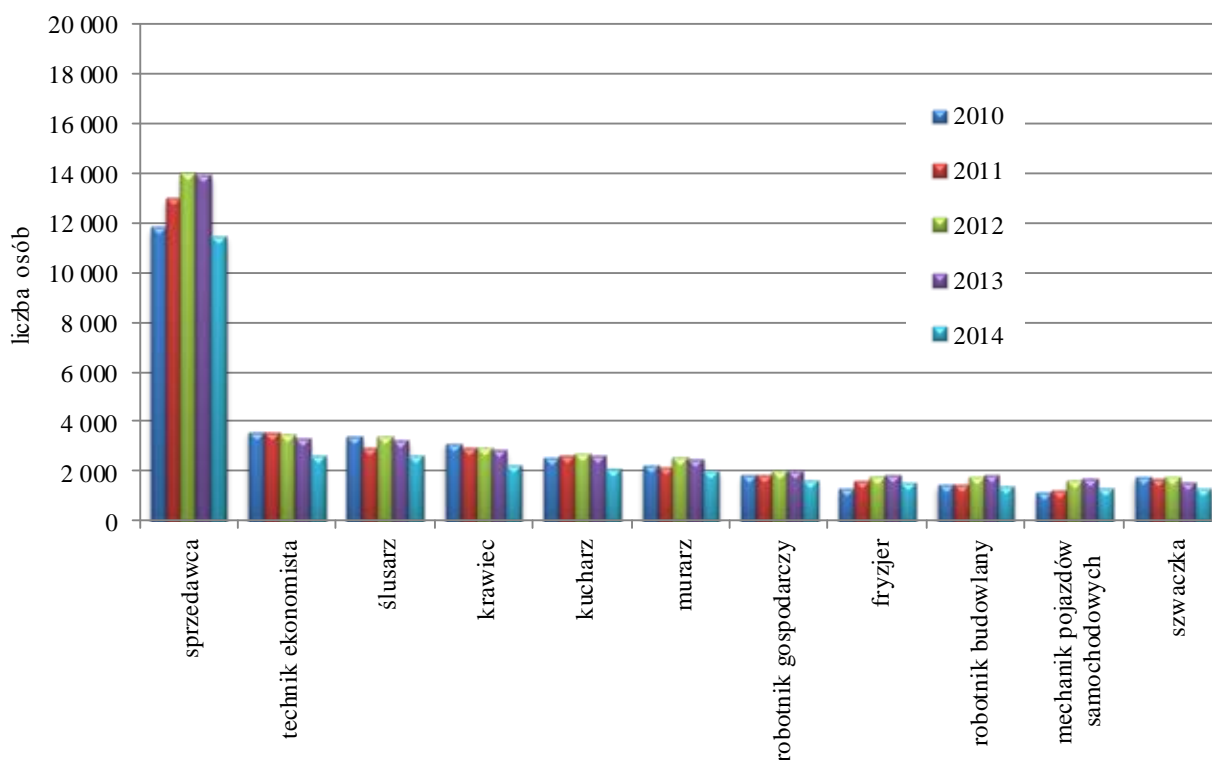
* do 1 lipca 2010 roku – asystent ekonomiczny

Dnia 28 sierpnia 2014 r. ogłoszono ujednoliconą, nową klasyfikację zawodów i specjalności, wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145), która weszła w życie 1 stycznia 2015 roku.

W tabeli i na wykresie zamieszczono informacje dotyczące kształtowania się w latach 2010-2014 wielkości liczbowych opisujących bezrobocie w jedenastu zawodach reprezentowanych przez najliczniejsze grupy bezrobotnych (więcej niż 1 300 osób zarejestrowanych na koniec 2014 roku). W analizowanym roku, w porównaniu z rokiem

poprzednim, we wszystkich tych profesjach nastąpił spadek wartości bezwzględnych (największy dla zawodów: sprzedawca – o 2 458 osób, technik ekonomista – o 632 osoby, ślusarz – o 580 osób, krawiec – 576 osób i kucharz – 530 osób).

Wykres 2.13. Zawody najliczniej występujące wśród bezrobotnych w latach 2010-2014

Wśród osób bezrobotnych niezmiennie dominują osoby z zawodem sprzedawcy, który w latach 2010 i 2012 posiadała co jedenasta, a w latach 2011, 2013 i 2014 co dziesiąta osoba bezrobotna. Sytuacja ta wynika z faktu występowania bardzo dużej konkurencji na rynku pracy, bowiem wolne stanowiska w handlu nie zawsze obsadzane są osobami, które ukończyły szkołę w zawodzie sprzedawcy. Specyfika pracy w tym zawodzie nie wymaga kosztownego przyuczenia osób nieposiadających potrzebnego wykształcenia i doświadczenia. Podjęcie pracy na stanowisku sprzedawcy ułatwia także wysoka fluktuacja kadr, od lat notowana w tym zawodzie.

Na uwagę zasługuje fakt, że również od lat znaczną część bezrobotnych kobiet stanowią osoby reprezentujące jeden z czterech zawodów, tj.: sprzedawca, technik ekonomista, krawiec i kucharz.

Znaczny udział w strukturze bezrobocia wg zawodów i specjalności niezmiennie mają osoby bezrobotne bez zawodu, mające wykształcenie średnie ogólnokształcące, gimnazjalne i poniżej, nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. Do grupy tej należy prawie co szósta osoba bezrobotna.

3. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY

3.1. PROFILOWANIE POMOCY DLA OSÓB BEZROBOTNYCH

W końcu maja 2014 roku wprowadzone zostały zmiany dotyczące świadczenia pomocy dla bezrobotnych. Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która je wprowadziła, podzieliła sposoby wspierania bezrobotnych w zależności od ich oddalenia od rynku pracy i gotowości powrotu do zatrudnienia. Wybór rodzaju pomocy skierowanej do bezrobotnych uzależniony jest od profilu, do którego zostaną oni zakwalifikowani.

W profilu I znajdują się osoby „blisko rynku pracy, aktywnie szukające zatrudnienia”. Dostępne dla nich są m.in. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, dotacje na utworzenie firmy. Dla młodych bezrobotnych możliwe są ponadto bony szkoleniowe, stażowe, zatrudnieniowe i na zasiedlenie. W końcu grudnia 2014 było to 4% bezrobotnych objętych profilowaniem.

Do profilu II kwalifikowane są osoby wymagające wsparcia w powrocie na rynek pracy. Dla nich dostępne są przede wszystkim dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, staże, szkolenia, roboty publiczne. W końcu grudnia 2014 było to 67% bezrobotnych objętych profilowaniem.

Profil III dotyczy bezrobotnych oddalonych od rynku pracy. Pomoc dla tej grupy osób sprowadza się m.in. do realizacji wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej Programu Aktywizacji i Integracji, aktywizacji długotrwale bezrobotnych przez agencje zatrudnienia, programów specjalnych dla wybranej grupy osób, proponowania zatrudnienia socjalnego albo pracy w spółdzielniach socjalnych, stosowania poradnictwa zawodowego. W końcu grudnia 2014 było to 29% bezrobotnych objętych profilowaniem.

Profil pomocy jest ustalany przez doradcę klienta podczas wywiadu z osobą bezrobotną. Doradca klienta zaznacza w specjalnym arkuszu elektronicznym odpowiedzi osoby bezrobotnej na 24 pytania i otrzymuje wynik w postaci profilu pomocy. Po zakończeniu wywiadu doradca klienta informuje osobę bezrobotną o tym, jakimi formami pomocy może ona zostać objęta w ramach ustalonego profilu pomocy oraz przy współpracy z nią opracowuje Indywidualny Plan Działania (IPD), dostosowany do ustalonego profilu pomocy. IPD zawiera między innymi: działania możliwe do zastosowania przez urząd na rzecz osoby bezrobotnej, działania, które osoba bezrobotna musi zrealizować samodzielnie, terminy realizacji poszczególnych działań oraz termin i warunki zakończenia realizacji.

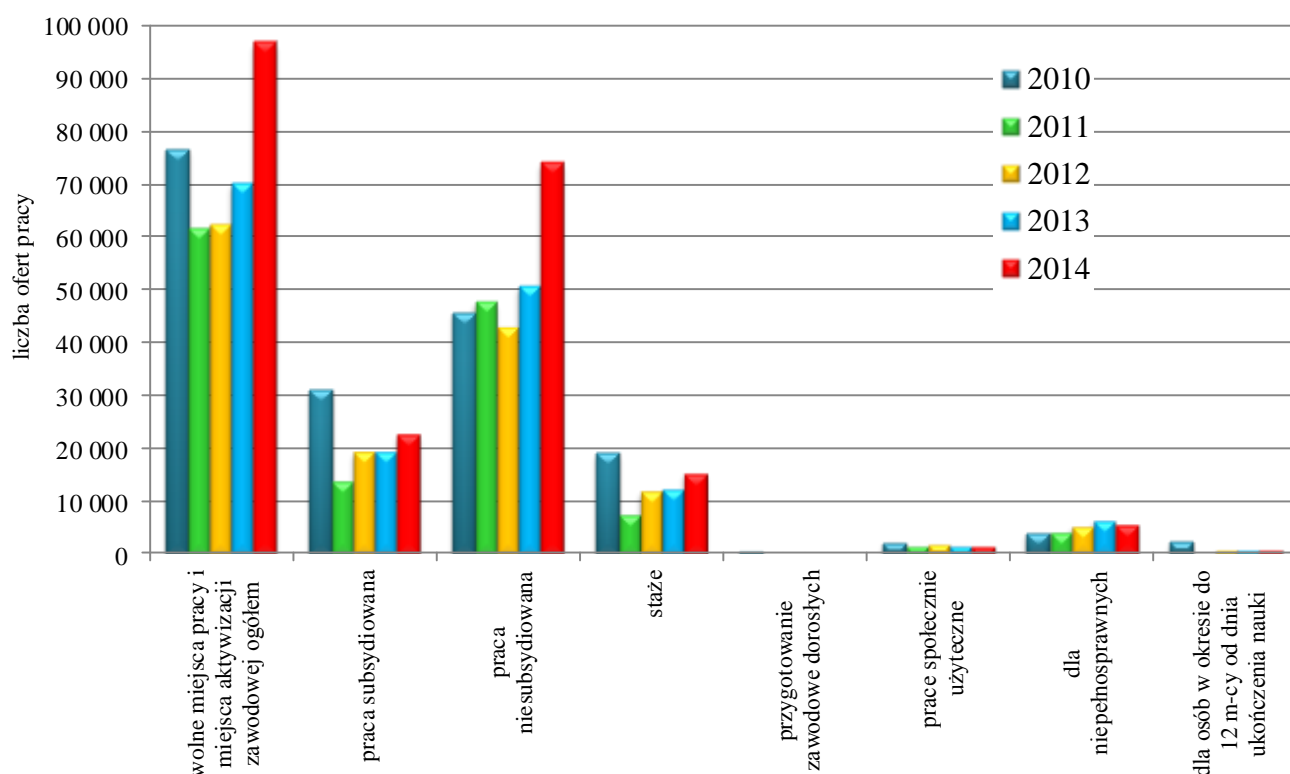
Spośród pracowników powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego 643 osobom powierzono dodatkowo funkcję doradcy klienta. Obowiązki doradców klienta

pełnili głównie doradcy zawodowi, pośrednicy pracy, specjaliści ds. rozwoju zawodowego oraz specjaliści ds. programów.

3.2. OFERTY PRACY

W 2014 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich urzędów pracy 96 848 ofert pracy, tj. o 37,8% więcej niż w 2013 roku. Wzrost liczby ofert to sygnał ożywienia gospodarczego, którego odzwierciedlenie stanowi wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Wykres 3.1. Oferty pracy w latach 2010-2014

W 2014 roku oferty dotyczące pracy subsydiowanej stanowiły 23,4% wszystkich ofert. W porównaniu do roku poprzedniego udział ten zmalał o 4,3 punktu procentowego.

Udział ofert pracy niesubsydiowanej w ogólnej liczbie ofert pracy kształtował się w ostatnich latach następująco:

- w 2014 roku – 96 848, w tym niesubsydiowane 74 186, tj. 76,6%,
- w 2013 roku – 70 277, w tym niesubsydiowane 50 811, tj. 72,3%,
- w 2012 roku – 62 299, w tym niesubsydiowane 42 914, tj. 68,9%,
- w 2011 roku – 61 561, w tym niesubsydiowane 47 768, tj. 77,6%,
- w 2010 roku – 76 688, w tym niesubsydiowane 45 653, tj. 59,5%.

Zwiększenie liczby ofert pracy jest zatem spowodowane przede wszystkim zwiększeniem udziału ofert niesubsydiowanych w ogólnej ich liczbie.

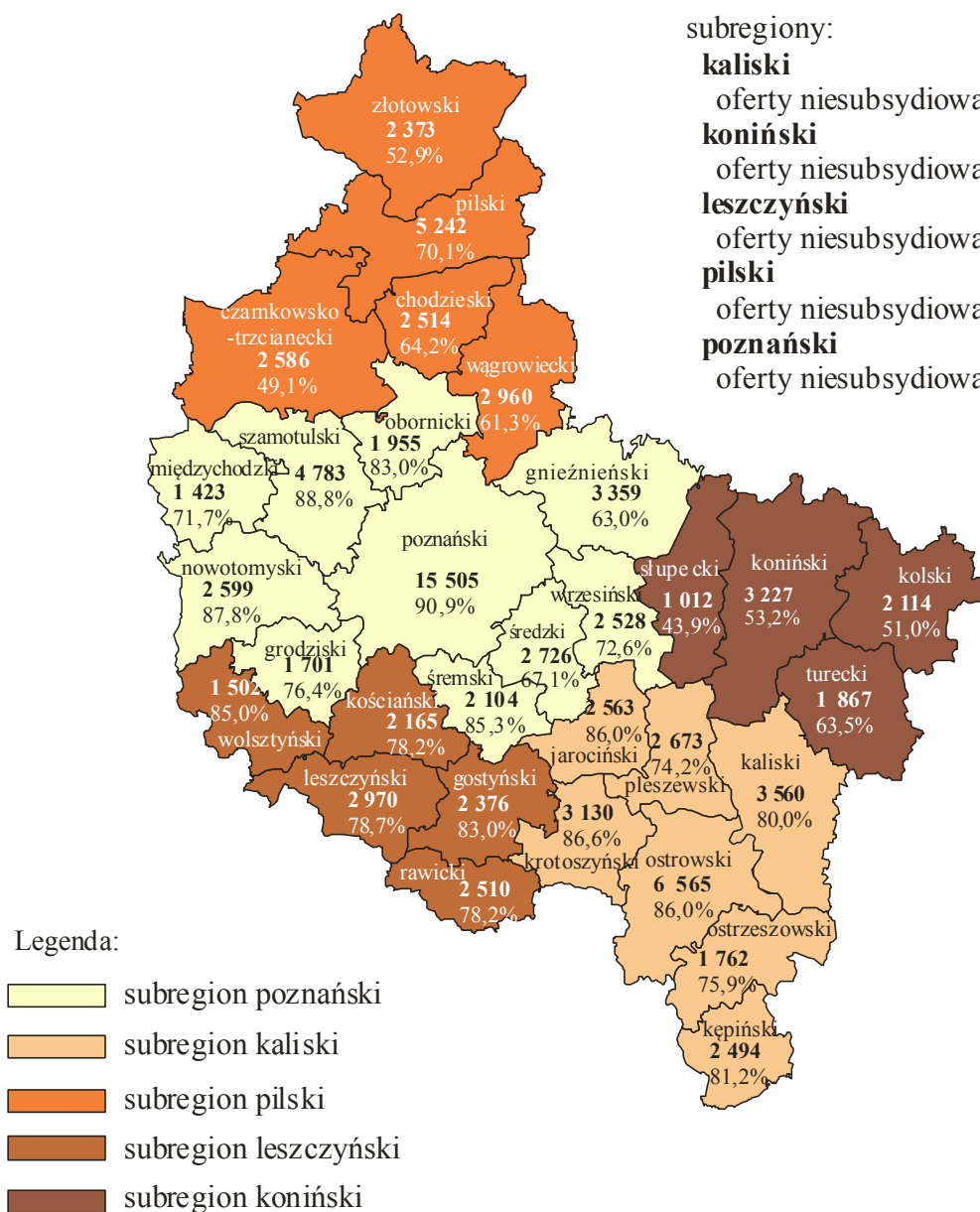
Należy przy tym zauważyć, że są w Wielkopolsce powiaty, w których udział ofert pracy niesubsydiowanej jest bardzo wysoki i przekracza 80%, ale można też wskazać takie powiaty (czarnkowsko-trzcianecki i słupecki), w których dominują oferty pracy subsydiowanej.

Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2014 roku oraz udział procentowy ofert pracy niesubsydiowanej

Wielkopolska 96 848
oferty niesubsydiowane 76,6%

subregiony:

kaliski 22 747
oferty niesubsydiowane 82,4%
koniński 8 220
oferty niesubsydiowane 53,8%
leszczyński 11 523
oferty niesubsydiowane 80,2%
pilski 15 675
oferty niesubsydiowane 61,4%
poznański 38 683
oferty niesubsydiowane 83,1%

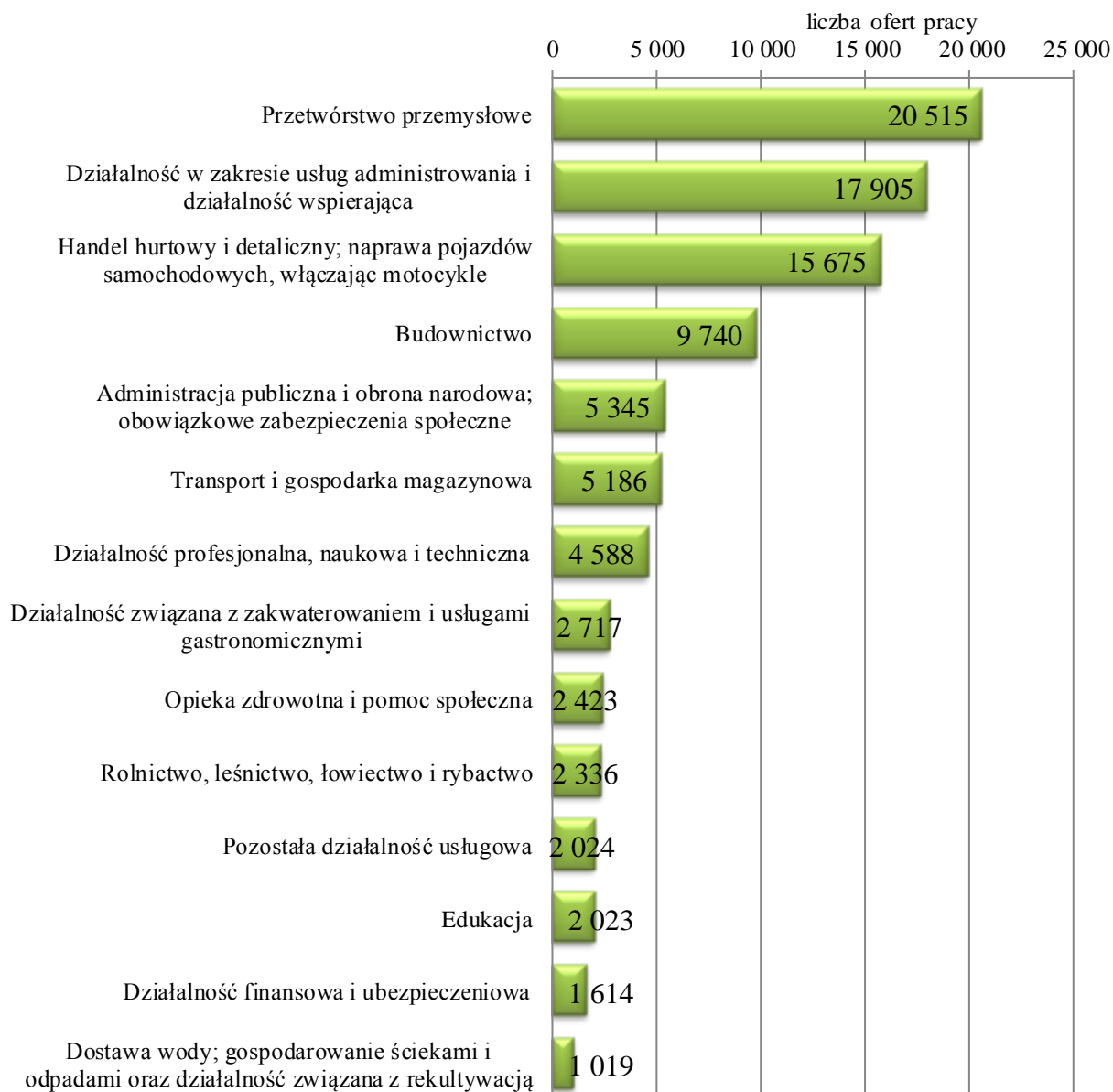

3.2.1. OFERTY PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Najwięcej zgłoszonych wolnych miejsc pracy pochodziło z branży przetwórstwa przemysłowego – 20 515 ofert, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej – 17 905, handlu – 15 675, budownictwa – 9 740, administracji publicznej, obrony narodowej i zabezpieczeń społecznych – 5 345 ofert oraz branży transportowej – 5 186 ofert.

W 2014 roku mniejsze zapotrzebowanie na pracowników, niż rok wcześniej, zgłosili pracodawcy jedynie w obszarze działalności administracji publicznej, obrony narodowej i zabezpieczeń społecznych, a także w branży dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją (odpowiednio o 132 i 214 ofert pracy).

Wykres 3.2. Zestawienie branż zgłaszających największe zapotrzebowanie na pracę w 2014 roku

W sekcjach: transport i gospodarka magazynowa; działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, liczba ofert pracy w 2014 roku przewyższała liczbę zarejestrowanych w tym samym czasie w powiatowych urzędach pracy osób bezrobotnych, posiadających kwalifikacje zawodowe w tym zakresie.

3.2.2. OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

Zapotrzebowanie na pracowników wykonujących określone zawody, zgłaszane w 2014 roku przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy, kształtowało się podobnie jak w latach poprzednich. Widoczne było duże zapotrzebowanie przede wszystkim na zawody wymagające wykonywania pracy fizycznej. Jak co roku najwięcej ofert było kierowanych dla sprzedawców i robotników gospodarczych. Potrzebowano również robotników budowlanych, pracowników przy pracach prostych, robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym, kierowców, sprzątaczkę, szwaczki, magazynierów, pracowników magazynowych, ślusarzy, pakowaczy, pracowników ochrony, monterów elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego, stolarzy, kucharzy i murarzy. Zwraca uwagę niemalejące zapotrzebowanie na zawody związane z obsługą biura, takie jak technik prac biurowych i pozostali pracownicy obsługi biurowej oraz na zawody związane z handlem, takie jak przedstawiciel handlowy, telemarketer oraz doradca klienta. Zauważalny stał się wzrost zapotrzebowania na opiekunów osób starszych.

Stanowiska pracy, na które pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników w 2014 roku, to (liczba ofert większa niż 800):

▪ sprzedawca	5 891
▪ robotnik gospodarczy	4 271
▪ magazynier	3 305
▪ pracownik magazynowy	2 662
▪ pakowacz	2 598
▪ kierowca samochodu ciężarowego	2 550
▪ technik prac biurowych	2 437
▪ robotnik budowlany	2 095
▪ szwaczka	1 575
▪ przedstawiciel handlowy	1 495
▪ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 428
▪ ślusarz	1 215

▪ murarz	1 187
▪ sprzątaczką biurową	1 160
▪ stolarz	1 146
▪ telemarketer	1 065
▪ doradca klienta	1 056
▪ monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	1 031
▪ pracownik ochrony fizycznej bez licencji	930
▪ opiekun osoby starszej	883

Spośród zawodów znajdujących się w statystykach wielkopolskich urzędów pracy wyodrębniono takie, dla których liczba ofert przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych i wynosiła co najmniej trzysta. Ponadto zawody te równocześnie charakteryzowały się wysokim wskaźnikiem zapotrzebowania (obliczonym jako stosunek liczby ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku do urzędów pracy do liczby osób bezrobotnych nowo zarejestrowanych w tym samym okresie). Efektem było stworzenie listy 44 zawodów, na które zapotrzebowanie jest wyższe niż ich podaż w rejestrach urzędów pracy.

Największy deficyt kandydatów do pracy odnotowano w zawodach związanych z pracą fizyczną, takich jak: operatorzy maszyn tapicerskich, spawacze, pracownicy ochrony, kierowcy samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych i ciągników siodłowych, kierowcy operatorzy wózków jezdniowych, monterzy sprzętu gospodarstwa domowego, pracownicy prac dorywczych, zbrojarze, stolarze, magazynierzy, sprzątaczkę, brukarze, sortowacze, pakowacze, dekarze, monterzy podzespołów i zespołów elektronicznych, pracownicy przy pracach prostych, robotnicy gospodarczy, elektrycy, robotnicy budowlani, pomoce kuchenne oraz rozbieracze-wykrawacze.

Na czołowych pozycjach listy zawodów deficytowych znalazły się również zawody z branż handlowej i finansowej, takie jak: specjalista ds. sprzedaży, kasjer handlowy, doradca klienta, telemarketer, przedstawiciel handlowy i księgowy. Są to zawody wymagające określonych predyspozycji osobowych i zdolności perswazyjnych oraz rzetelnej wiedzy o sprzedawanym produkcie.

Zanotowano również zauważalny niedobór pracowników centrum obsługi telefonicznej (pracownicy call center), opiekunów osób starszych, spedytorów, sekretarek, techników prac biurowych oraz pracowników biurowych (tabela 3.1).

Tabela 3.1. Liczba ofert pracy dla zawodów cieszących się największym zainteresowaniem pracodawców

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w 2014 roku	liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	liczba ofert pracy przypadająca na 1 osobę (kolumna 4/3)
1	2	3	4	5
1.	operator maszyn tapicerskich	2	311	155,5
2.	monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	20	1 031	51,6
3.	kierowca ciągnika siodłowego	24	610	25,4
4.	pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	26	534	20,5
5.	spawacz metodą MAG	36	651	18,1
6.	opiekun osoby starszej	83	883	10,6
7.	spedytor	48	347	7,2
8.	robotnik magazynowy	508	2 662	5,2
9.	rozbieracz-wykrawacz	179	789	4,4
10.	pracownik ochrony fizycznej bez licencji	235	930	4,0
11.	kierowca samochodu ciężarowego	655	2 550	3,9
12.	pracownik prac dorywczych	140	534	3,8
13.	zbrojarz	90	319	3,5
14.	doradca klienta	304	1 056	3,5
15.	kierowca operator wózków jezdniowych	178	611	3,4
16.	przedstawiciel handlowy	518	1 495	2,9
17.	magazynier	1 228	3 305	2,7
18.	specjalista do spraw sprzedaży	136	353	2,6
19.	telemarketer	445	1 065	2,4
20.	sortowacz	142	339	2,4
21.	brukarz	239	566	2,4
22.	monter podzespołów i zespołów elektronicznych	241	530	2,2
23.	robotnik gospodarczy	2 050	4 271	2,1
24.	technik prac biurowych	1 203	2 437	2,0
25.	pakowacz	1 298	2 598	2,0
26.	kierowca samochodu dostawczego	316	532	1,7
27.	sekretarka	208	320	1,5
28.	kasjer handlowy	343	514	1,5
29.	dekarz	368	522	1,4
30.	pomoc kuchenna	468	658	1,4
31.	sprzątaczką biurowa	972	1 160	1,2
32.	księgowy	383	450	1,2
33.	elektryk	464	539	1,2
34.	kierowca samochodu osobowego	377	391	1,0
35.	robotnik budowlany	2 194	2 095	1,0

W zestawieniu obrazującym zawody, w których liczba bezrobotnych rejestrujących się w urzędach w 2014 roku była znacząco większa od zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, podobnie jak w latach ubiegłych, znajdują się przede wszystkim profesje związane z akademickim wykształceniem humanistycznym. W najgorszej sytuacji zawodowej byli politolodzy, socjologowie, historycy, filolodzy, geografowie, specjaliści ds. stosunków międzynarodowych oraz specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych. Do wielkopolskich urzędów pracy

zgłoszono stosunkowo niewielkie zapotrzebowanie na tego typu specjalistów albo było ono zupełnie nieadekwatne do podaży, co powinno być wskazówką dla instytucji edukacyjnych.

Tabela 3.2. Nowo zarejestrowani bezrobotni przewyższający liczbę ofert pracy (przynajmniej 100 kandydatów na ofertę lub brak ofert)

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w 2014 roku	liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	liczba ofert pracy przypadająca na 1 osobę (kolumna 4/3)
1	2	3	4	5
1.	plastyk	111	0	brak
2.	ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	118	0	brak
3.	geograf	148	0	brak
4.	tkacz	159	0	brak
5.	historyk	164	0	brak
6.	technik usług fryzjerskich	190	0	brak
7.	specjalista ds. stosunków międzynarodowych	196	0	brak
8.	specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	206	0	brak
9.	obuwnik przemysłowy	206	0	brak
10.	filolog – filologia polska	216	0	brak
11.	socjolog	256	0	brak
12.	technik agrobiznesu	323	0	brak
13.	filolog – filologia obcojęzyczna	446	0	brak
14.	monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	461	0	brak
15.	politolog	694	0	brak
16.	technik żywienia i gospodarstwa domowego	1 550	0	brak
17.	technik hotelarstwa	615	2	0,003
18.	technik rolnik	1 364	7	0,005
19.	technik pojazdów samochodowych	191	1	0,005
20.	inżynier ogrodnictwa	186	1	0,005
21.	technik leśnik	147	1	0,007
22.	mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	519	4	0,008
23.	technik ekonomista	4 182	34	0,008
24.	technik telekomunikacji	119	1	0,008
25.	technik ochrony środowiska	352	3	0,009
26.	technik technologii odzieży	575	5	0,009
27.	inżynier rolnictwa	203	2	0,010
28.	rolnik prod. roślin. i zwierz. pracujący na własne potrzeby	391	4	0,010

W przypadku osób z kwalifikacjami związanymi z rolnictwem ograniczona liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców może być związana z czynnikami makroekonomicznymi, takimi jak zanikanie miejsc pracy w branży, wprowadzanie nowoczesnych technologii, wewnętrzne migracje o charakterze zarobkowym. Zbyt duża podaż pracy w branży rolniczej i pokrewnych dotyczyła zawodów, takich jak technik agrobiznesu, technik rolnik, technik leśnik, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, technik ochrony środowiska, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, inżynier ogrodnictwa oraz inżynier rolnictwa.

Niewystarczająca liczba ofert pracy dotyczyła również zawodów z branż gastronomicznej i hotelarskiej, tj. techników żywienia i gospodarstwa domowego, techników hotelarstwa. Ponadto, zawodów takich jak tkacz, plastik, ceramik, technik pojazdów samochodowych, technik telekomunikacji, technik technologii odzieży, technik usług fryzjerskich, technik ekonomista, pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani, obuwnik przemysłowy oraz monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych.

Oferty subsydiowane ze środków Funduszu Pracy powiatowe urzędy pracy realizowały głównie w zawodach związanych z pracą fizyczną, takich, jak: robotnik gospodarczy, sprzedawca, magazynier, robotnik budowlany, sprzątaczkę, fryzjer, kucharz, pomoc kuchenna, stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, kelner, murarz, ślusarz, kosmetyczka, pakowacz, szwaczka oraz barman. Ponadto, były to oferty pracy biurowej, w szczególności dla technika prac biurowych, technika administracji, sekretarki, asystenta ds. księgowości, księgowego, pracownika obsługi biura. Znaczna liczba ofert subsydiowanych dotyczyła również zawodów takich, jak asystent nauczyciela przedszkola, doradca klienta, specjalista ds. sprzedaży, fizjoterapeuta, opiekunka dziecięca oraz przedstawiciel handlowy.

3.2.3. REJESTRACJA CUDZOZIEMCÓW Z ZAMIAREM ZATRUDNIENIA NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ – BEZ KONIECZNOŚCI UZYSKANIA ZEZWOLENIA NA PRACĘ

Wykonywanie pracy przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę jest dopuszczalne w przypadku cudzoziemców będących obywatelami Republiki Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdowy, Federacji Rosyjskiej oraz Ukrainy.

Pracodawca zamierzający zatrudnić obywatela jednego z wymienionych wyżej krajów zobowiązany jest zarejestrować oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na siedzibę lub miejsce pobytu stałego wnioskodawcy. Pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia

cudzoziemca, którego dotyczyło złożone oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami Kodeksu Pracy. Okres wykonywania pracy nie może przekroczyć 6 miesięcy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy.

Liczba składanych oświadczeń wahała się w granicach od 1 307 w styczniu 2014 roku do 2 398 w październiku. Łącznie w 2014 roku złożono prawie 22 tysiące oświadczeń. Prawie wszystkie oświadczenia dotyczyły osób pochodzących z Ukrainy – 21 028. Niewielkie liczby dotyczyły osób pochodzących z Białorusi – 208, Mołdowy – 453, Gruzji – 215, Rosji – 50, Armenii – 33.

Najwięcej cudzoziemców zatrudnionych było jako pracownicy przy pracach prostych, robotnicy przemysłowi, pracownicy usług i sprzedawcy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Zdecydowana większość zatrudniona była na umowę zlecenie, bądź o dzieło. W porównaniu z 2013 rokiem liczba wydanych oświadczeń uległa prawie podwojeniu.

3.3. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

W okresie od stycznia do grudnia 2014 roku aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto w Wielkopolsce 33 438 osób. W porównaniu z rokiem 2013 liczba ta uległa zwiększeniu o 3 331 osób, tj. o 11,1%.

Największy wzrost liczby osób objętych pomocą dotyczył dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej pochodzących ze środków innych niż Fundusz Pracy, co obrazuje Tabela 3.3. Ponadto, znacząco (do 7 608 osób, tj. o 19,8%) wzrosła liczba bezrobotnych, którzy uzyskali pomoc w podjęciu działalności gospodarczej i refundacji doposażenia lub wyposażenia miejsca pracy. Wzrost odnotowano również w przypadku staży i przygotowania zawodowego dorosłych – o 15,6%.

Największe spadki odnotowano w związku z organizowaniem: prac interwencyjnych (o 24,9%), prac społecznie użytecznych (o 17,9%) oraz robót publicznych (o 3,9%).

W organizowanych pracach interwencyjnych w omawianym roku zaktywizowano 910 osób, o 301 mniej niż w 2013 roku. Natomiast robotami publicznymi objęto 1 314 osób, o 53 mniej niż w roku poprzednim.

W ramach prac społecznie użytecznych urzędy pracy w 2014 roku zaktywizowały 1 611 osób, tj. o 17,9% mniej niż w roku poprzednim.

W 2014 roku najwięcej, bo 14 739 osób, skorzystało ze staży i przygotowania zawodowego dorosłych (44,1%). Jest to w ostatnich latach, najczęściej stosowana przez urzędy pracy forma pomocy osobom bezrobotnym w zdobywaniu kwalifikacji zawodowych.

Ponadto, co czwarta aktywizowana osoba otrzymała pomoc w podjęciu działalności gospodarczej i refundacji wyposażenia lub wyposażenia miejsca pracy (22,8%).

Co piąta osoba objęta aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu uczestniczyła w szkoleniach (20,0%). Z różnego rodzaju kursów i szkoleń organizowanych przez urzędy pracy skorzystało 6 676 osób, czyli o 328 osób więcej niż w roku poprzednim.

Tabela 3.3. Aktywizacja bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w latach 2013-2014

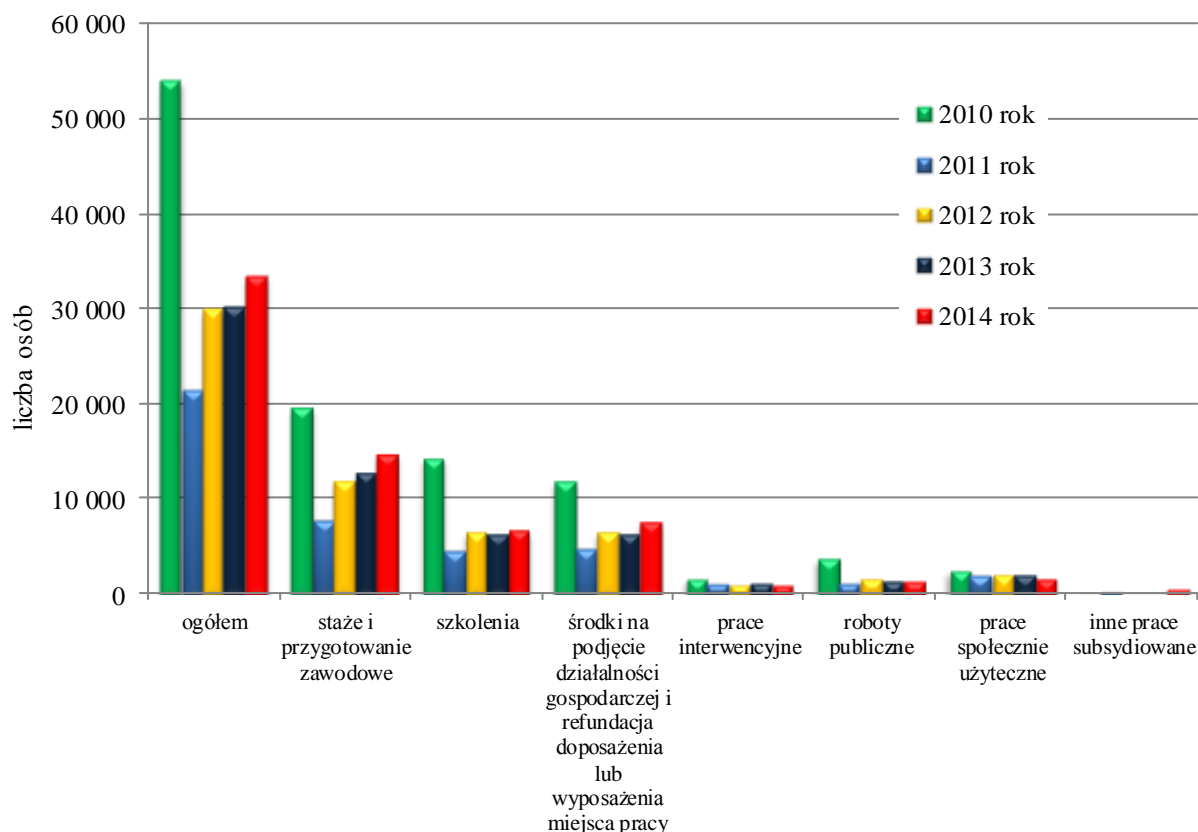
Aktywne formy		Liczba aktywizowanych bezrobotnych w latach				% wzrost/ spadek
		2013		2014		
		liczba bezrobotnych	struktura %	liczba bezrobotnych	struktura %	
prace interwencyjne		1 211	4,0	910	2,7	-24,9
roboty publiczne		1 367	4,5	1 314	3,9	-3,9
środki na podjęcie działalności gospodarczej i refundacje wyposażenia lub wyposażenia miejsca pracy		6 349	21,1	7 608	22,8	19,8
w tym: podjęcie działalności gospodarczej w ramach bonu na zasiedlenie – bezrobotni do 30 r.ż.*		-	-	3	-	-
szkolenia		6 348	21,1	6 676	20,0	5,2
w tym:	w ramach bonu szkoleniowego – bezrobotni do 30 r.ż.*	-	-	326	-	-
	w ramach trójstronnej umowy szkoleniowej*	-	-	38	-	-
staże i przygotowanie zawodowe dorosłych		12 751	42,4	14 739	44,1	15,6
w tym: staż w ramach bonu stażowego – bezrobotni do 30 r.ż.*		-	-	1 182	-	-
prace społecznie użyteczne		1 962	6,5	1 611	4,8	-17,9
inne prace subsydiowane**		119	0,4	580	1,7	387,4
ogółem		30 107	100,0	33 438	100,0	11,1

* Formy aktywizacji wprowadzone od maja 2014 r. – brak danych za 2013 r.

** Do nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kategoria inne obejmowała dotacje na uruchomienie działalności gospodarczej pochodzące ze środków innych niż Fundusz Pracy, tj. ze środków PFRON. W wyniku wprowadzonych zmian i poszerzenia zakresu aktywnych form od 2014 r. do kategorii inne zaliczane są również: podjęcie pracy w ramach bonu na zatrudnienie – bezrobotni do 30 r. ż., podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie – bezrobotni do 30 r. ż., podjęcie pracy na stanowisku utworzonym przez pracodawcę lub przedsiębiorcę w ramach grantu na telepracę, zatrudnienie przez pracodawcę w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego, zatrudnienie przez pracodawcę w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną w ramach świadczenia aktywizacyjnego, podjęcie pracy subsydiowanej po raz pierwszy w życiu przez bezrobotnego do 30 r.ż. w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne, podjęcie pracy subsydiowanej przez bezrobotnego, który ukończył 50 r.ż. w ramach dofinansowania pracodawcy lub przedsiębiorcy wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 r. ż.

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu przyniosła w roku 2014 pozytywne efekty. Powiatowym urzędem pracy udało się objąć wsparciem większą o 11,1% grupę bezrobotnych wobec roku poprzedniego.

Wykres 3.3. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2010-2014

3.4. PORADNICTWO ZAWODOWE (W TYM SZKOLENIA Z ZAKRESU UMIEJĘTNOŚCI POSZUKIWANIA PRACY)

Poradnictwo zawodowe w Wielkopolsce było realizowane we wszystkich powiatowych urzędach pracy. W 2014 roku zatrudnionych w nich było 179 doradców zawodowych, przy czym 172 z nich pełniło równocześnie funkcję doradcy klienta.

Doradcy zawodowi wykorzystywali zadania w zakresie poradnictwa zawodowego. Podejmowane działania obejmowały zarówno pomoc indywidualną, jak i spotkania grupowe.

Poradnictwo zawodowe realizowane było głównie w formie indywidualnych konsultacji, które wspomagały klientów w podejmowaniu decyzji zawodowych. W 2014 roku doradcy zawodowi powiatowych urzędów pracy udzielili blisko 60 tys. porad i informacji indywidualnych.

Podczas spotkań indywidualnych doradcy diagnozowali potrzeby osób bezrobotnych w zakresie funkcjonowania na rynku pracy, w celu zastosowania odpowiednich form wsparcia. Doradcy zawodowi wykorzystywali procedury i techniki rozmowy doradczej, motywując klienta do aktywnego współdziałania przy rozwiązywaniu problemów zawodowych. Ustawą z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 598) wprowadzono nowy sposób

współpracy urzędów pracy z osobami bezrobotnymi, polegający na profilowaniu pomocy. Podczas wywiadu z osobą bezrobotną doradca klienta za pomocą elektronicznego kwestionariusza ustalał profil pomocy, dokonując analizy sytuacji osoby bezrobotnej i jej szans na rynku pracy, biorąc pod uwagę jej stopień oddalenia od rynku pracy i gotowość wejścia lub powrotu na rynek pracy. Po ustaleniu dla osoby bezrobotnej jednego z trzech profili pomocy doradca zawodowy opracowywał wraz z nią Indywidualny Plan Działania (IPD). Podczas tworzenia IPD, doradcy zawodowi określali działania do zastosowania przez urząd pracy oraz działania do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy, dostosowując plan do ustalonego dla osoby bezrobotnej profilu pomocy. Dzięki temu mogli zdiagnozować indywidualne potrzeby i oczekiwania zawodowe klienta oraz zaplanować wspólnie z nim ścieżkę działań zmierzających do zatrudnienia lub samozatrudnienia.

Oprócz poradnictwa indywidualnego odbywały się spotkania grupowe, które przeprowadzono w 2014 roku łącznie dla ponad 27,7 tys. osób. Spotkania te to: zajęcia aktywizacyjne, porady grupowe i spotkania informacyjne. O ile konsultacje indywidualne polegały głównie na udzielaniu bieżącej pomocy w przypadkach jednostkowych, to praca w grupie dotyczyła szerszego obszaru zagadnień, obejmujących relacje między jednostką a środowiskiem zawodowym i społecznym.

Porady grupowe i szkolenia z aktywnego poszukiwania pracy dotyczyły w szczególności zagadnień związanych z:

- poszukiwaniem pracy (nauka zasad sporządzania dokumentów aplikacyjnych, trening umiejętności promowania swojej osoby podczas kontaktów z pracodawcami, przygotowanie do umiejętnego poruszania się po rynku pracy i aktywnego poszukiwania zatrudnienia),
- podwyższaniem kwalifikacji poprzez kursy i szkolenia,
- określaniem zainteresowań i predyspozycji zawodowych,
- planowaniem ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Podobnie jak w latach poprzednich, popularnością cieszyły się zajęcia związane z szeroko rozumianą przedsiębiorczością, na których omawiano takie tematy, jak:

- informacje dotyczące procedur rejestracji firmy,
- możliwości uzyskania środków finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej,
- samoocena pod kątem predyspozycji przedsiębiorczości (ocena predyspozycji do bycia przedsiębiorcą).

Celem spotkań informacyjnych organizowanych przez urzędy pracy było między innymi zaprezentowanie osobom bezrobotnym form pomocy, jakimi dysponują urzędy, przedstawienie aktualnej sytuacji na rynku pracy, omówienie praw i obowiązków osoby

bezrobotnej oraz przekazanie podstawowych informacji na temat metod i technik poszukiwania pracy. Urzędy zachęcały również do uczestnictwa w realizowanych przez siebie programach aktywizujących, w tym w projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spotkania te organizowano w szczególności dla:

- osób bezrobotnych zwolnionych z pracy w oparciu o przepisy ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz zwolnionymi przez pracodawcę z przyczyn ekonomicznych,
- osób znajdujących się – zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, osób bezrobotnych do 25 roku życia, osób powyżej 50 roku życia,
- kandydatów do udziału w różnych formach aktywizacji organizowanych przez powiatowe urzędy pracy,
- osób nowo zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

Doradcy zawodowi z urzędów pracy, podczas świadczenia usług poradnictwa, wykorzystywali elementy powszechnie stosowanych metod pracy doradczej, jak np. kurs inspiracji, metoda edukacyjna, metoda hiszpańska itp. Korzystali z pomocy multimedialnych: filmów DVD, programów edukacyjnych, testów w wersji elektronicznej. Podczas prowadzenia warsztatów wspierali się prezentacjami multimedialnymi, stosowali kamery i dyktafony do zapisu ćwiczeń i ich późniejszej analizy.

W zakresie świadczenia usług z dziedziny poradnictwa zawodowego urzędy pracy aktywnie umacniały współpracę z instytucjami świadczącymi usługi o podobnym profilu. W szczególności współdziałały z akademickimi biurami karier, mobilnymi centrami zawodowymi oraz młodzieżowymi centrami kariery, ośrodkami pomocy społecznej, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, klubami pracy, gminnymi centrami informacji i ze szkołami. Współorganizowały z nimi, bądź uczestniczyły w organizowanych przez te instytucje, różnorodnych imprezach edukacyjno-promocyjno-informacyjnych, między innymi w: targach pracy, targach edukacyjnych, Drzwiach Otwartych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, konferencjach, seminariach, prelekcjach i spotkaniach.

4. WSPÓŁPRACA W RAMACH KREACJI I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

4.1. SAMORZĄDY

Zagadnienia związane z wielkopolskim rynkiem pracy były wielokrotnie rozpatrywane przez Zarząd i Sejmik Województwa Wielkopolskiego. W związku z tym Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przygotowywał projekty uchwał, wnioski oraz informacje i sprawozdania z zakresu rynku pracy.

W ramach współpracy z samorządami powiatowymi Wojewódzki Urząd Pracy w 2014 roku zorganizował 4 szkolenia dla dyrektorów i kadry zarządzającej powiatowych urzędów pracy z terenu Wielkopolski, na których omówiono tematy dotyczące windykacji należności, nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, informacji publicznej, systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem.

Ponadto, jak każdego roku, prowadzono szkolenia dla wybranych grup pracowników powiatowych urzędów pracy. Tematyka szkoleń uzgadniana była z dyrektorami urzędów pracy i dotyczyła m.in. stosowania kwestionariusza zainteresowań zawodowych, windykacji należności, reformy EURES, nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nowej perspektywy finansowej 2014-2020, systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, prawnych aspektów elektronicznej rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy.

W 2014 roku dla pracowników powiatowych urzędów pracy zorganizowano łącznie 12 spotkań szkoleniowych.

4.2. ZADANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ZATRUDNIENIA DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego jest dokumentem planistyczno-strategicznym określającym ramy prowadzenia polityki rynku pracy. Głównym celem Strategii jest zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, warunkujące wzrost konkurencyjności i poprawę jakości życia regionu.

Główny cel Strategii realizowany będzie przez trzy priorytety i zawarte w nich działania:

- Priorytet I Wzrost zatrudnienia i mobilności mieszkańców.
- Priorytet II Inwestycje w edukację i kształcenie ustawiczne.
- Priorytet III Integracja społeczna i walka z ubóstwem.

Dla osiągnięcia wyznaczonych w poszczególnych priorytetach zadań niezbędne będzie podejmowanie przez władze lokalne i regionalne m. in. działań takich jak: wspieranie

przedsiębiorczości, premiowanie przedsiębiorców zatrudniających absolwentów, poprzez m.in. stosowanie takich instrumentów, jak: bon stażowy, bon zatrudnieniowy, wspieranie uzdolnionych uczniów, stymulowanie prac badawczych w obszarach szczególnie znaczących i wyróżniających się w regionie, wspieranie rozwoju branż „przyszłościowych” dla wzmocnienia konkurencyjności i innowacyjności.

Przygotowanie Strategii Zatrudnienia wymagało wielu ekspertyz i konsultacji społecznych oraz wykorzystania wyników badań zleconych przez Wojewódzki Urząd Pracy w ramach Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy.

Końcowym etapem prac nad dokumentem było przedłożenie go Zarządowi Województwa Wielkopolskiego, Komisji Rodziny, Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego oraz przekazanie Sejmikowi Województwa Wielkopolskiego.

Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 stanowi uzupełnienie zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020, tym samym obejmując swoim zasięgiem wszystkie działania związane z rozwojem i wykorzystaniem zasobów ludzkich w regionie.

Szeroki zakres priorytetów i działań sprawia, że wdrażanie Strategii Zatrudnienia będzie złożonym procesem, wymagającym zaangażowania różnych podmiotów działających na poziomie województwa, jak i lokalnie.

W realizacji Strategii Zatrudnienia istotnym zadaniem będzie pobudzanie aktywności partnerów w podjęte działania w celu jak najszerszego oddziaływania na wielkopolski rynek pracy. Zaangażowanie partnerów pozwoli na systematyczną ocenę Strategii i jej zapisów oraz zapewni skuteczność i przejrzystość w realizacji dokumentu.

Przełożeniem zapisów Strategii Zatrudnienia na konkretne działania będzie corocznie przyjmowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim po zaopiniowaniu przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy.

4.3. RAPORT Z REALIZACJI STRATEGII ZATRUDNIENIA DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013

Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007-2013 obejmowała 5 priorytetów oraz 18 podstawowych typów działań. Celem strategii była poprawa jakości zasobów ludzkich jako warunku rozwoju społeczno-gospodarczego Wielkopolski.

Przyjęte priorytety to:

1. Wzrost zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców.
2. Równy dostęp do zatrudnienia oraz promocja integracji społecznej.
3. Rozwój przedsiębiorstw, przedsiębiorczości i innowacyjności w regionie.
4. Podniesienie poziomu oraz dostępność kształcenia mieszkańców.
5. Partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Na realizację podjętych zadań wydatkowano łącznie 7,1 mld zł, z czego najwięcej, bo 3,9 mld zł, na finansowanie działań objętych Priorytetem 1, w Priorytecie 2 wydatkowano 1,6 mld zł, Priorytecie 3 – 630 mln zł, Priorytecie 4 – 770 mln zł i Priorytecie 5 ponad 102 mln zł.

W latach 2007-2013 na wielkopolskim rynku pracy podejmowanych było wiele działań mających na celu wzrost zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców, równy dostęp do zatrudnienia oraz promocję integracji społecznej, rozwój przedsiębiorstw, przedsiębiorczości i innowacyjności w regionie, podniesienie poziomu oraz dostępności kształcenia w regionie, a także partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Realizowano m.in. działania:

1. Aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych – aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto około 275 tys. osób.
2. Poradnictwa zawodowego – ok. 396 tys. osób.
3. Aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – ok. 24 tys. osób.
4. Kształtowania postaw aktywnych młodych ze środowisk zagrożonych marginalizacją – blisko 14 tys. osób
5. Przyznania stypendiów o charakterze pomocy socjalnej prawie 2 tys. uczniów oraz ponad 1 tys. słuchaczy i studentów.
6. Przyznawania jednorazowych stypendiów naukowych Marszałka Województwa Wielkopolskiego – dla 168 uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów.
7. Wsparcia osób niepełnosprawnych.
8. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w ramach którego m.in. poprawiono dostęp do zatrudnienia i podniesiono poziom aktywności zawodowej blisko 66 tys. osobom bezrobotnym, udzielono ponad 15,6 tys. bezzwrotnych dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej, blisko 27,5 tys. osób młodych do 24 roku życia dzięki otrzymanemu wsparciu mogło uruchomić 3,6 tys. nowych działalności gospodarczych, utworzono 28 podmiotów ekonomii społecznej, ponad 8 tys. osób dorosłych uczestniczyło w kształceniu ustawicznym.

9. Poza tym prowadzono wiele innych działań, a mianowicie:

- wspierano społeczności lokalne poprzez poradnictwo i informację zawodową, instytucje rynku pracy,
- prowadzono działania na rzecz poprawy sytuacji gospodarczej i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw oraz łagodzenia skutków zwolnień grupowych,
- prowadzono badania i analizy w obszarze wielkopolskiego rynku pracy, które przyczyniły się do zdiagnozowania sytuacji osób pozostających w szczególnie trudnym położeniu, pozwoliły także na wskazanie tendencji zmian na regionalnym rynku,
- utworzono Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy, które weszło w skład struktury Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu,
- w obszarze szkolnictwa opublikowano m.in. informator o możliwościach kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, opiniowano nowe kierunki kształcenia, realizowano kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli, wyposażono 35 szkół kształcących zawodowo w pomoce dydaktyczne, opracowano system współpracy uczelni z otoczeniem gospodarczym.

W okresie realizacji Strategii Wielkopolska zajmowała pierwsze miejsce w kraju pod względem najniższej stopy bezrobocia, która kształtowała się na poziomie 6,4-9,8%. Nie bez znaczenia dla rynku pracy były działania realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy. Funkcjonujący od 2007 roku Program Operacyjny Kapitał Ludzki i realizowane w jego ramach projekty spowodowały wzrost potencjału zasobów ludzkich w regionie, zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.

W okresie programowania 2007-2013 województwo wielkopolskie na realizację Priorytetów VI-IX PO KL miało do dyspozycji niemal 627,6 mln euro, co pozwoliło objąć wsparciem 383 tys. osób (według stanu na 31.12.2014 r.)

Fundusz Pracy przeznaczony na wspieranie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, którym dysponowały powiatowe urzędy pracy, wyniósł w latach 2007-2013 łącznie niemal 1,6 mld zł, dzięki czemu można było zaktywizować ponad 275 tys. osób.

4.4. PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM NA 2014 ROK

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Samorząd Województwa przygotowuje corocznie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia.

Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2014 rok stanowił uszczegółowienie działań zapisanych w Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 i był dokumentem wyznaczającym wspólną politykę rynku pracy oraz zasobów ludzkich dla Wielkopolski przy współdziałaniu partnerów rynku pracy.

W Planie wyznaczono trzy Priorytety, a mianowicie:

Priorytet 1 Wzrost Zatrudnienia i mobilności mieszkańców.

Priorytet 2 Inwestycje w edukację i kształcenie ustawiczne.

Priorytet 3 Integracja społeczna i walka z ubóstwem.

Plan na 2014 rok był pierwszym dokumentem, który został przygotowany w oparciu o nowe priorytety. Był jednym ze składowych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu. Założone gruntowne zmiany w funkcjonowaniu rynku pracy, obejmujące m.in. szerszy dostęp do instrumentów rynku pracy, profilowanie bezrobotnych, wprowadzenie rozwiązań zwiększających wpływ samorządów na kształtowanie i koordynację polityki promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz rozwiązania wpływające na poprawę efektywności działania urzędów pracy. Szczególny nacisk położony został na realizację zadań aktywizujących osoby młode oraz osoby w przedziale wiekowym 45/50 lat. Wsparciem objęto też osoby niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym, a także zamieszkujące tereny wiejskie.

4.5. WOJEWÓDZKA RADA ZATRUDNIENIA W POZNANIU

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z maja 2014 roku wprowadziła nową formułę funkcjonowania rad zatrudnienia, w związku z czym dotychczasowa kadencja Rady obejmująca lata 2013-2017 została skrócona i 5 listopada 2014 roku odbyło się ostatnie plenarne posiedzenie w dotychczasowym składzie i formule.

Łącznie w 2014 roku Wojewódzka Rada Zatrudnienia odbyła 4 posiedzenia. Do najważniejszych tematów poruszanych przez Radę należały:

- Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020,
- omówienie założeń i celów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na 2014-2020 (WRPO 2014+),
- ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy w 2013 roku,
- opiniowanie sprawozdania z planu działalności na rzecz zatrudnienia w 2013 roku i plan na 2014 rok,
- ocena sytuacji absolwentów rocznik 2012/2013,
- ocena wydatkowania środków Funduszu Pracy w 2013 roku,

- Krajowy Fundusz Szkoleniowy w Wielkopolsce,
- diagnoza sytuacji bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie,
- informacja o sytuacji osób niepełnosprawnych,
- ocena sytuacji osób młodych na rynku pracy i przeciwdziałania ich bezrobociu w kontekście działań OHP,
- sytuacja bezrobotnych nauczycieli na wielkopolskim rynku pracy,
- stan realizacji komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Ponadto Wojewódzka Rada Zatrudnienia opiniowała zasadność tworzenia nowych kierunków kształcenia w wielkopolskich szkołach.

4.6. AGENCJE ZATRUDNIENIA

Agencje zatrudnienia to podmioty prowadzące działalność gospodarczą, polegającą na świadczeniu usług w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej. Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej, prowadzenie działalności w tych obszarach wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Zadania prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia, w imieniu marszałka danego województwa, realizowane są przez wojewódzki urząd pracy, właściwy dla siedziby podmiotu ubiegającego się o wpis do rejestru.

Na terenie województwa wielkopolskiego zadania te, z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego, realizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Wpis do rejestru, upoważnia podmiot do świadczenia wybranych lub wszystkich usług w obszarze pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2014 roku, rozpatrzył pozytywnie 138 wniosków o dokonanie wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Jednocześnie wydał 45 decyzji o wykreśleniu agencji z Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ), z tego:

- 18 na wniosek podmiotu,
- 10 w związku z naruszeniem przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 17 z powodu nieprowadzenia agencji.

W 2014 roku zaplanowano przeprowadzenie 45 kontroli agencji zatrudnienia działających na terenie województwa wielkopolskiego. W tym okresie 27 kontroli zostało zakończonych, w tym 22 z wynikiem pozytywnym.

Na koniec 2014 roku w województwie wielkopolskim były czynne 642 agencje zatrudnienia, wpisane do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia.

4.7. AKADEMICKIE BIURA KARIER I GMINNE CENTRA INFORMACJI

Akademickie biura karier (ABK) powstały w celu ułatwienia studentom i absolwentom szkół wyższych funkcjonowania na konkurencyjnym rynku pracy i wejścia w aktywne życie zawodowe. Do zadań ABK należy przede wszystkim prowadzenie doradztwa zawodowego, szkoleń, gromadzenie i udostępnianie informacji o rynku pracy oraz możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także prowadzenie pośrednictwa pracy poprzez pozyskiwanie i udostępnianie ofert pracy i staży, prowadzenie bazy osób zainteresowanych pracą i pomoc pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich kandydatów do pracy.

Biura karier prowadzone są przez uczelnie wyższe lub organizacje studenckie. W województwie wielkopolskim akademickie biura karier funkcjonują przy większości uczelni wyższych.

Gminne Centra Informacji (GCI) zostały utworzone w ramach czterech edycji konkursu o grant Ministerstwa Gospodarki i Pracy w latach 2002-2005. Prowadzone są przez samorządy gminne oraz organizacje pozarządowe działające statutowo na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej oraz rozwoju lokalnego.

Zadaniem GCI jest ułatwienie społecznościom lokalnym dostępu do usług teleinformatycznych, a tym samym do kompleksowej informacji. Są one wyspecjalizowanymi jednostkami wyposażonymi w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, dysponującymi bogatymi zasobami informacji w formie papierowej oraz elektronicznej. Centra podejmują również działania mające na celu rozwój społeczności lokalnej, np. promocję regionu, promocję samozatrudnienia i edukacji.

Liczba placówek z roku na rok ulega zmniejszeniu. Wynika to z faktu, że w latach 2002 - 2005 GCI miały możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach grantów na utworzenie lub rozwój istniejących placówek. Obecnie ich działalność finansują gminy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu wspiera merytorycznie działalność gminnych centrów informacji i akademickich biur karier, między innymi poprzez przesyłanie przygotowywanych przez WUP opracowań i analiz dotyczących rynku pracy oraz udział w targach i giełdach pracy organizowanych przez te placówki.

4.8. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE

Na koniec 2014 roku w województwie wielkopolskim do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) wpisane były 1 304 instytucje.

W 2014 roku wpis do RIS uzyskało 291 nowych jednostek. Zainteresowanie posiadaniem wpisu było niższe niż w roku poprzednim, kiedy wpisało się 430 podmiotów. Liczba podmiotów funkcjonujących w RIS zmieniała się w ciągu roku, była zmniejszona o te podmioty, które utraciły aktywny status. Najczęstszą przyczyną wykreślenia firmy było niedokonanie aktualizacji w obowiązującym terminie.

Ogółem w ciągu całego 2014 roku w Rejestrze było aktywnych 1 489 instytucji szkoleniowych z obszaru województwa wielkopolskiego, z tego 430 podmiotów posiadało swoją siedzibę w stolicy województwa.

Pod względem formy organizacyjnej w Wielkopolsce dominowały instytucje szkoleniowe prowadzone przez osoby fizyczne (845 jednostek). Kolejną dużą grupę (177 placówek) stanowiły podmioty prowadzone przez stowarzyszenia, fundacje, spółki oraz inne osoby prawne, w tym zakłady doskonalenia zawodowego.

4.9. PARTNERSTWO NA RZECZ ROZWOJU WIELKOPOLSKIEGO RYNKU PRACY

Rok 2014 był kolejnym rokiem realizacji zawartego w 2012 roku Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Wielkopolskiego Rynku Pracy, którego nadrzędnym celem jest podejmowanie inicjatyw mających na celu ograniczenie bezrobocia.

W roku 2014 zorganizowano trzy konferencje, których tematyka poświęcona była dwóm grupom bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a mianowicie ludziom młodym do 30 roku życia i osobom po 50 roku życia.

4.10. WIELKOPOLSKIE OBSERWATORIUM RYNKU PRACY II

Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (WORP II) jest projektem systemowym WUP w Poznaniu, realizowanym w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jest to kontynuacja praktyk z zakresu analiz i monitoringu rynku pracy, jakie zostały wypracowane w ramach projektu Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy w latach 2010-2013.

Dynamicznie zmieniająca się sytuacja rynku pracy wymaga stałego monitoringu, upowszechniania i wdrażania jego wyników, tak aby stanowiły one wsparcie przy podejmowaniu

decyzji przez władze samorządowe, instytucje edukacyjne, publiczne służby zatrudnienia, podmioty gospodarcze.

Celem działań podejmowanych przez Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy II jest poprawę jakości systemu analiz i monitoringu potrzeb rynku pracy oraz upowszechnienie dobrych praktyk. Cele szczegółowe to:

- poprawa jakości diagnoz zmian społeczno-gospodarczych w Wielkopolsce,
- wdrożenie systemu pracy z osobami bezrobotnymi na podstawie indywidualnych modeli wsparcia wybranych grup osób bezrobotnych,
- poprawa dostępu do informacji dotyczących sytuacji na rynku pracy podmiotów zajmujących się edukacją i kreowaniem polityki zatrudnienia w Wielkopolsce.

4.11. BADANIA SOCJOLOGICZNE, OPRACOWANIA I RAPORTY

4.11.1. ZREALIZOWANE PRZEZ WIELKOPOLSKIE OBSERWATORIUM RYNKU PRACY II

Do najważniejszych działań zrealizowanych w ramach Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy II w 2014 roku należy zaliczyć:

1. badanie *Rynek pracy na obszarach wiejskich Wielkopolski. Determinanty, możliwości i ograniczenia rozwoju*. Głównym celem badania było wieloaspektowe rozpoznanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich, zwłaszcza w kontekście zachowań zawodowych mieszkańców wsi i działań podejmowanych przez przedsiębiorców i instytucje związane ze wsią,
2. przygotowanie dwóch publikacji zawierających wyniki badań własnych realizowanych dzięki współpracy z powiatowymi urzędami pracy, w tym m.in. badania pracodawców, badania młodych bezrobotnych:
 - *Szanse i determinanty wielkopolskiego rynku pracy,*
 - *Potencjał rynku pracy w Wielkopolsce i jego zróżnicowanie,*
3. opublikowanie segregatora informacyjnego *Rynek pracy w województwie wielkopolskim i jego powiatach*, zawierającego najważniejsze informacje o regionie i poszczególnych powiatach. Segregator skierowany był do przedstawicieli władz powiatowych i wojewódzkich,
4. opublikowanie informatora dla uczniów szkół gimnazjalnych *Znajdź pomysł na siebie*,
5. przeprowadzenie konkursu dla uczniów szkół gimnazjalnych *Pierwsza praca*, który miał zachęcić młodzież do poszukiwania informacji o rynku pracy i poszerzania swojej świadomości zawodowej,
6. rozpoczęcie opracowywania modeli aktywizacji zawodowej wybranych grup bezrobotnych: kobiet, mieszkańców obszarów wiejskich, osób młodych.

4.11.2. INNE BADANIA, OPRACOWANIA I RAPORTY

W 2014 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przygotował następujące opracowania, analizy i raporty, będące podstawą kreowania polityki wielkopolskiego rynku pracy:

1. Raport *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2013 roku*. Dokument przedstawia najważniejsze zjawiska zachodzące na wielkopolskim rynku pracy w 2013 roku, z wyszczególnieniem zmian w stanie i strukturze bezrobocia, ukazuje rezultaty programów rynku pracy oraz wszelkich działań realizowanych na rzecz regionalnego rynku pracy. Wskazuje również kierunki polityki rynku pracy, w tym formy aktywizacji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy oraz zadania realizowane przez Samorząd Województwa;
2. Raport *Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2012/2013 na rynku pracy*. Raport przygotowywany jest corocznie i dotyczy absolwentów danego rocznika. Sporządzony został na podstawie informacji o liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych województwa wielkopolskiego oraz danych z powiatowych urzędów pracy, dotyczących liczby bezrobotnych absolwentów szkół, z wyszczególnieniem kierunków kształcenia. Dokument ma służyć korelacji kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych z przewidywanym zapotrzebowaniem na kadry;
3. Raport *Sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2013 rok*. Opracowanie ukazuje, jak poszczególne instytucje wchodzące w skład Zespołu ds. Opracowania Planu zrealizowały w 2013 roku zaplanowane zadania i w jaki sposób wpłynęły one na funkcjonowanie wielkopolskiego rynku pracy;
4. *Efektywność zatrudnieniowa w Wielkopolsce w 2013 roku*. Opracowanie stanowi analizę efektywności aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w 2013 roku. Analizę przygotowano na podstawie danych ze sprawozdania rocznego „MPiPS-01” i sprawozdania „MPiPS-02”;
5. *Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2013 roku*. Opracowanie przedstawia wielkość zgłoszonych zwolnień pracowników oraz rzeczywistych zwolnień dokonanych przez zakłady pracy województwa wielkopolskiego w 2013 roku. Dane prezentowane są w układzie powiatów, z uwzględnieniem sektora gospodarki oraz charakteru działalności pracodawcy. Zestawienie prezentuje także wielkość zwolnień monitorowanych i działania PUP z nimi związane;
6. *Niepełnosprawni bezrobotni w Wielkopolsce w 2013 roku*. Opracowanie ukazuje sytuację osób niepełnosprawnych na wielkopolskim rynku pracy. Przedstawia stan bezrobocia

rejestrowanego w tej grupie, liczbę osób niepełnosprawnych zwolnionych z zakładów pracy oraz udział bezrobotnych tej kategorii w różnych formach aktywizacji zawodowej, w tym w ramach programów powiatowych na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych;

7. *Korelacja szkolnictwa i rynku pracy w Wielkopolsce oraz losy absolwentów wielkopolskich szkół ponadgimnazjalnych i wyższych*. Analiza ta opiera się na statystykach prowadzonych przez WUP w Poznaniu, który od lat monitoruje zjawiska związane z funkcjonowaniem rynku pracy województwa wielkopolskiego, dotyczy problemu niedopasowania edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym z zapotrzebowaniem rynku pracy;
8. *Raport z realizacji Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007-2013*, opis dokumentu zamieszczono w podrozdziale 4.3;
9. *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Wielkopolsce*. W 2014 roku przygotowano raporty dotyczące 2013 roku oraz I półrocza 2014 roku. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z metod obserwacji i badania rynku pracy. Zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów, z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy, wolnych i nowo utworzonych miejsc pracy w sektorach gospodarki narodowej oraz sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na wielkopolskim rynku pracy;
10. *Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy*. Wydawany co miesiąc, prezentuje aktualne dane statystyczne dotyczące bezrobocia w Wielkopolsce;
11. *Kapitał Ludzki w Wielkopolsce. Biuletyn Informacyjny Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*;
12. *Ocena działań EFS na rzecz aktywności zawodowej osób w wieku 45/50+ w województwie wielkopolskim*- opis dotyczący badania zamieszczono w podrozdziale 5.2.1.

Raporty, badania i opracowania przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dostępne są na stronie internetowej Urzędu: www.wup.poznan.pl.

5. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

5.1. PROGRAMY RZĄDOWE FINANSOWANE Z FUNDUSZU PRACY

W 2014 roku powiatowe urzędy pracy Wielkopolski aktywnie aplikowały o dodatkowe wsparcie finansowe z rezerwy Funduszu Pracy na realizację programów:

- aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników,
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych do lat 30, w tym dla bezrobotnych do 25 roku życia, pomiędzy 30 a 50 rokiem życia, powyżej 50 roku życia oraz będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- wspierania tworzenia i przystępowania do spółdzielni socjalnych,
- dla bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną,
- realizacji robót publicznych w regionach wysokiego bezrobocia,
- specjalnych, na podstawie art. 66a ust. 7 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Aktywizacja i Integracja.

W ramach powyższych programów samorządy powiatowe Wielkopolski pozyskały łącznie 52 698,1 tys. zł, z czego m.in. na aktywizację osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 18 345,8 tys. zł, bezrobotnych poniżej 30 roku życia, w tym dla bezrobotnych do 25 roku życia – 22 414,8 tys. zł. Ponadto powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego pozyskały środki na programy aktywizacyjne dla osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 964,0 tys. zł, spółdzielnie socjalne – 680,9 tys. zł oraz na programy specjalne – 497,0 tys. zł.

5.2. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest jednym z programów operacyjnych, za pomocą których od 2007 roku realizowane są założenia Narodowej Strategii Spójności. Zasoby finansowe na realizację PO KL pochodzą z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz wkładu krajowego. Głównym celem wdrażania PO KL jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost poziomu zatrudnienia i potencjału

adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa. W ramach komponentu regionalnego pomocą objęte zostały następujące obszary: zatrudnienie (Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*), integracja społeczna (Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*), rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw (Priorytet VIII *Regionalne kadry gospodarki*) oraz edukacja (Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*).

Zarząd Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr 2874/2006 z dnia 6 lipca 2006 roku powierzył wdrażanie środków EFS w regionie Wojewódzkim Urzędowi Pracy w Poznaniu, który pełni rolę Instytucji Pośredniczącej (IP PO KL) dla Priorytetów VI-IX PO KL. Zadaniem WUP w Poznaniu jest przede wszystkim przygotowanie kryteriów wyboru projektów, wprowadzanie procedury ich wyboru, zawieranie umów o dofinansowanie, monitorowanie, kontrolowanie oraz rozliczanie projektów, a także prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i ewaluacji komponentu regionalnego PO KL. Na jego realizację w Wielkopolsce przeznaczono ponad 630,7 mln euro.

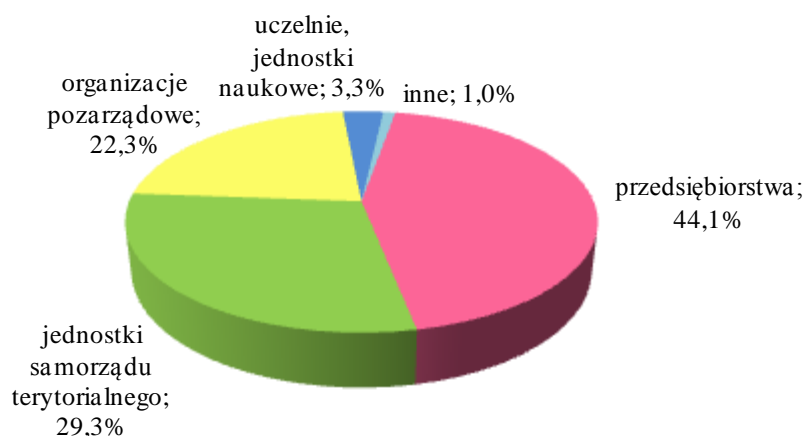
Wdrażanie komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim zostało rozłożone równomiernie na cały okres programowania. Rozłożenie alokacji na lata pozwoliło zarezerwować środki na realizację projektów odpowiadających na bieżące potrzeby społeczne i dostosowywać interwencję do zmieniających się warunków na rynku pracy. Obecnie Program znajduje się w końcowej fazie wdrażania (ostatnie projekty zostaną zakończone w 2015 roku), a działania IP PO KL skoncentrowane są przede wszystkim na rozliczaniu środków.

Z uwagi na trwający proces wygaszania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i wysoki stopień wykorzystania alokacji w roku 2014 ogłoszono jeden konkurs zamknięty. W konkursie w Poddziałaniu 8.1.2 (z zakresu tworzenia i wdrażania programów typu *outplacement*) wybrano do realizacji 5 projektów spośród 43, które zostały złożone do IP PO KL. Ponadto przeprowadzono nabory na realizację projektów systemowych w Poddziałaniach 6.1.3 (projekty realizowane przez powiatowe urzędy pracy), 7.1.2 (projekty realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie w partnerstwie z ośrodkami pomocy społecznej) oraz 9.1.1 (4 nabory na realizację projektów przez organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi – przygotowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym).

Od 2007 roku do oceny merytorycznej przekazano 11 449 wniosków o dofinansowanie (w tym 235 wniosków o dofinansowanie w 2014 roku). Najaktywniej o środki europejskie starali się Projektodawcy w Priorytecie IX PO KL.

Wśród podmiotów aplikujących o środki największą grupę stanowią przedsiębiorstwa (ok. 44%). Kolejne to: jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe, które stanowią odpowiednio: ok. 29% oraz ok. 22%. Natomiast wnioski o dofinansowanie składane przez uczelnie oraz jednostki naukowe stanowią ok. 3% wszystkich złożonych aplikacji do końca 2014 roku.

Wykres 5.1. Struktura podmiotów ubiegających się o środki PO KL, które złożyły wnioski poprawne pod względem formalnym, wg formy prawnej Projektodawcy, stan na 31.12.2014 roku (narastająco)

Źródło: Dane opracowane na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

W ramach komponentu regionalnego PO KL w 2014 roku podpisano łącznie 127 umów o dofinansowanie realizacji projektów, w tym 20 umów z alokacji przeznaczonej na 2014 rok. Ponadto w 2014 roku podpisano łącznie 60 aneksów do umów wieloletnich w ramach Poddziałania 6.1.3 i Poddziałania 7.1.2. Szczegółowe dane dotyczące liczby umów podpisanych w ramach alokacji zaplanowanej na 2014 rok w odniesieniu do poszczególnych Działań i Priorytetów zamieszczono w tabeli 5.1.

Tabela 5.1. Liczba umów/decyzji o dofinansowanie/u projektów konkursowych oraz systemowych zawartych w ramach naborów w 2014 roku

Działanie PO KL	Liczba umów/decyzji o dofinansowanie/u projektów	Aneksy podpisane w ramach umów ramowych projektów systemowych (PUP, OPS i PCPR)
Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich	0	31
6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	0	31
Priorytet VII. Promocja integracji społecznej	0	29
7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	0	29
Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki	5	0
8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	5	0
Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	15	0
9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	15	0
Razem Priorytety VI-IX	20	60

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2014 roku realizował łącznie 3 projekty własne PO KL. Realizację dwóch projektów stypendialnych (dla doktorantów i uczniów szczególnie uzdolnionych) zakończono w 2014 roku. Kontynuowane są natomiast działania w ramach Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy II (WORP II). Szczegółowe dane dotyczące projektów własnych WUP (w ujęciu narastającym) przedstawiono w tabeli 5.2.

Od 2007 roku do końca 2014 roku zawarto łącznie 3 110 umów. Warto zaznaczyć, że w styczniu 2015 roku ogłoszony został ostatni nabór w komponencie regionalnym PO KL w Wielkopolsce. Można w nim aplikować o środki na modernizację i przygotowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (Poddziałanie 9.1.1). Ponadto w roku 2015 będzie kontynuowana realizacja trwających projektów konkursowych i systemowych. Realizacja projektów PO KL zakończy się najpóźniej 31.12.2015 roku. W 2015 roku rozpocznie się realizacja działań finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 i Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Tabela 5.2. Projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu realizowane do końca 2014 roku

Nr Poddziałania PO KL	Projekt	Główne założenia, działania w ramach projektu	Wartość projektu [w tys. zł]	Stan realizacji projektu na 31.12.2014 r.
6.1.2	Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy II (kontynuacja projektu Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy)	Głównym celem projektu jest poprawienie jakości systemu analizy i monitoringu potrzeb rynku pracy w regionie. Projekt przyczyni się również do określenia wzorców aktywności zawodowej w grupach o największych problemach na rynku pracy oraz możliwości udzielania im wsparcia. W ramach projektu prowadzone były trzy badania (dot. zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje, znaczenia obszarów wiejskich na rynku pracy oraz sytuacji osób młodych na rynku pracy). Na podstawie wyników badań WOPR i WOPR II są opracowywane trzy modele wsparcia wybranych grup osób bezrobotnych, które będą mogły posłużyć zindywidualizowanej pracy doradców zawodowych z osobą bezrobotną z uwzględnieniem jej indywidualnej sytuacji i potrzeb.	1 762 tys.	w trakcie realizacji
8.2.2	Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski – projekt realizowany w roku akademickim 2013/2014 (kontynuacja projektów realizowanych od 2008 roku)	Podniesienie poziomu warunków sprzyjających prowadzeniu prac badawczych poprzez udzielenie 104 stypendiów. Wsparcie transferu między jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami, służące poprawie innowacyjności oraz konkurencyjności Wielkopolski (od 2008 roku wypłacono łącznie 496 stypendiów).	3 712 tys. (16 976 tys. narastająco od 2008 roku)	zakończono 31.12.2014
9.1.3	Wielkopolski program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych – projekt realizowany w roku szkolnym 2013/2014 (kontynuacja projektów realizowanych od 2008 roku)	Stworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie 512 stypendiów uczniom szczególnie uzdolnionym, napotykałym na bariery o charakterze ekonomicznym (od 2008 roku wypłacono łącznie 3 011 stypendiów).	1 550 tys. (8 497 tys. narastająco od 2008 roku)	zakończono 30.11.2014

Wielkopolska od 2007 roku sukcesywnie wykorzystuje przyznane fundusze w ramach komponentu regionalnego. Z puli środków w wysokości 2 632 354 tys. zł przewidzianych na realizację Priorytetów VI-IX PO KL w Wielkopolsce na lata 2007-2013 do końca 2014 roku

zakontraktowano 104,1%⁵. Oznacza to, że wartość projektów realizowanych i zakończonych projektów wynosi 2 741 276 tys. zł. W województwie wielkopolskim do końca 2014 roku największy odsetek środków PO KL zakontraktowano w Priorytecie VI. Przekroczenie kontraktacji nastąpiło w wyniku podpisania w 2014 roku aneksów do umów wieloletnich projektów systemowych realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.3 przez powiatowe urzędy pracy. IZ PO KL wyraziła zgodę na zaciąganie przez powiatowe urzędy pracy zobowiązań finansowych do kwoty limitu Funduszu Pracy określonego na finansowanie projektów współfinansowanych z EFS w województwie w 2014 roku. Poziom zakontraktowanych środków w pozostałych Priorytetach został osiągnięty na podobnym poziomie, ok. 98%. Należy zaznaczyć, że przy wyliczeniu powyższego zostały uwzględnione oszczędności w projektach zakończonych. Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli 5.3.

Tabela 5.3. Poziom zakontraktowania środków PO KL na koniec 2014 roku (narastająco)

Nr Działania PO KL	Alokacja* (w tys. zł)	Umowy/decyzje o dofinansowaniu		
		wartość projektów (po uwzględnieniu rozliczeń końcowych (w tys. zł)	liczba	poziom wykorzystania alokacji (%)
6.1	595 875	738 253	280	123,9
6.2	204 416	203 166	96	99,4
6.3	3 862	3 862	84	100,0
Razem Priorytet VI	804 153	945 281	460	117,5
7.1	312 319	306 919	200	98,3
7.2	199 760	195 962	202	98,1
7.3	12 082	12 081	271	100,0
7.4	30 043	31 488	35	104,8
Razem Priorytet VII	554 204	546 450	708	98,6
8.1	493 706	481 604	574	97,5
8.2	82 504	81 695	56	99,0
Razem Priorytet VIII	576 210	563 299	630	97,8
9.1	382 866	374 423	600	97,8
9.2	187 217	185 745	182	99,2
9.3	35 184	35 734	55	98,7
9.4	46 978	46 386	71	98,7
9.5	16 311	16 341	348	100,2
9.6	29 231	28 617	56	97,9
Razem Priorytet IX	697 787	686 246	1 312	98,3
RAZEM Priorytety VI-IX	2 632 354	2 741 276	3 110	104,1

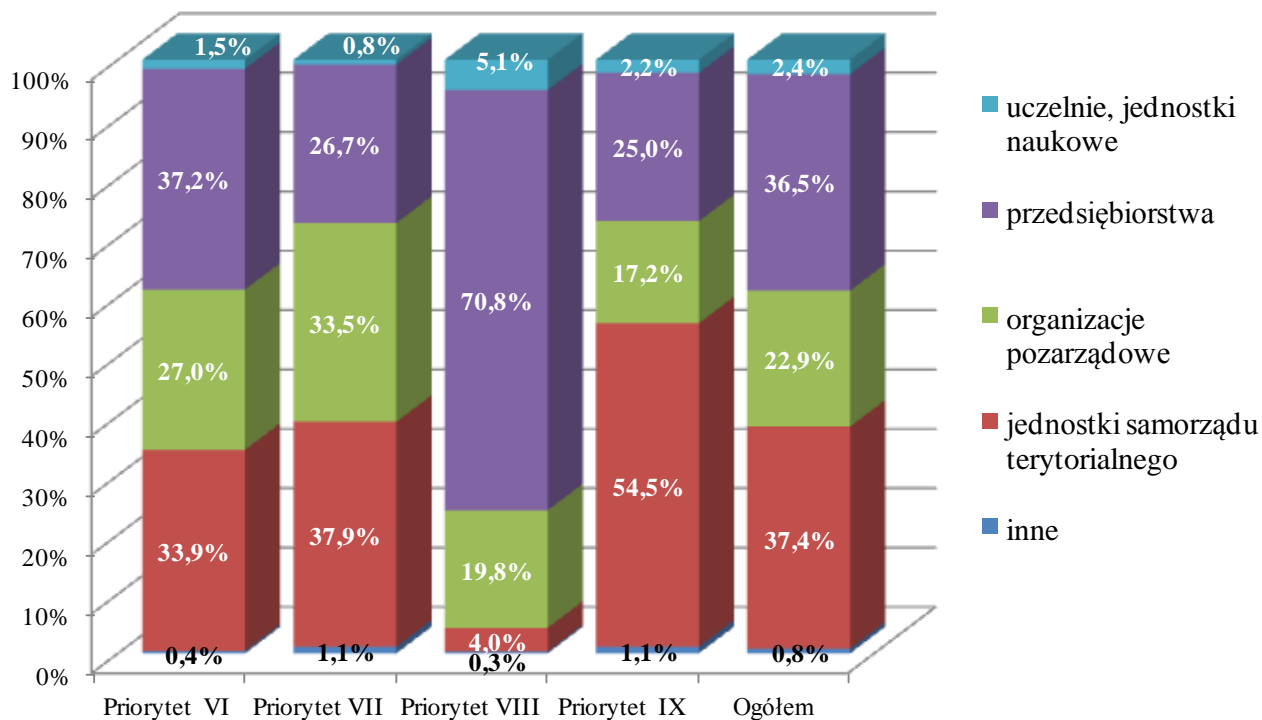
* Alokacja zaplanowana na cały okres programowania została wyliczona wg kursu Euro 1 euro = 4,1798 zł (zalecany przez MiiR kurs Euro dla wyliczenia algorytmu w ramach PO KL na okres od 06.12.2014 roku do 05.01.2015 roku).

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

⁵ Alokacja na cały okres programowania została wyliczona wg kursu Euro 1 euro = 4,1798 zł (zalecany przez MiiR kurs Euro dla wyliczenia algorytmu w ramach PO KL na okres od 06.12.2014 r. do 05.01.2015 r.). Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Strukturę podmiotów realizujących projekty z uwzględnieniem formy prawnej Projektodawców w odniesieniu do poszczególnych Działań i Poddziałań PO KL prezentuje wykres 5.2.

Wykres 5.2. Struktura podmiotów realizujących projekty w Priorytetach VI-IX PO KL, ze względu na formę prawną Projektodawców, stan na 31.12.2014 roku (narastająco)

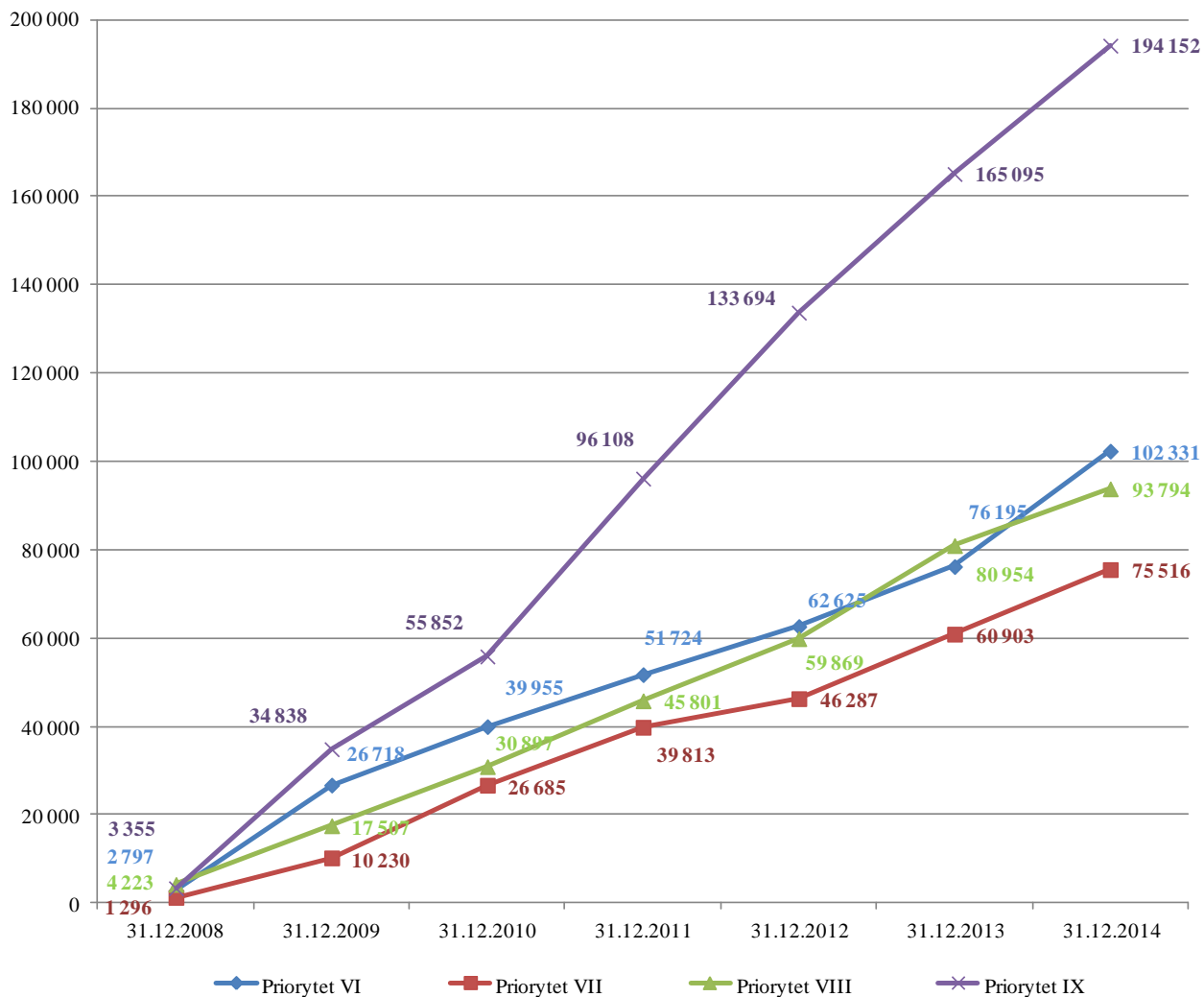

Źródło: Dane opracowane na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Wysoka skuteczność w aplikowaniu jednostek samorządu terytorialnego (37,4% wszystkich Projektodawców) jest związana m.in. z realizacją projektów systemowych. Równie liczną grupę podmiotów, które realizują projekty w ramach komponentu regionalnego, stanowią przedsiębiorstwa (36,5%). Skuteczność aplikowania przez organizacje pozarządowe wyniosła 22,9%.

Od początku wdrażania PO KL do końca 2014 roku wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL objęto łącznie 465 793 osoby, z czego 57,0% stanowiły kobiety. Najwięcej uczestników, bo 194 152 osoby uzyskało wsparcie w ramach Priorytetu IX PO KL.

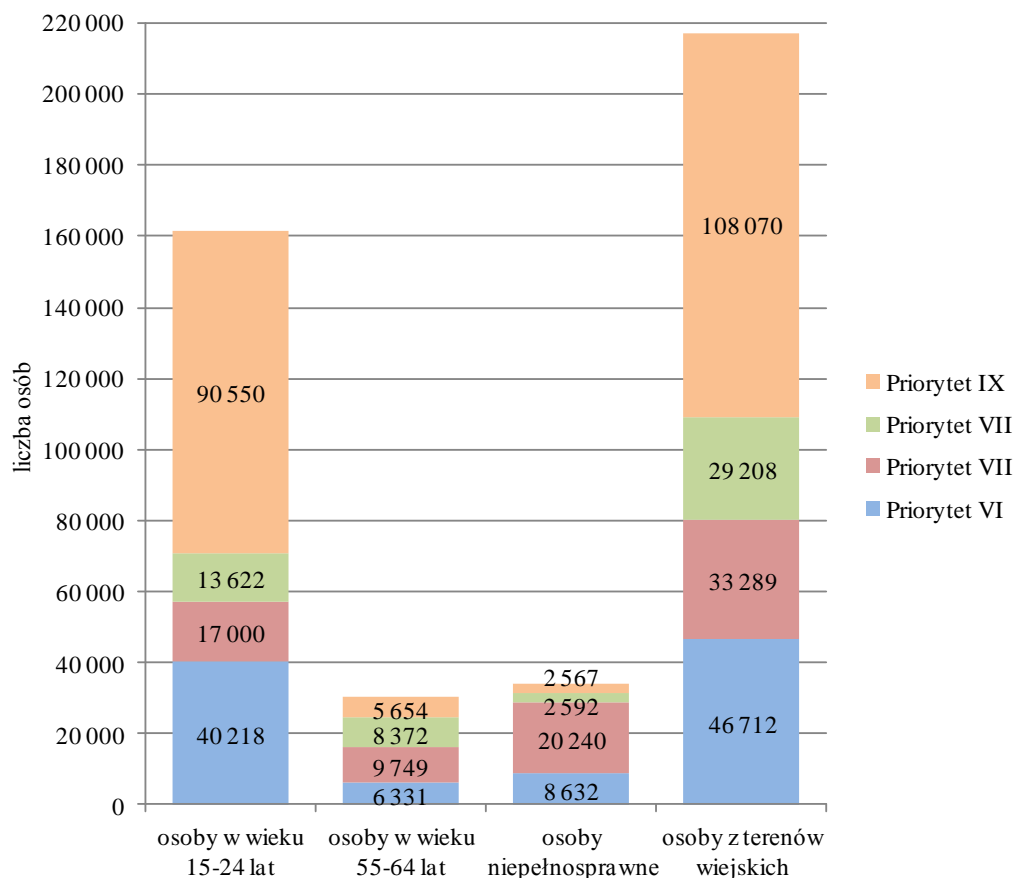
Wykres 5.3. Liczba osób objętych wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL w poszczególnych latach wdrażania (narastająco)

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

W ramach PO KL wsparcie uzyskują grupy znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Osoby w wieku 15-24 lata stanowią 36,6% wszystkich uczestników projektów, osoby w wieku 55-64 lata – 6,5%, osoby z niepełnosprawnościami – 7,3%, osoby z terenów wiejskich – 46,6%. Ze względu na ukierunkowanie działań w ramach Priorytetów PO KL na różne grupy odbiorców, liczba uczestników projektów pochodzących z grup znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy jest różna w poszczególnych osiach priorytetowych. Szczegółowe dane prezentuje wykres 5.4.

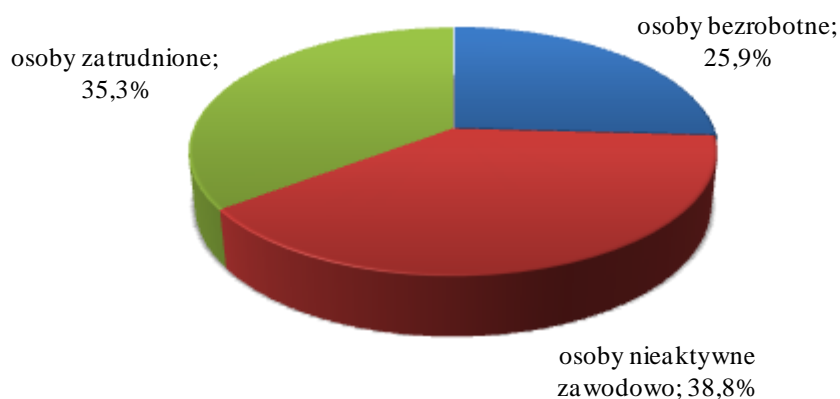
Wykres 5.4. Liczba osób z grup mających większe trudności na rynku pracy, które zostały objęte wsparciem w Priorytetach VI-IX PO KL, stan na 31.12.2014 roku (narastająco)

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Do końca 2014 roku do projektów PO KL przystąpiło 120 750 osób bezrobotnych (w tym 41 687 osób długotrwale bezrobotnych), 180 870 osób nieaktywnych zawodowo oraz 164 173 osoby zatrudnione.

Wykres 5.5. Struktura osób objętych wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL ze względu na status na rynku pracy, stan na 31.12.2014 roku (narastająco)

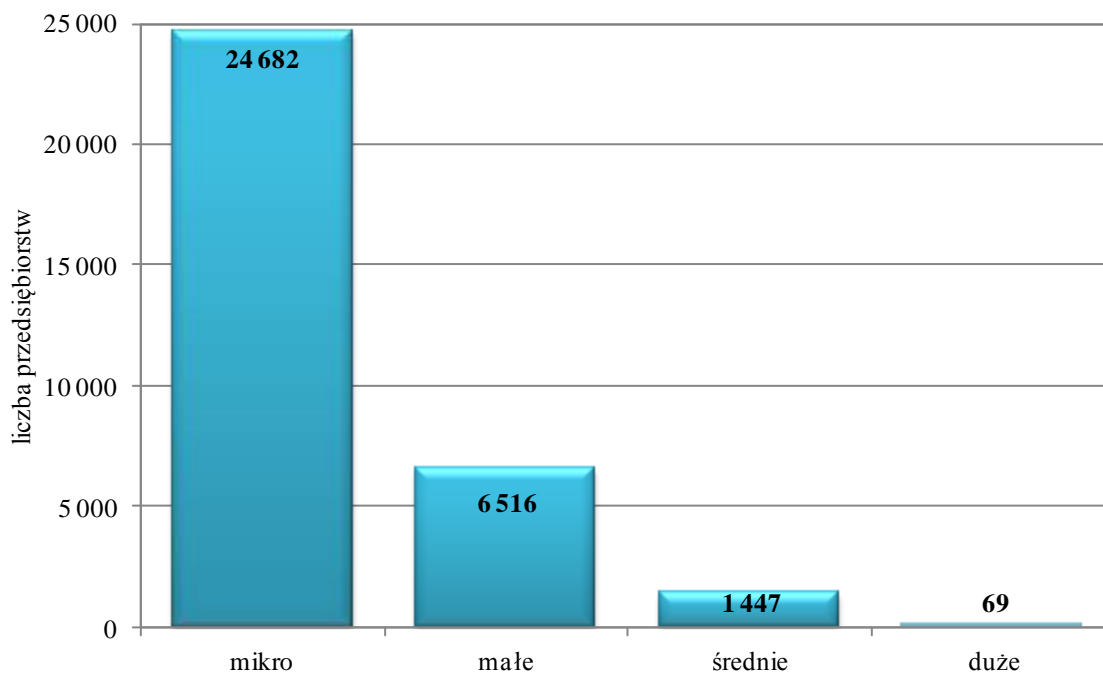

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Środki wydatkowane w ramach komponentu regionalnego PO KL przeznaczone są m.in. na wsparcie szkoleniowe oraz doradcze dla osób i przedsiębiorstw. Obok wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie lub uzupełnianie kwalifikacji bądź zdobywanie doświadczenia zawodowego, istotna jest pomoc w uruchamianiu działalności gospodarczej. Do końca 2014 roku skorzystały z niej 20 063 osoby. Z pilotażowego programu oferującego pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej skorzystały 172 osoby. Ponadto, dzięki wsparciu Priorytetu VII PO KL utworzono w województwie wielkopolskim 83 podmioty ekonomii społecznej. Natomiast pomocą w działaniach edukacyjnych obejmowane były dzieci, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Ważną grupą docelową działań komponentu regionalnego PO KL są przedsiębiorstwa. Do końca 2014 roku wsparciem objęto 32 714 przedsiębiorstw, głównie w ramach Priorytetu VIII PO KL. Ponad 75,4% przedsiębiorstw przystępujących do projektów PO KL stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Szczegółowe dane przedstawia wykres 5.6.

Wykres 5.6. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL do 31.12.2014 r. (narastająco)

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

5.2.1. EWALUACJA EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W 2014 ROKU

Ważnym elementem procesu wdrażania polityk i programów publicznych jest nie tylko sprawne wydatkowanie i rozliczanie środków, ale także ocena wpływu i skuteczności prowadzonych działań. Z tego powodu WUP w Poznaniu od 2008 r. zleca do realizacji badania ewaluacyjne z zakresu wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wielkopolsce.

W badaniu pt. *Ocena wykorzystania środków komponentu regionalnego PO KL na realizację przez gminy województwa wielkopolskiego zadań związanych z edukacją publiczną* (ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o., czerwiec 2013 roku – luty 2014 roku) dokonano ewaluacji wpływu projektów Poddziałania 9.1.1 i 9.1.2 PO KL na realizację zadań gminy w zakresie wychowania przedszkolnego oraz edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. W ramach badania wskazano również dobre praktyki wykorzystania przez wielkopolskie gminy środków PO KL w realizacji zadań edukacji publicznej. Wyniki badania opierają się nie tylko na analizie statystyk publicznych, danych sprawozdawczych i wniosków projektowych, ale także na opiniach zebranych podczas licznych wywiadów z przedstawicielami m.in.: wielkopolskich gmin, ośrodków wychowania przedszkolnego, szkół oraz rodziców dzieci w wieku przedszkolnym.

Badanie pt. *Wpływ EFS na spójność terytorialną województwa wielkopolskiego* (Agrotec Polska Sp. z o.o., lipiec-listopad 2014 roku) obejmowało ocenę wpływu Europejskiego Funduszu Społecznego na spójność terytorialną w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym oraz konkurencyjność regionu. W badaniu wzięli udział Projektodawcy realizujący wsparcie w ramach Priorytetów VI-IX PO KL, instytucje publiczne, a także przedstawiciele NGO oraz osoby posiadające wiedzę ekspercką z obszarów tematycznych badania. W ramach ewaluacji określono wpływ działań w ramach PO KL zarówno na zmniejszenie dysproporcji między subregionami, jak i w obrębie subregionów w podziale miasto – wieś, centrum – peryferie. Przedstawiono także wpływ PO KL na ograniczanie zjawiska marginalizacji społecznej, które jest poważnym zagrożeniem dla rozwoju regionalnego i spójności społecznej. Oceny wpływu działań realizowanych w ramach PO KL na wzrost konkurencyjności dokonano przy założeniu, iż zmniejszanie dysproporcji i barier rozwojowych może przyczynić się do wzrostu konkurencyjności. W wyniku ewaluacji wypracowano rekomendacje możliwe do wykorzystania w perspektywie finansowej 2014-2020 dla poprawy spójności terytorialnej oraz konkurencyjności województwa wielkopolskiego.

Cele ewaluacji pn. *Ocena działań EFS na rzecz aktywności zawodowej osób w wieku 45/50+ w województwie wielkopolskim* (Agrotec Polska Sp. z o.o., lipiec-listopad 2014 roku)

obejmowały ocenę skuteczności działań w ramach PO KL na rzecz aktywności zawodowej osób w wieku 45 lat i więcej w Wielkopolsce oraz wskazanie propozycji rozwiązań możliwych do realizacji w ramach EFS w zakresie wydłużania aktywności zawodowej. W badaniach terenowych wzięli udział mieszkańcy Wielkopolski powyżej 40 roku życia oraz uczestnicy projektów realizowanych w ramach Priorytetów VI-IX PO KL powyżej 45 roku życia, a także przedstawiciele NGO, Projektodawców i pracodawców oraz eksperci. W ramach ewaluacji opracowana została diagnoza sytuacji osób powyżej 45 roku życia w regionie. Przeanalizowano strukturę wsparcia oferowanego osobom w wieku 45 lat i więcej w projektach realizowanych w ramach PO KL oraz dokonano oceny skuteczności dotychczas podejmowanych działań. Przeprowadzono również analizę czynników wpływających na rezultaty realizowanych projektów w ramach PO KL w badanym zakresie. Dokonano także analizy porównawczej rozwiązań stosowanych w wybranych krajach Unii Europejskiej mających na celu wydłużenia aktywności zawodowej osób powyżej 45 roku życia. W rezultacie wypracowano rekomendacje mające wspomagać instytucje zaangażowane w realizację działań wspierających aktywność zawodową mieszkańców województwa wielkopolskiego w wieku powyżej 45 lat w perspektywie finansowej 2014-2020.

Wyniki ze wszystkich badań ewaluacyjnych są dostępne na stronie internetowej WUP w Poznaniu – www.efs.wup.poznan.pl.

5.2.2. DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W 2014 ROKU

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu jako Instytucja Pośrednicząca we wdrażaniu komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 w województwie wielkopolskim realizuje liczne zadania z zakresu działań informacyjno-promocyjnych dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego i PO KL. Do podstawowych zadań, które realizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w tym zakresie, należą:

- a) opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych, w tym: biuletynów informacyjnych, publikacji dotyczących najlepszych praktyk Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wielkopolsce,
- b) przygotowanie oraz dystrybucja materiałów reklamowych (w tym gadżetów) promujących komponent regionalny PO KL i EFS,
- c) publikowanie w prasie ogłoszeń o konkursach i naborze wniosków prowadzonych w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz reklamowych artykułów prasowych dotyczących PO KL w Wielkopolsce,

- d) prowadzenie Punktu Informacyjnego Europejskiego Funduszu Społecznego,
- e) redagowanie i aktualizacja strony internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu www.efs.wup.poznan.pl (zamieszczanie wytycznych oraz dokumentów programowych, informacji o konkursach, wynikach ewaluacji, rezultatach prac Komisji Oceny Projektów – publikowanie list rankingowych projektów w ramach poszczególnych konkursów, informacji o podpisanych umowach oraz kwotach dofinansowania/wartościach projektów),
- f) organizowanie spotkań informacyjnych, szkoleń, seminarium i konferencji, Drzwi Otwartych oraz imprez promujących EFS, w tym również plenerowych stoisk informacyjnych,
- g) promocja EFS i komponentu regionalnego PO KL w mediach,
- h) organizacja spotkań Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej (RIGR),
- i) współpraca z pięcioma Regionalnymi Ośrodkami Europejskiego Funduszu społecznego w Wielkopolsce.

Rok 2014 był kolejnym okresem intensywnej kampanii promującej Europejski Fundusz Społeczny i Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Licznie podejmowane działania promocyjne, których zamiarem było podniesienie poziomu wiedzy ogółu społeczeństwa województwa wielkopolskiego o PO KL, a także dotarcie do szerokiego kręgu odbiorców z informacjami na temat EFS, w tym w zakresie osiągniętych rezultatów oraz efektów wdrażania PO KL, miały także za zadanie przypomnieć mieszkańcom Wielkopolski o roli, jaką we wdrażaniu komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu oraz utrwalić w świadomości Wielkopolan wizerunek urzędu jako instytucji odpowiedzialnej za wdrażanie funduszy unijnych w regionie.

Wykorzystując najpopularniejsze źródło informacji jakim jest Internet, w dniach 17-23.12.2014 roku przeprowadzono kampanię reklamową poświęconą EFS i komponentowi regionalnemu PO KL. Pozwoliła ona na zaprezentowanie szerokiemu gronu mieszkańców województwa wielkopolskiego osiągniętych rezultatów wdrażania PO KL. Animowaną reklamę internetową – double billboard, po kliknięciu na którą użytkownik przenoszony był na stronę www.efs.wup.poznan.pl, gdzie znajdowały się szczegółowe informacje w zakresie efektów wdrażania programu, wyemitowano na sześciu portalach internetowych: www.epoznan.pl, www.gloswielkopolski.pl, www.infor.pl, www.polskieradio.pl, www.wtk.pl, www.zloteprzeboje.tuba.pl.

W tym samym czasie, mając na uwadze możliwość dotarcia do odbiorców wsparcia programu *Gwarancje dla Młodzieży*, jak i ich otoczenia, w dniach 17-23.12.2014 roku na dwóch portalach internetowych przeprowadzono regionalną kampanię reklamową (www.tvn24.pl/poznan, www.radiomerkury.pl). Informacje wyemitowane w formie double

billboardu prezentowały instrumenty wsparcia oferowane osobom młodym w ramach *Gwarancji dla Młodzieży*, jak i ich operatorów. Kliknięcie w billboard powodowało automatyczne przekierowanie do zamieszczonej na stronie internetowej WUP w Poznaniu www.efs.wup.poznan.pl zakładki poświęconej kompleksowemu programowi wsparcia młodych na rynku pracy, którego realizacja rozpoczęła się na obszarze województwa wielkopolskiego.

We współpracy z Telewizją Polską S.A. Oddział w Poznaniu zrealizowano cykl trzech audycji telewizyjnych pt. *Człowiek – najlepsza inwestycja II*, który stanowił kontynuację programów z 2013 roku. Wyemitowano je na antenie TVP Poznań w dniach 19.09-24.10.2014 roku. Dążąc do zaprezentowania szerokiego wachlarza wsparcia oferowanego w projektach realizowanych na terenie województwa wielkopolskiego, każdy odcinków poświęcono innej grupie docelowej PO KL (pierwszy – najmłodszym i młodzieży, drugi – osobom powyżej 50 roku życia, trzeci – osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym osobom niepełnosprawnym). Zaprezentowane historie uczestników pozwoliły na ukazanie pozytywnych zmian dokonujących się dzięki EFS w ich życiu prywatnym, jak i zawodowym.

Podpisanie przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej umowy z 16 października 2014 roku pozwoliło na promocję we współpracy z Telewizją Polską S.A. Oddział w Poznaniu programu *Gwarancje dla Młodzieży*. Przybrała ona m.in. formę cyklu współfinansowanych audycji telewizyjnych. W dwóch odcinkach wskazano formy wsparcia oferowane osobom młodym wchodzącym po raz pierwszy na rynek pracy. Prezentacja działań na rzecz zwiększania zatrudnienia i przygotowania zawodowego była możliwa dzięki przedstawieniu historii młodych mieszkańców województwa wielkopolskiego, którzy skorzystali ze wsparcia EFS, FP czy też EURES. Każdy z dwóch programów telewizyjnych wyemitowano 3-krotnie na antenie TVP Poznań w dniach 26.11-6.12.2014 roku.

Równocześnie WUP w Poznaniu realizował publikację w prasie regionalnej – dzienniku *Polska Głos Wielkopolski* – ogłoszeń prasowych dotyczących:

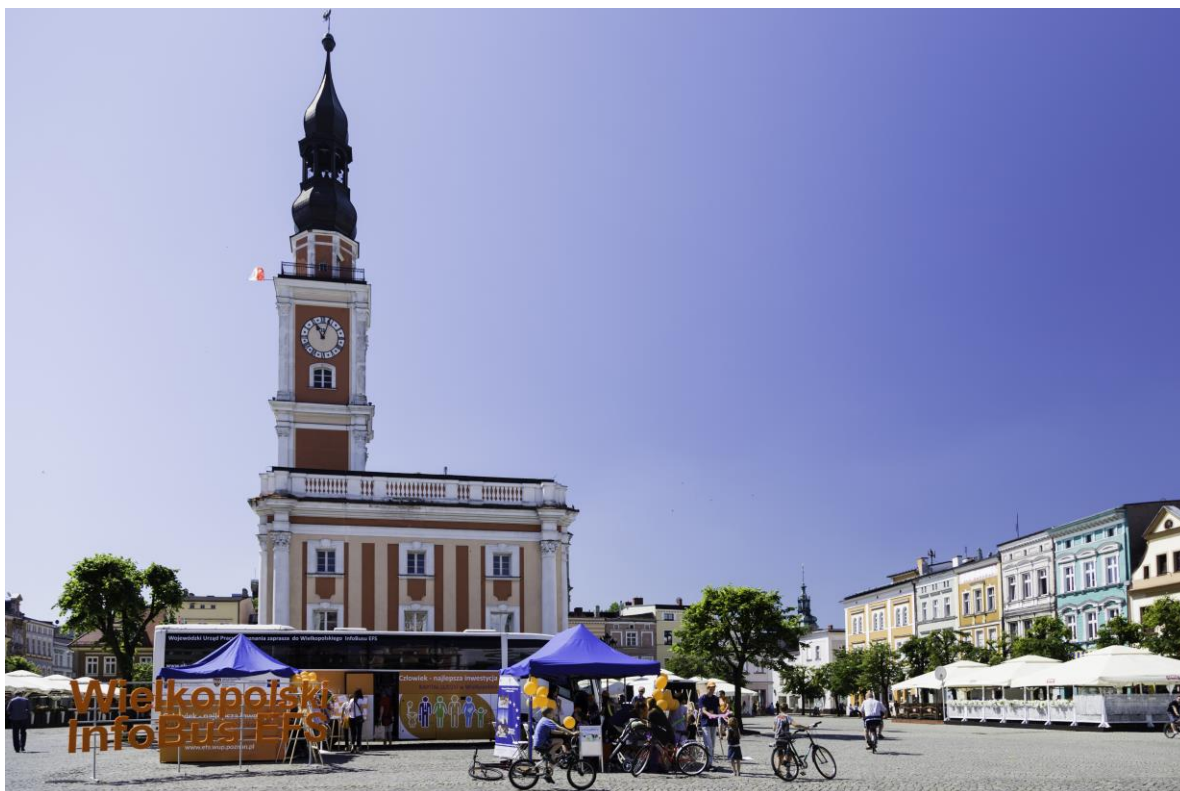
- naboru wniosków o dofinansowanie w ramach konkursu zamkniętego PO KL/8.1.2/1/14,
- organizowanych w siedzibie WUP w Poznaniu Drzwiach Otwartych Punktu Informacji i Promocji EFS;
- organizowanych w regionie Dniach Otwartych Funduszy Europejskich;
- efektach wdrażania komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim, które szerzej zaprezentowano w artykule sponsorowanym *Stan wdrażania komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie wielkopolskim*, zamieszczonym w ww. dzienniku.

Jednocześnie na regionalnych stronach ogłoszeniowych dziennika *Gazeta Wyborcza* ukazało się sześć ogłoszeń dotyczących spotkań na temat *Gwarancji dla Młodzieży* przygotowujących do ogłoszenia konkursów regionalnych, jak również jeden artykuł sponsorowany na ten temat.

Dążąc do przedstawienia mieszkańcom Wielkopolski informacji na temat komponentu regionalnego PO KL w sposób czytelny i przystępny, w stolicach pięciu subregionów województwa wielkopolskiego zorganizowano mobilną wystawę *Człowiek – najlepsza inwestycja*. W głównych ciągach komunikacyjnych wybranych samorządowych jednostek organizacyjnych/uczelni wyższych na planszach wystawowych zaprezentowano stan wdrażania, efekty i osiągnięte w województwie wielkopolskim wskaźniki oraz podsumowano przeprowadzone na zlecenie WUP w Poznaniu ważniejsze badania ewaluacyjne (*Ocena działań Priorytetu VI i VII PO KL na rzecz aktywności zawodowej kobiet, Ocena interwencji PO KL w zakresie kształcenia ustawicznego w województwie wielkopolskim, Wpływ projektów szkoleniowych oraz staży realizowanych w ramach Priorytetu VIII na regionalny rynek pracy*). Ekspozycję mobilnej wystawy przeprowadzono w terminach:

- Kalisz – 20-24.10.2014 roku,
- Konin – 27-31.10.2014 roku,
- Leszno – 3-7.11.2014 roku,
- Piła – 24-28.11.2014 roku,
- Poznań – 1-5.12.2014 roku.

Wzorem lat ubiegłych, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, dając szansę na zapoznanie się z możliwościami wsparcia, które oferują jeszcze realizowane w ramach komponentu regionalnego projekty PO KL, po raz czwarty zorganizował akcję Wielkopolski InfoBus EFS, w ramach której mobilny punkt informacyjny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w dniach od 4 do 11 czerwca 2014 r. odwiedził siedem powiatów Wielkopolski. Były to powiaty: kępiński, pilski, kaliski, leszczyński, wolsztyński, nowotomyski oraz poznański.

Fot. Piotr Stańczyk

Informacje o poszczególnych plenerowych punktach informacyjnych opublikowano w regionalnej prasie. Ponadto na antenie *Radia Merkury* wyemitowano 7 różnych spotów radiowych. Zastosowane formy promocji stanowiły zaproszenie do udziału w mobilnej akcji WUP w Poznaniu.

Zainteresowani mieli szansę zasięgnąć darmowej porady m.in. o możliwościach uzyskania wsparcia w formie mikropożyczki na założenie działalności gospodarczej, szkoleniach językowych i komputerowych, pomocy dla zwolnionych po 31 grudnia 2012 roku pracowników instytucji sektora oświaty, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Można było również porozmawiać z doradcą zawodowym, a konsultacji z zakresu ofert pracy za granicą udzielał pracownik EURES. Adresatami akcji promocyjnej były również dzieci, dla których przygotowano liczne zabawy związane z tematyką Unii Europejskiej.

Wychodząc z informacją o EFS do Beneficjentów i potencjalnych Beneficjentów, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zorganizował wiele stoisk informacyjnych. W roku 2014 były to:

- stoisko informacyjne podczas *VII Targów Edukacji i Pracy w Mosinie*,

- stoisko informacyjne na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich podczas *Targów Edukacyjnych*,
- stoisko informacyjne na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich podczas *Targów Aktywni 50+*,
- stoisko informacyjne podczas *Pikniku Europejskiego* w ramach obchodów 10-lecia obecności Polski w UE,
- stoisko informacyjne podczas organizowanych na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich *Dni Przedsiębiorczości*,
- stoisko informacyjne podczas organizowanych na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich *Targów Gmina*,
- stoisko informacyjne podczas *Europejskich Dni Pracy – Poznań 2014*,
- stoisko informacyjne podczas *Imienin Ulicy Św. Marcin w Poznaniu* – zaproszenia do odwiedzenia Plenerowego Punktu Informacyjnego WUP w Poznaniu były emitowane na łamach regionalnej prasy (ogłoszenia prasowe), jak również w radio (spot radiowy),
- stoisko informacyjne podczas *XII Targów Pracy AWF*,
- stoisko informacyjne podczas *Drzwi Otwartych dla organizacji pozarządowych* w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

WUP w Poznaniu koordynował także udział beneficjentów PO KL w działaniach promocyjnych związanych z obchodami 10-lecia obecności Polski w UE, w tym: wyprodukowanie materiałów promujących oraz organizowane w regionie *Dni Otwarte Funduszy Europejskich*.

Równoległe do pozostałych działań o charakterze informacyjno-promocyjnym prowadzone były: spotkania informacyjne, seminaria oraz konferencja informacyjna i konferencje prasowe.

Z uwagi na kończący się okres programowania 2007-2013 i zarazem mając w perspektywie nowy 2014-2020, a także duże zainteresowanie mediów tematyką, WUP w Poznaniu zorganizował w 2014 roku konferencję informacyjną oraz dwie konferencje prasowe.

Dla podnoszenia aktywności młodzieży na rynku pracy, zgodnie z *Planem realizacji Gwarancji dla Młodzieży w Polsce* pracownicy Punktu Informacji i Promocji EFS wystąpili z prezentacją *Wsparcie dla młodzieży w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* podczas spotkań organizowanych przez Wydział Polityki Rynku Pracy WUP w Poznaniu.

Przebieg organizowanych w roku 2014 *Drzwi Otwartych Punktu Informacji i Promocji Europejskiego Funduszu Społecznego* świadczył o ogromnym zainteresowaniu tematyką funduszy europejskich w naszym regionie. Istotą spotkań, które odbyły się czterokrotnie w siedzibie WUP w Poznaniu było wyjście naprzeciw indywidualnym

potrzebom klientów i umożliwienie im uzyskania porad oraz informacji dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W roku 2014 odbyły się cztery posiedzenia Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej koordynującej działania informacyjno-promocyjne w Wielkopolsce, podczas których podsumowano realizowane działania oraz uzgodniono przedsięwzięcia, promocyjne EFS w regionie.

6. PODZIAŁ I WYKORZYSTANIE FUNDUSZU PRACY

6.1. ZASADY PODZIAŁU FUNDUSZU PRACY W 2014 ROKU

Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Samorząd Województwa Wielkopolskiego na 2014 rok otrzymał do dyspozycji środki w kwocie 199 741,5 tys. zł, tj. o 6,8% więcej aniżeli rok wcześniej. Na aktywizację zawodową bezrobotnych rozdysponowano 58 105,8 tys. zł, natomiast do dyspozycji Samorządu Województwa z przeznaczeniem na realizację projektów współfinansowanych z EFS pozostawiono środki w kwocie 141 635,7 tys. zł.

Dodatkowo w 2014 roku na wnioski powiatowych urzędów pracy Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przyznało z własnej rezerwy środki w łącznej kwocie 52 698,1 tys. zł. Łącznie zatem w dyspozycji powiatowych urzędów pracy pozostawało (razem ze środkami przesuniętymi z innych fakultatywnych zadań) 252 847,1 tys. zł, co oznacza o 17,7% więcej niż w 2013 roku.

6.2. FUNDUSZ PRACY I STRUKTURA JEGO WYDATKÓW

Poniesione w 2014 roku wydatki z Funduszu Pracy wyniosły łącznie 500 042,8 tys. zł, tj. 95,6% wydatków poniesionych rok wcześniej. Na sytuację taką wpłynęły przede wszystkim niższe o 21,0% wydatki na zasiłki dla bezrobotnych. Stanowiły one 44,0% ogółu wydatków, podczas gdy jeszcze w 2013 roku stanowiły ponad 53%. Zdecydowanie zwiększył się w strukturze wydatków, o prawie 10 punktów procentowych, udział wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia.

Tabela 6.1. Wydatki z Funduszu Pracy w województwie wielkopolskim w latach 2013-2014

Wyszczególnienie	2013 rok		2014 rok		2014/2013 2013=100%
	w tys. zł	struktura %	w tys. zł	struktura %	
Wydatkowane środki FP ogółem:	523 227,2	100,0	500 042,8	100,0	95,6
z tego na:					
zasiłki dla bezrobotnych	278 228,0	53,2	219 939,1	44,0	79,0
programy na rzecz promocji zatrudnienia	214 460,2	41,0	253 553,0	50,7	118,2
pozostałe	30 539,0	5,8	26 550,7	5,3	86,9

6.3. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY NA AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Rok 2014 przyniósł kolejny raz znaczący wzrost, bo o 18,2% wydatków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia. Dało to możliwość objęcia większej liczby bezrobotnych aktywnymi formami pomocy i niewątpliwie przyczyniło się do zmniejszenia liczby bezrobotnych.

Podobnie jak w latach poprzednich, zarówno wśród pracodawców, jak i bezrobotnych, cieszyły się powodzeniem staże i dofinansowanie działalności gospodarczej oraz doposażenia stanowisk pracy. Na sfinansowanie stypendiów i składek na ubezpieczenia społeczne za okres stażu wydano prawie 90 mln zł, tj. więcej niż w 2013 roku o ponad 10 mln zł. Na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej urzędy pracy wydatkowały ponad 85 mln zł, tj. o blisko 15 mln zł więcej niż rok wcześniej. W ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy wydatkowano ponad 41 mln zł, tj. ponad 11 mln więcej niż w 2013 r. Łącznie na ww. trzy najbardziej popularne formy pomocy bezrobotnym wydano w 2014 roku ponad 216 mln zł, tj. 85,4% ogółu środków.

Tabela 6.2. Wydatkowane środki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w województwie wielkopolskim w latach 2013-2014

Wyszczególnienie	2013 rok		2014 rok		2014/2013 2013=100%
	w tys. zł	struktura %	w tys. zł	struktura %	
Wydatkowane środki FP na aktywne formy:	214 460,2	100,0	253 553,0	100,0	118,2
z tego na:					
szkolenia	8 168,4	3,8	12 569,9	4,9	153,9
prace interwencyjne	5 434,6	2,5	5 414,9	2,1	99,6
roboty publiczne	9 761,0	4,6	8 273,0	3,3	84,8
podjęcie działalności gospodarczej	70 739,0	33,0	85 487,9	33,7	120,8
wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy	29 966,2	14,0	41 259,2	16,3	137,7
stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne na okres stażu	79 173,9	36,9	89 823,3	35,4	113,5
stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne na okres przygotowania zawodowego dorosłych	631,2	0,3	425,6	0,2	67,4
prace społecznie użyteczne	1 759,1	0,8	1 436,4	0,6	81,7
inne*	8 826,8	4,1	8 862,8	3,5	100,4

* w tym: wydatki na kształcenie ustawiczne osób pracujących w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, zatrudnienie wspierane (częściowa refundacja kosztów zatrudnienia po zajęciach w centrum integracji społecznej), refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, opieka nad dzieckiem lub osobą zależną, koszty badań bezrobotnych, inne instrumenty rynku pracy, stypendia i składki na okres szkolenia.

7. INNE ZADANIA REALIZOWANE NA RYNKU PRACY PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W POZNANIU

7.1. WSPÓLPRACA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Pracownicy WUP w Poznaniu wzięli udział w Drzwiach Otwartych dla wielkopolskich organizacji pozarządowych. Podczas spotkania zaprezentowano ofertę Samorządu Województwa Wielkopolskiego skierowaną do tych organizacji.

Ponadto przeprowadzono kontrole w trzech organizacjach pozarządowych, które w latach 2011-2012 otrzymały dotacje finansowane z budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego na realizację zadań publicznych w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. Kontrole wykazały, że dotacje na realizację zadań publicznych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

7.2. FUNDUSZ GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

7.2.1. OCHRONA ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH W RAZIE NIETYTUŁOWOŚCI PRACODAWCY

Celem Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest zabezpieczenie roszczeń pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawców.

Zasady, zakres i warunki zaspokajania roszczeń pracowniczych ze środków FGŚP określają przepisy ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Realizacją wyznaczonych w tym zakresie zadań Marszałka Województwa Wielkopolskiego zajmuje się Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, obejmując swym zasięgiem działania wszystkich pracodawców, którzy posiadają siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego.

O wypłatę świadczeń ze środków FGŚP z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych ubiegali się w 2014 roku pracownicy, którzy nie otrzymali swoich należności od pracodawców – składając do WUP w Poznaniu 677 wniosków indywidualnych oraz pracodawcy i syndycy – składając 49 wykazów, na których ujęli 3 675 osób.

W 2014 roku wszczęto postępowania wyjaśniające w sprawie ustalenia niewypłacalności w stosunku do 121 pracodawców, spośród których – jak ustalono na podstawie zgromadzonych

dokumentów – 83 stało się pracodawcami niewypłacalnymi w rozumieniu ustawy, w tym na podstawie:

- ogłoszenia upadłości likwidacyjnej – 28 firm,
- faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności i braku środków finansowych na zaspokojenie roszczeń pracowniczych – 20 pracodawców,
- oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków na koszty postępowania upadłościowego – 18 przedsiębiorców,
- wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej przy jednoczesnym braku środków finansowych na zaspokojenie roszczeń pracowniczych – 10 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- ogłoszenia upadłości układowej – 5 pracodawców,
- zmiany sposobu prowadzenia upadłości z opcji układowej na likwidacyjną – 1 firma,
- orzeczenia sądu o rozwiązaniu spółki z o.o. – 1.

Łączna kwota świadczeń wypłaconych ze środków FGŚP wyniosła w 2014 roku 21,7 mln zł i dotyczyła pracowników 125 niewypłacalnych pracodawców.

Rozpatrywanie 114 wniosków indywidualnych, zarejestrowanych w 2014 roku, zakończono odmową wypłaty świadczeń z uwagi na niespełnienie wymogów ww. ustawy, z czego 5 osób wniosło sprawy przeciwko Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do sądu pracy, który stanowi instancję odwoławczą od odmowy wypłaty świadczeń.

7.2.2. DOCHODZENIE ZWROTU WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ

Dochodzenie zwrotu należności FGŚP jest zadaniem wynikającym wprost z realizowanej ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, albowiem konsekwencją uruchomienia środków FGŚP na wypłatę świadczeń pracowniczych jest wejście Funduszu w prawa pracowników, których roszczenia zaspokoił w zastępstwie niewypłacalnego pracodawcy.

Na mocy przepisów ustawy, Funduszowi przysługuje roszczenie wobec pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy bądź roszczenie do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń. Ponadto, przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń roszczenia Funduszu korzystają z takiej samej ochrony prawnej, jaką odrębne przepisy przewidują dla należności za pracę.

Zasady i tryb dochodzenia zwrotu należności nie wynikają wprost z przepisów ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych (...). Zadanie to jest przez Fundusz realizowane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, m.in. Kodeksu cywilnego, Kodeksu

postępowania cywilnego, Kodeksu spółek handlowych, Prawa upadłościowego i naprawczego itd.

Dochodzenie zwrotu należności sprowadza się do pełnego zabezpieczenia należności FGŚP w drodze uzyskania tytułu wykonawczego w ramach wszczętego przez Fundusz postępowania sądowego bądź zgłoszenia udziału Funduszu w postępowaniu upadłościowym dłużnika. W dalszej kolejności podejmowane są działania w zakresie skierowania sprawy na drogę egzekucji przymusowej, względnie w zakresie podjęcia przez dłużnika dobrowolnej spłaty długu w drodze ustalenia indywidualnych warunków zwrotu należności FGŚP.

W 2014 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu kontynuował postępowania windykacyjne w odniesieniu do 781 spraw związanych z dochodzeniem zwrotu należności (liczba zaewidencjonowanych niewypłacalnych pracodawców). Zabezpieczono interes Funduszu w ramach toczących się i sukcesywnie ponawianych odrębnych postępowań sądowych, egzekucyjnych, zabezpieczających i upadłościowych z udziałem FGŚP. Kontrolowano na bieżąco uwzględnianie i przestrzeganie przez odrębne organy (sądy, komornicy sądowi, urzędy) pierwszeństwa zaspokajania wierzytelności FGŚP (jako wierzytelności *stricte* pracowniczych).

Ponadto, uruchomione w 2014 roku środki na wypłatę świadczeń pracowniczych w zastępstwie niewypłacalnego pracodawcy skutkowały:

- zawiązaniem nowych spraw w odniesieniu do 82 niewypłacalnych pracodawców,
- wznowieniem spraw (kolejne wypłaty w ujęciu miesięcznym) w odniesieniu do 151 niewypłacalnych pracodawców.

Przeprowadzone w 2014 roku działania związane z dochodzeniem zwrotu należności obejmują m.in.:

- 177 powództw cywilnych przeciwko dłużnikom (niewypłacalnym pracodawcom),
- 98 postępowań egzekucyjnych przeciwko dłużnikom oraz kontynuację postępowań w toku,
- 87 postępowań upadłościowych prowadzonych w stosunku do dłużników,
- 36 postępowań związanych z ratalną spłatą należności bądź odroczeniem terminu jej zwrotu.

Odrębnym, aczkolwiek wynikającym wprost z realizowanej ustawy, zadaniem związanym z dochodzeniem zwrotu należności jest kierowanie do dysponenta Funduszu – Ministra Pracy i Polityki Społecznej wniosków o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenia na raty, odroczenia terminu zwrotu należności, odstąpienia w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenia w całości lub w części należności.

Wnioski te kierowane są do rozpatrzenia przez dysponenta FGŚP wyłącznie w przypadku wystąpienia przesłanek ustawowych, natomiast inicjatorem wniosku może być sam dłużnik (za pośrednictwem WUP w Poznaniu) bądź bezpośrednio WUP w Poznaniu.

W 2014 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dokonał merytorycznego rozpatrzenia:

- 30 wniosków z inicjatywy dłużnika, które zostały pozytywnie zaopiniowane i skierowane do dysponenta FGŚP; w tym:
 - wnioski o rozłożenie na raty spłaty należności – 28,
 - wnioski o odroczenie terminu zwrotu należności – 1,
 - wnioski o odstąpienie od dochodzenia zwrotu (umorzenie) należności – 1,
- 6 wniosków z inicjatywy dłużnika, które zostały negatywnie zaopiniowane z uwagi na niewystąpienie przesłanek ustawowych, co wykluczyło możliwość ich skierowania do dysponenta FGŚP; w tym:
 - wnioski o odstąpienie od dochodzenia zwrotu (umorzenie) należności – 5,
 - wnioski o rozłożenie na raty spłaty należności – 1,
- 8 wniosków o umorzenie należności z inicjatywy Wydziału ds. FGŚP, które z uwagi na wystąpienie przesłanek ustawowych zostały skierowane do dysponenta FGŚP.

Ponadto na koniec 2014 roku zaewidencjonowano 5 kolejnych wniosków złożonych przez dłużników o udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia, są one w trakcie rozpatrywania.

W ujęciu ilościowym podjęte w 2014 roku działania windykacyjne doprowadziły do zakończenia 21 spraw, w tym na skutek:

- dokonania dobrowolnej spłaty należności bądź spłaty w ramach odrębnych postępowań sądowych, egzekucyjnych i upadłościowych – 15 spraw,
- wyrażenia zgody przez dysponenta FGŚP (MPiPS) na umorzenie bądź odstąpienie od dochodzenia zwrotu należności – 5 spraw,
- dokonania częściowej spłaty należności i wyrażenia zgody przez dysponenta FGŚP (MPiPS) na umorzenie pozostałej do zwrotu należności – 1 sprawa.

Łączna liczba spraw podlegających dalszemu dochodzeniu zwrotu należności FGŚP na koniec 2014 roku wyniosła 843 sprawy (liczba zaewidencjonowanych niewypłacalnych pracodawców). Faktycznie obejmuje ona 1 095 podmiotów, wobec których Fundusz prowadzi działania windykacyjne. Liczba spraw nie jest tożsama z faktycznie obsługiwaną liczbą podmiotów, albowiem dana sprawa związana z dochodzeniem zwrotu należności – na skutek podjętych, często wieloletnich, działań windykacyjnych – podlega rozbiciu na kilka podmiotów; w tym: współdłużników w przypadku spółek cywilnych i jawnych; osób trzecich, na które

przeszła odpowiedzialność za dług osoby prawnej (zarząd – często kilkuosobowy); osób, wobec których stwierdzono odpowiedzialność ograniczoną przepisami prawa (małżonkowie, spadkobiercy).

W ujęciu wartościowym podjęte w 2014 roku działania windykacyjne skutkowały odzyskaniem zwrotu należności FGŚP w łącznej kwocie 4 343 752 zł oraz umorzeniem należności FGŚP – na mocy rozstrzygnięcia dokonanego przez dysponenta Funduszu – na poziomie 5 014 186 zł.

7.2.3. PRYZNAWANIE I WYPŁATA ŚWIADCZEŃ NA RZECZ OCHRONY MIEJSC PRACY

O wypłatę świadczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy ubiegało się w 2014 roku 14 pracodawców, składając w WUP w Poznaniu 15 wniosków.

Rozpatrywanie 13 wniosków zakończyło się podpisaniem umowy z przedsiębiorcą o wypłatę świadczeń z FGŚP, z przeznaczeniem na dopłaty dla pracowników objętych wprowadzonym przestojem ekonomicznym bądź obniżonym wymiarem czasu pracy. Dwa wnioski pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na braki formalne.

Na podstawie umów zawartych w 2013 i 2014 roku pracodawcy złożyli 70 wykazów, na podstawie których wypłacono świadczenia na łączną sumę 1,1 mln zł na rzecz 213 osób.

7.3. PORADNICTWO ZAWODOWE

Zadania z tego zakresu realizowane były w pięciu Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, z których jedno funkcjonuje w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, a cztery działają w jego oddziałach zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i w Pile. Wykonywało je dwudziestu jeden doradców zawodowych, którzy posiadają wyższe wykształcenie kierunkowe bądź pokrewne.

W 2014 roku z różnorodnych form pomocy świadczonej przez centra skorzystało wraz z młodzieżą szkolną łącznie 15 788 klientów.

Działania w zakresie poradnictwa zawodowego opierały się na dwóch podstawowych formach pracy z klientem, tj. pomocy indywidualnej oraz poradach grupowych.

Dominującą formą pracy z klientami w centrach informacji i planowania kariery zawodowej, były zarówno indywidualne porady zawodowe, jak i indywidualne informacje zawodowe. Tego rodzaju pomocą objęto 10 241 osób. Podczas rozmów indywidualnych

doradcy identyfikowali potrzeby, umiejętności i kwalifikacje klientów, aby pomóc im w określeniu kierunku rozwoju zawodowego i znalezieniu zatrudnienia.

Określenie zasobów związanych z wykształceniem, dotychczasowym doświadczeniem zawodowym oraz predyspozycjami wymagało często szerszej diagnozy. Dlatego konsultacje w miarę potrzeb uzupełniano testami psychologicznymi oraz innymi metodami określającymi potencjał zawodowy. Wykorzystywano m.in. rekomendowany przez MPiPS Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych.

Licznej grupie osób udzielono indywidualnej pomocy w zakresie sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz w zakresie problematyki związanej z samozatrudnieniem.

Obok poradnictwa indywidualnego w centrach odbywały się spotkania grupowe (porady grupowe, zajęcia aktywizacyjne i spotkania informacyjne). W 2014 roku z tej kategorii usług skorzystało łącznie 3 327 osób, uczestnicząc w 277 spotkaniach. Zajęcia grupowe w większości stanowiły dopełnienie i wzmocnienie efektów indywidualnej pomocy.

Doradcy zawodowi przeprowadzali warsztaty, wykorzystując sprawdzone metody grupowej pracy doradczej oraz własne programy autorskie. W 2014 roku w centrach informacji i planowania kariery zawodowej zrealizowano porady grupowe o następującej tematyce: zasady sporządzania dokumentów aplikacyjnych dla pracodawców (CV i listu motywacyjnego), przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą i zasady autoprezentacji, metody i techniki szukania zatrudnienia, radzenie sobie ze stresem, efektywne zarządzanie czasem, planowanie kariery zawodowej, kreatywność i twórcze myślenie, rozwijanie umiejętności asertywnych, komunikacja interpersonalna, badanie kompetencji zawodowych, samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy, wykorzystanie komputera i Internetu do szukania pracy, zasady wyznaczania i osiągania celów zawodowych, przedsiębiorczość oraz zasady zakładania i prowadzenia własnego biznesu, działalność gospodarcza w kraju i za granicą, praca za granicą, dotacja unijna na własną firmę, przełamywanie wewnętrznych barier dla osób w wieku 50+.

Podobnie jak w latach ubiegłych, znaczącą grupę klientów stanowiła młodzież szkolna. Centra udzieliły konsultacji indywidualnych i grupowych łącznie 2 220 uczniom (do 18 roku życia). Młodzi ludzie chętnie korzystali z usług doradztwa w urzędach pracy, pomimo funkcjonowania całej sieci wyspecjalizowanych placówek oferujących wsparcie uczniom i studentom. Działania informacyjno-doradcze dla uczniów szkół dziennych obejmowały:

- przeprowadzanie spotkań informacyjno-doradczych i warsztatów (miedzy innymi w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery),
- przeprowadzanie konsultacji indywidualnych oraz badań testowych,

- uczestnictwo w giełdach szkół i zawodów oraz targach pracy.

W zakresie świadczenia usług z dziedziny poradnictwa zawodowego Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu aktywnie umacniał współpracę z instytucjami świadczącymi usługi o podobnym profilu. Kontynuował współdziałanie z akademickimi biurami karier, centrami edukacji i pracy młodzieży oraz mobilnymi centrami zawodowymi przy Ochotniczych Hufcach Pracy, gminnymi centrami informacji, oddziałami terenowymi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego, warsztatami terapii zajęciowej, lokalnymi władzami samorządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, klubami integracji społecznej, kuratorami sądowymi, inkubatorami przedsiębiorczości i szkołami.

Przeprowadzano także spotkania informacyjno-doradcze dla pracowników tracących pracę w ramach zwolnień grupowych. Realizowano poradnictwo zawodowe ukierunkowane na integrację społeczną osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, obejmując działaniami doradczymi osoby niepełnosprawne, klientów ośrodków pomocy społecznej, osoby skazane oraz byłych osadzonych w ośrodkach penitencjarnych.

Zwiększano dostęp mieszkańców Wielkopolski do usług doradczych poprzez obsługę Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych w systemie Zielona Linia (portal informacyjny urzędów pracy, www.zielonalinia.gov.pl, infolinia 19524), organizację kolejnej edycji Drzwi Otwartych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz podczas lokalnych targów edukacji, pracy i przedsiębiorczości.

Dla pracowników powiatowych urzędów pracy WUP w Poznaniu zorganizował 25 szkoleń rozwijających umiejętności pracy z klientem, tj.:

1. Szkolenie dla doradców zawodowych w zakresie stosowania Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych.
2. Łącznie 24 edycje szkolenia dla 448 osób z zakresu stosowania kwestionariusza do profilowania pomocy dla osób bezrobotnych.

7.4. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH UMÓW I POROZUMIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ W RAMACH EURES

Sieć EURES jest jedną z form realizacji prawa swobodnego przepływu pracowników w UE/EOG, co oznacza, że każdy obywatel UE ma prawo do pracy w każdym innym kraju UE, bez konieczności uzyskania pozwolenia na pracę, zamieszkania w innym kraju ze względu na pracę, pozostania w nim nawet po zakończeniu stosunku pracy, traktowania na równi z obywatelami danego państwa w zakresie dostępu do zatrudnienia, warunków pracy

oraz wszelkich innych przywilejów socjalnych i podatkowych, które mogą ułatwić integrację w kraju przyjmującym.

W 2014 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dysponował 719 ofertami pracy i 3 660 miejscami pracy w ramach sieci EURES. Najliczniejszą grupę kandydatów, których CV przesłano w odpowiedzi na zagraniczne oferty pracy, stanowiły osoby w wieku 18-40. Na oferty pracy za granicą aplikacje złożyło 550 osób, czyli o 84 osoby mniej niż w 2013 roku. Zatrudnienie za granicą znalazło minimum 19 osób – dokładna liczba nie jest znana ze względu na ograniczoną możliwość uzyskania informacji zwrotnych od pracodawców. Oferty pracy pozyskane z sieci EURES charakteryzują się wysokimi wymaganiami, co wiąże się z trudnościami w ich zagospodarowaniu. Coraz częściej bowiem pracodawcy poszukują specjalistów w danej dziedzinie – osób wykwalifikowanych i doświadczonych. Równocześnie wymagają od przyszłych pracowników dobrej znajomości języka obcego, co dla wielu potencjalnych kandydatów okazuje się poważną barierą w ubieganiu się o pracę za granicą.

W porównaniu z rokiem 2013, liczba ofert pracy zwiększyła się o ok. 37%. Największe zapotrzebowanie na pracowników z Polski złożyli pracodawcy z Niemiec (356 ofert pracy), Wielkiej Brytanii (53 oferty pracy), Norwegii (47 ofert pracy), Francji (37 ofert pracy) oraz Austrii (35 ofert pracy). Pracodawcy zagraniczni największą liczbę wolnych miejsc pracy oferowali na następujących stanowiskach: pracownik do zbioru owoców, pokojówka, pracownik branży gastronomiczno-hotelarskiej, animator, krawiec/krawcowa, szwacz/szwaczka, pielęgniarz/pięgniarka, sprzedawca, elektryk/inżynier/elektromonter.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zatrudniał w 2014 roku 6 doradców EURES.

Kadra EURES uczestniczyła w następujących przedsięwzięciach:

1. Europejskie Dni Pracy – Poznań 2014, w których uczestniczyło 11 doradców EURES z 8 państw UE/EOG (sześciu doradców z Irlandii, Szwecji, Litwy i Niemiec, natomiast online dostępnych było pięciu doradców EURES z Holandii, Hiszpanii, Belgii i Portugalii) oraz sześciu pracodawców zagranicznych i trzech z Polski, oferujących łącznie około 140 propozycji zatrudnienia. Targi odwiedziło około 1000 osób z całego kraju, przeprowadzono rozmowy kwalifikacyjne z kilkuset osobami,
2. Zorganizowano cztery rekrutacje:
 - do Hiszpanii na stanowiska: animator do branży hotelarskiej,
 - do Wielkiej Brytanii na stanowisko: pracownik magazynu,
 - do Niemiec na stanowiska: elektryk/inżynier/elektromonter, serwisant pojazdów szynowych (elektronik), monter kolejowy, operator CNC, spawacz WIG, spawacz MIG/MAG,

- do Hiszpanii na stanowiska: animator dziecięcy, animator młodzieżowy, animator/technik przy przedstawieniach, animator sportowy, instruktor sportowy, muzyk, artysta, akrobata,
3. Przygotowano i zorganizowano jedno szkolenie:
 - na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zorganizowano szkolenie „Reforma sieci EURES w Polsce” dla przedstawicieli powiatowych urzędów pracy, Ochotniczych Hufców Pracy i urzędów wojewódzkich z terenu województwa wielkopolskiego i łódzkiego, pracowników WUP w Poznaniu i WUP w Łodzi oraz pracowników Oddziałów Zamiejscowych WUP w Poznaniu. Szkolenie zostało przeprowadzone przez przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
 4. Pracownicy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne,
 5. Uczestniczo w wydarzeniach odbywających się w kraju, dotyczących głównie pośrednictwa pracy (Targi Pracy),
 6. Pracownicy uczestniczyli w wydarzeniach odbywających się za granicą, dotyczących głównie pośrednictwa pracy (Targi Pracy), w tym:
 - targi pracy „International Career Day and European Job Days” w Genui (Włochy),
 - targi pracy „European Job Days 2014” w Opatija (Chorwacja),
 - targi pracy „4th Prestik Fair 2014” w Bilbao (Hiszpania).

7.5. KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Podobnie jak w latach poprzednich, WUP w Poznaniu pełnił funkcję instytucji właściwej w zakresie zadań dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i zajmował się:

- pozyskiwaniem na wniosek zainteresowanego dokumentu SED U002 z zagranicy w celu ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych po zatrudnieniu za granicą,
- wydawaniem z upoważnienia Marszałka Województwa decyzji administracyjnych dotyczących przyznania prawa do zasiłku, sumując okresy zatrudnienia w Polsce i za granicą, oraz decyzji administracyjnych dotyczących zachowania prawa do zasiłku nabytego za granicą przez obywateli UE/EOG i Szwajcarii poszukujących pracy w Polsce,
- wydawaniem dokumentów PD U1, SED U002 potwierdzających okres zatrudnienia w Polsce,
- wydawaniem dokumentów SED U006 w celu potwierdzenia liczby osób będących na utrzymaniu osoby bezrobotnej,
- wydawaniem dokumentów PD U2 umożliwiających osobom bezrobotnym zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy z prawem do zasiłku poszukiwanie pracy za granicą i pobieranie tam zasiłku przyznanego w Polsce.

7.5.1. TRANSFER ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH Z POLSKI

W 2014 roku w całej Wielkopolsce 20 osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku nabytego w Polsce (w 2013 roku – 15 osób) skorzystało z możliwości pobierania go w czasie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim UE/EOG i Szwajcarii. Zazwyczaj okres transferu zasiłku wynosił 3 miesiące. W szczególnych sytuacjach na wniosek bezrobotnego okres ten może zostać wydłużony maksymalnie do 6 miesięcy. W 2014 roku wzrosła z 1 do 4 liczba wniosków o przedłużenie transferu zasiłku, które zostały pozytywnie rozpatrzone. Procedura realizacji transferów przebiegała bez problemów, osoby wyjeżdżające dokonały rejestracji w kraju poszukiwania pracy i pobrały cały należny zasiłek lub tylko jego część, w przypadku gdy znalazły i podjęły pracę za granicą.

Zasiłek dla osób bezrobotnych przyznawany jest w trzech wysokościach: 80%, 100% i 120% zasiłku podstawowego. Od 1 czerwca 2014 roku wysokość zasiłku dla osób bezrobotnych w wysokości 80% zasiłku podstawowego przez pierwsze 90 dni jego pobierania wynosi 664,90 zł brutto miesięcznie oraz 552,10 zł brutto miesięcznie przez pozostałe dni.

W przypadku pobierania zasiłku dla osób bezrobotnych w wysokości 100% zasiłku kwoty te wynoszą odpowiednio 831,10 zł brutto miesięcznie przez pierwsze 90 dni pobierania zasiłku oraz 652,60 zł brutto miesięcznie przez pozostałe dni.

W przypadku zasiłku dla osób bezrobotnych przyznanych w wysokości 120% zasiłku podstawowego, wysokość pobieranego zasiłku przez pierwsze 90 dni wynosi 997,40 zł brutto miesięcznie oraz 783,20 zł brutto miesięcznie przez pozostałe dni.

7.5.2. TRANSFER ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH DO POLSKI

Na zasadzie wzajemności, obywatele innych państw członkowskich należących do UE/EOG oraz Szwajcarii, jak również obywatele Polski, mają prawo do transferu nabytych świadczeń z tytułu bezrobocia za granicą, udając się do Polski w celu poszukiwania pracy, na podstawie dokumentów PD U2.

W 2014 roku 372 osoby skorzystały z tego prawa. Osobami tymi najczęściej byli obywatele polscy, którzy za granicą nabyli prawo do zasiłku i wrócili do kraju w celu poszukiwania zatrudnienia. Zasiłek najczęściej transferowany był z Irlandii, Niemiec, Wielkiej Brytanii. Skala tego zjawiska zwiększa się z każdym kolejnym rokiem (w roku 2012 – 171 osób, w roku 2013 – 186 osób).

Od 1 maja 2010 roku weszły w życie nowe przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w UE, w tym również w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia.

Z dniem 1 kwietnia 2012 roku Szwajcarię oraz z dniem 1 czerwca 2012 roku Lichtenstein, Norwegię i Islandię obowiązuje stosowanie przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego rozporządzeń 883/2004 oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 roku dotyczącego wykonywania Rozporządzenia Nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Aktualnie transfer zasiłku wypłacany jest przez instytucję właściwą państwa ostatniego zatrudnienia bezpośrednio na konto bezrobotnego. W związku z powyższym wojewódzkie urzędy pracy otrzymują jedynie informacje od zagranicznych instytucji właściwych o przyznanej prawie do transferu zasiłku oraz okresie pobierania zasiłku, a nie o wysokości przyznanego świadczenia, pełniąc funkcję pośredniczącą w ww. procedurze.

7.5.3. SUMOWANIE OKRESÓW UBEZPIECZENIA LUB ZATRUDNIENIA

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, na pisemny wniosek osoby zainteresowanej, wydaje Dokument PD U1 potwierdzający zatrudnienie/ubezpieczenie/pracę na własny rachunek w Polsce. W 2014 roku wydał 507 dokumentów PD U1, SED U002 potwierdzających okres zatrudnienia w Polsce, o 145 więcej w stosunku do 2013 roku.

Zasada sumowania okresów zatrudnienia i ubezpieczenia umożliwia uzyskanie świadczeń z tytułu bezrobocia obywatelom polskim, jak również innym obywatelom UE/EOG oraz Szwajcarii, którzy posiadają okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w dwóch lub więcej państwach członkowskich UE/EOG. Dokumentem dającym podstawę do zaliczenia okresów zatrudnienia w innym państwie członkowskim do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych na zasadach koordynacji jest Dokument PD U1 oraz SED U002. Ogólna liczba tych spraw zwiększyła się o 692 w porównaniu do roku 2013.

Z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego wydano na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego 4 494 decyzji, tj. o 1 093 więcej w stosunku do 2013 roku, z tego 1 178 decyzji przyznających prawo do zasiłku, 2 659 decyzji odmawiających prawa do zasiłku oraz 657 decyzji umarzających postępowanie.

Jednym z głównych powodów umarzania postępowań administracyjnych była sytuacja, kiedy bezrobotny nie mógł otrzymać dokumentu potwierdzającego jego zatrudnienie za granicą z zagranicznej instytucji właściwej, a także sytuacja, gdy nie miały zastosowania przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (właściwym do wydania decyzji był Starosta Powiatu).

8. ISTOTNE ZMIANY I ICH SKUTKI DLA DZIAŁANIA URZĘDÓW PRACY WNIESIONE NOWELIZACJĄ USTAWY O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY

Rok 2014 to okres zmian na wielkopolskim rynku pracy, które wprowadziła znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149). Ma ona na celu reformę funkcjonowania podmiotów rynku pracy, u genezy której leżą wyzwania rozwojowe współczesnego rynku pracy. Ustawodawca zaplanował podjęcie dwutorowych, szczególnych działań, obejmujących z jednej strony pomoc osobom wchodzącym na rynek pracy, z drugiej stworzenie odpowiedniego wsparcia osób starszych do podnoszenia kompetencji i kwalifikacji, a także stworzenie zachęty pracodawców do ich zatrudniania. Gruntowne zmiany przyczynić się mają do poprawy polityki prozatrudnieniowej, prowadzonej przez samorzady województw i powiatów, na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Ww. zmiany obejmują szerszy dostęp do instrumentów rynku pracy, profilowanie bezrobotnych, wprowadzenie rozwiązań zwiększających wpływ samorządów na kształtowanie i koordynację polityki w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz rozwiązania wpływające na poprawę efektywności działania urzędów pracy oraz funkcjonowania rad rynku pracy. Procedowane rozwiązania mają przyczynić się do zreformowania urzędów pracy w taki sposób, aby poprawić efektywność ich funkcjonowania i jakość świadczonych przez nie usług.

Jedną ze wspomnianych zmian, które wprowadziła nowelizacja ustawy, jest profilowanie pomocy dla bezrobotnych. Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy zostały podzielone na trzy grupy. O przynależności do danej grupy decyduje „oddalenie” od rynku pracy.

W związku z tym, że powiatowe urzędy pracy miały czas do końca 2014 roku na zakończenie procesu profilowania wszystkich, będących w rejestrach bezrobotnych, trudno dokonać jednoznacznej oceny działania nowego systemu. Niewątpliwie wyzwolił on większą aktywność pośredników pracy w celu poszukiwania ofert pracy, co znalazło m.in. wyraz w większej niż przed rokiem zgłoszonej liczbie ofert. Przełożyło się to też na lepszą współpracę pracodawców z urzędami pracy. Największe obawy budzi ograniczona możliwość pomocy bezrobotnym, którzy znaleźli się w profilu III.

Dla poprawy sytuacji na rynku pracy zaproponowano zwiększenie wpływu samorządu województwa na kształtowanie regionalnej polityki rynku pracy przez nowe instrumenty, jakimi są m.in. Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), zlecenie działań aktywizacyjnych, czy programy regionalne. W ramach KFS o dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego mogą wystąpić pracodawcy, którzy zamierzają inwestować w podnoszenie kompetencji pracujących w firmie osób w wieku 45 lat i więcej (grupa wiekowa określona na lata 2014-2015). Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. WUP w Poznaniu, z upoważnienia Zarządu Województwa Wielkopolskiego, dokonuje podziału środków KFS na samorządy powiatowe Wielkopolski według zgłoszonego zapotrzebowania. Ponadto pośredniczy w pozyskiwaniu przez powiaty rezerwy KFS.

Ważnym instrumentem zapewniającym wsparcie urzędów pracy poprzez skierowanie do aktywizacji przez agencje zatrudnienia części bezrobotnych, w tym znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, jest zlecenie działań aktywizacyjnych. Objęci zostaną nimi długotrwale bezrobotni, w tym bezrobotni, dla których został ustalony profil pomocy II (przewidziany dla osób wymagających wsparcia) albo profil pomocy III (dla osób oddalonych od rynku pracy). Inicjatywa zlecenia działań aktywizacyjnych pozostawiona została marszałkowi województwa, a źródłem jej finansowania jest Fundusz Pracy. Zainicjowanie zlecenia powinno być poprzedzone analizą potrzeb lokalnego rynku pracy, prowadzącą do wyłonienia grupy bezrobotnych spełniających warunek udziału w tej formie aktywizacji.

Inną formą jest inicjowanie programów regionalnych, które realizowane będą we współpracy z powiatowymi urzędami pracy, wobec grup bezrobotnych określonych na podstawie diagnozy sytuacji na regionalnym rynku pracy. Inicjatorem programu jest marszałek województwa. W ramach programów regionalnych powiatowe urzędy pracy będą stosowały usługi i instrumenty rynku pracy przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia.

Jednocześnie w 2014 roku nastąpiła zmiana algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia łagodzenia skutków bezrobocia, i aktywizacji zawodowej w województwie, polegająca na uwzględnieniu efektywności działań urzędów pracy na rzecz aktywizacji bezrobotnych.

Polska, podobnie jak inne kraje Unii Europejskiej, od 1 stycznia 2014 r. ma obowiązek realizować działania wynikające z *Gwarancji dla Młodzieży* - postulatu Rady UE skierowanego do państw członkowskich. Zalecenia Rady obejmują zapewnienie młodym ludziom w wieku do 25 lat - którzy nie mają zatrudnienia, ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (NEET - Not in Education, Employment or Training).

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła rozwiązania, które zbieżne są z unijną rekomendacją w zakresie inicjatywy *Gwarancje dla Młodzieży*. Zmiany te podyktowane były pogarszającą się sytuacją osób młodych na rynku pracy i koniecznością zapewnienia tej grupie bezrobotnych szybkiej pomocy.

Wprowadzono udogodnienia dla osób młodych do 25 roku życia, powiatowe urzędy pracy mają 4 miesiące na przedstawienie im oferty propozycji zatrudnienia, szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, prac interwencyjnych lub robót publicznych albo innej formy pomocy określonej w ustawie.

Młodzi bezrobotni do życia 30 roku mogą też skorzystać z nowych instrumentów do nich adresowanych: bonów stażowych, szkoleniowych, na zasiedlenie oraz zatrudnieniowych.

Bon stażowy stanowi gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Bon szkoleniowy jest gwarancją skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia. Bon na zasiedlenie może przyznać starosta w związku z podjęciem przez bezrobotnego do 30 roku życia poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia lub działalności gospodarczej. Bon zatrudnieniowy stanowi dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego, któremu powiatowy urząd pracy przyznał ten bon.

Młodzi ludzie mogli też liczyć na preferencyjne pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego na podjęcie działalności gospodarczej.

Warto nadmienić, że nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła również nowy katalog bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ww. ustawy). Wygląda on następująco:

- bezrobotni do 30 roku życia,
- bezrobotni długotrwale,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotni niepełnosprawni.

9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. Rok 2014 przyniósł poprawę sytuacji na rynku pracy. Liczba bezrobotnych była niższa o ponad 28 tys. niż przed rokiem. Jest to najniższy na przestrzeni kilku lat poziom bezrobocia. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 7,8%, najniższym w skali całego kraju, niższym niż średnia krajowa o 3,7 punktu procentowego. Spadek poziomu bezrobocia został odnotowany we wszystkich powiatach województwa wielkopolskiego.
2. Do urzędów pracy w 2014 roku zgłosiło się 185,8 tys. osób, tj. o 26,8 tys. osób (12,6%) mniej niż w 2013 roku. Co ważne, w tej grupie 79,2% osób rejestrowało się po raz kolejny. Natomiast bezrobotnych zarejestrowanych po raz pierwszy było 38 701 osób. Ich liczba wynosiła 10 462 osoby, tj. o 21,3% mniejsza niż w 2013 roku.
3. Pozytywnym zjawiskiem było zmniejszenie się o blisko 2/3 liczby osób tracących pracę w wyniku zwolnień grupowych. Podkreślenia wymaga fakt, że w 2014 roku została zwolniona co druga z osób, które zakłady pracy zamierzały zwolnić w trybie zwolnień grupowych. Zakłady pracy zrezygnowały z zamiaru zwolnienia ponad 600 osób.
4. Spadek poziomu bezrobocia znalazł wielokierunkowe odbicie w jego strukturze. Nie zmienił udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych takich subpopulacji, jak: mieszkańcy wsi, niepełnosprawni i osoby z wykształceniem poniżej średniego. Spadek udziału w stosunku do roku poprzedniego nastąpił dla grup: bezrobotni z prawem do zasiłku i bezrobotni w wieku od 18 do 24 roku życia. Wzrost udziału zanotowano natomiast dla bezrobotnych 50+, osób z wykształceniem wyższym i długotrwale bezrobotnych.
5. O blisko 40% wzrosła liczba ofert pracy pozostających w dyspozycji urzędów pracy województwa. Aż 3/4 z nich były ofertami niesubsydiowanymi, a ich udział w ogólnej liczbie ofert wzrósł o blisko 5 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego. Jednakże podkreślić należy, iż w odplywie do zatrudnienia wyraźnie zaznaczył się wzrost liczby wyłączeń z tytułu podjęcia prac subsydiowanych – o blisko 2 tys. osób więcej niż w 2013 roku.
6. Aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto blisko 34 tys. osób, tj. o ponad 11% więcej niż w roku poprzednim. Najbardziej popularną metodą pomocy urzędów było skierowanie na staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych, co dotyczyło co drugiej

aktywizowanej osoby. Co czwartej osobie udzielono pomocy przekazując jej środki na podjęcie działalności gospodarczej i refundację doposażenia lub wyposażenia miejsca pracy, bądź kierując ją na szkolenie.

7. W ewidencji bezrobotnych w końcu 2014 roku znajdowały się 65 842 kobiety. W porównaniu z rokiem poprzednim populacja bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 1 502 osoby, tj. 1,8%. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w ciągu roku natomiast nieznacznie zwiększył się z 55,0% do 55,1%.
8. Dzięki staraniom powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego i efektywnemu wydatkowaniu środków, w 2014 roku kolejny raz dysponowały większymi środkami Funduszu Pracy przeznaczonymi na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (o 18,2% wyższe niż w 2013 roku), co pozwoliło na objęcie pomocą znaczącej liczby bezrobotnych.
Pozyskane środki kierowano na najbardziej efektywne formy pomocy. Na pomoc bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy wydatkowano 126,7 mln zł, tj. o 25,8% więcej niż rok wcześniej. Podkreślić trzeba, że są to w 100% efektywnie wykorzystane środki, dające trwałe zatrudnienie.
9. W roku 2014 kontynuowana była realizacja zadań określonych w Planach Działania dla Priorytetów VI-IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a mianowicie zawierano umowy z projektodawcami, dokonywano na ich rzecz płatności, kontrolowano projekty, monitorowano osiąganie założonych rezultatów, prowadzono działania informacyjno-promocyjne. W okresie programowania 2007-2013 Województwo Wielkopolskie na realizację Priorytetów VI-IX PO KL miało do dyspozycji ponad 630,7 mln euro. Dzięki zabezpieczeniu środków na wszystkie lata możliwe było systematyczne finansowanie zadań adekwatnie do sytuacji na rynku pracy. Od początku wdrażania PO KL do końca 2014 roku wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX objęto łącznie 465 793 osoby.
10. Ubiegłoroczna nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła nowy instrument polityki rynku pracy - Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS). Realizacja zadań związanych z KFS została powierzona samorządom powiatowym, które w 2014 roku wydały na ten cel 3 094,8 tys. zł, co pozwoliło sfinansować koszty kształcenia ustawicznego 1 549 pracowników w wieku 45+, z uwagi na to, iż w latach 2014-2015 r. środki KFS Resort Pracy przeznaczył na wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w wieku 45 lat i więcej.

11. Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych wprowadzone w wyniku nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowiło impuls do dokonania szczegółowej analizy sytuacji populacji osób bezrobotnych i oceny ich szans na rynku pracy. Indywidualnie dla każdego bezrobotnego ustalano wagę czynników utrudniających wejście lub powrót na rynek pracy, takich jak np. wykształcenie, umiejętności, miejsce zamieszkania oraz szacowano siłę jego potrzeb i chęci do podjęcia pracy. Ustalony profil pomocy pozwolił wyznaczyć dla każdej z badanych osób Indywidualny Plan Działania zmierzający do podjęcia zatrudnienia, zawierający zarówno działania możliwe do zastosowania przez urzędy pracy jak i te, które osoba bezrobotna musi zrealizować samodzielnie. Indywidualizacją wsparcia, zgodnie z nowelizacją ustawy, zajęli się pracownicy pełniący od połowy ubiegłego roku nową funkcję doradcy klienta. Są to najczęściej specjaliści pracujący na stanowiskach pośredników pracy i doradców zawodowych. Oprócz opieki nad osobami bezrobotnymi, do zadań doradców klienta należy również, bardziej niż dotychczas, indywidualizowana współpraca z pracodawcami.
12. Międzynarodowe pośrednictwo pracy realizowane przez WUP w Poznaniu odbywa się w ramach reformowanej sieci Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES). Celem reformy sieci EURES jest przekształcenie jej w efektywny i wydajny instrument zatrudnieniowy skutecznie przyczyniający się do realizacji strategii Europa 2020. Sieć EURES przekształcona została w instrument zatrudnienia koncentrujący się szczególnie na pośrednictwie pracy (zwłaszcza w zakresie organizacji rekrutacji dla pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem pracowników z Polski oraz dla pracodawców polskich zainteresowanych zatrudnieniem pracowników z zagranicy), potrzebach pracodawców oraz integracji mobilnych pracowników. Usługi EURES obejmują wszystkie etapy pośrednictwa od przygotowania przed rekrutacją do pomocy udzielanej po znalezieniu pracy, w tym udzielanie informacji i porad dotyczących warunków podejmowania pracy oraz formalności związanych z pracą za granicą.
13. Reforma sieci zakłada wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej EURES w Polsce oraz ścisłą współpracę instytucji tj. wojewódzkich urzędów pracy, powiatowych urzędów pracy, ochotniczych hufców pracy oraz podmiotów akredytowanych przez ministra właściwego do spraw pracy. Podmiotami akredytowanymi realizującymi usługi EURES będą po raz pierwszy prywatne agencje zatrudnienia. Będzie to duża zmiana, gdyż wcześniej usługi EURES na poziomie krajowym i europejskim były realizowane jedynie przez publiczne służby zatrudnienia. Pozwoli to na funkcjonowanie EURES wśród szerszego grona

odbiorców oraz lepszą współpracę publicznych i prywatnych służb zatrudnienie na rzecz rynku pracy. Działania sieci EURES nie będą realizowane jak w latach 2004 – 2014 w ramach podpisywanych Porozumień dot. Grantu EURES, lecz będą finansowane przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Społecznego.

14. Dla rynku pracy w Wielkopolsce duże znaczenie nadal będzie miał Europejski Fundusz Społeczny, który w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 będzie wdrażany poprzez ogólnokrajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz część osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+. PO WER to odpowiedź na potrzeby reform m.in. w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu będzie pełnił rolę Instytucji Pośredniczącej osi I Osoby młode na rynku pracy PO WER (działanie 1.1 oraz 1.2). Wsparcie UE będzie kierowane do osób młodych w wieku 15-29 lat, w tym również niepełnosprawnych, bez pracy (także niezarejestrowanych bezrobotnych), w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu ani szkoleniu. Celem WRPO 2014-2020, wdrażanego przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, będzie poprawa konkurencyjności i spójności województwa m.in. poprzez działania wspierające wzrost zatrudnienia oraz ograniczanie skali ubóstwa. Jedną z grup docelowych programu stanowić będą osoby poszukujące pracy oraz bierne zawodowo, w tym długotrwale bezrobotne oraz oddalone od rynku pracy.